

What this form is for

You may use this form to
accompany your accounts
disclosed under parent law

What this form is NOT

You cannot use this form
to accompany your accounts
unless they have been
altered in manner which
does not conform with accounting
requirements

COMPANIES HOUSE

A28

A5KHM100

25/11/2016 #334

Part 1 Corporate company name

Corporate name of
overseas company ^①

INNOVASJON NORGE

UK establishment
number

B R 0 0 9 4 2 0

→ Filling in this form
Please complete in typescript or in
bold black capitals

All fields are mandatory unless
specified or indicated by *

① This is the name of the company in
its home state

Part 2 Statement of details of parent law and other information for an overseas company

A1 Legislation

Please give the legislation under which the accounts have been prepared and,
if applicable, the legislation under which the accounts have been audited

② This means the relevant rules or
legislation which regulates the
preparation and, if applicable, the
audit of accounts

Legislation ^②

Norwegian Accounting Act

A2 Accounting principles

Accounts

Have the accounts been prepared in accordance with a set of generally accepted
accounting principles?

Please tick the appropriate box

- No. Go to Section A3
 Yes. Please enter the name of the organisation or other
body which issued those principles below, and then go to Section A3

③ Please insert the name of the
appropriate accounting organisation
or body

Name of organisation
or body ^③

Norsk regnskapstiftelse/The Norwegian Accounting Standards Boar

A3 Accounts

Accounts

Have the accounts been audited? Please tick the appropriate box

- No. Go to Section A5
 Yes. Go to Section A4

OS AA01

Statement of details of parent law and other information for an overseas company

A4

Audited accounts

Audited accounts	Have the accounts been audited in accordance with a set of generally accepted auditing standards? Please tick the appropriate box ☐ No Go to Part 3 'Signature' ☒ Yes Please enter the name of the organisation or other body which issued those standards below, and then go to Part 3 'Signature'	● Please insert the name of the appropriate accounting organisation or body

Name of organisation or body	IAASB - International Auditing and Assurance Standards Board

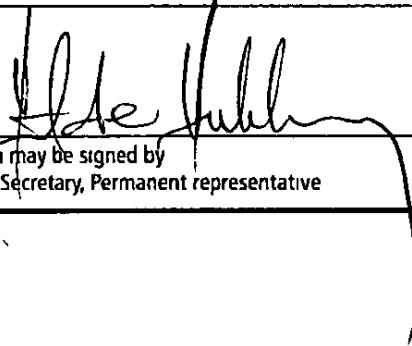
A5

Unaudited accounts

Unaudited accounts	Is the company required to have its accounts audited? Please tick the appropriate box ☐ No ☐ Yes

Part 3

Signature

Signature	I am signing this form on behalf of the overseas company Signature X This form may be signed by Director, Secretary, Permanent representative INNOVASJON NORGE * * OSLO

OS AA01

Statement of details of parent law and other information for an overseas company

Presenter information

You do not have to give any contact information, but if you do it will help Companies House if there is a query on the form. The contact information you give will be visible to searchers of the public record.

Contact name Randi Bakke

Company name Innovasjon Norge

Address PO box 448 Sentrum

Visiting address Akersgata 13

Post town OSLO

County/Region

Postcode

0 1 1 4

Country NORWAY

DX

Telephone +47 93842549

Checklist

We may return forms completed incorrectly or with information missing

Please make sure you have remembered the following

- The company name and, if appropriate, the registered number, match the information held on the public Register
- You have completed all sections of the form, if appropriate
- You have signed the form

Important information

Please note that all this information will appear on the public record

Where to send

You may return this form to any Companies House address.

England and Wales

The Registrar of Companies, Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ
DX 33050 Cardiff

Scotland

The Registrar of Companies, Companies House,
Fourth floor, Edinburgh Quay 2,
139 Fountainbridge, Edinburgh, Scotland, EH3 9FF
DX ED235 Edinburgh 1
or LP - 4 Edinburgh 2 (Legal Post)

Northern Ireland:

The Registrar of Companies, Companies House,
Second Floor, The Linenhall, 32-38 Linenhall Street,
Belfast, Northern Ireland, BT2 8BG
DX 481 N R Belfast 1

Further information

For further information, please see the guidance notes on the website at www.companieshouse.gov.uk or email enquiries@companieshouse.gov.uk

This form is available in an alternative format. Please visit the forms page on the website at www.companieshouse.gov.uk

The Registrar of Companies,
Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ
DX 33050 Cardiff
WALES

Att Attention

Your ref
Enter your ref

Our ref
2007/171 - rabak

London, 17 11 2016

Letter of certification – Translation of annual accounts 2015

As a listed company representative I hereby certify that the attached annual accounts in English are translated correctly

Yours sincerely
on behalf of Innovasjon Norge

Hilde Hukkelberg
Director Innovasjon Norge, UK branch

Akersgata 13
P O Box 448 Sentrum,
N-0104 Oslo Norway

T +47 22 00 25 00
F +47 22 00 25 01

post@innovationnorway.no
www.innovationnorway.no

Comp. reg
no 986 399 445

ÅRSREGNSKAP INNOVASJON NORGE 2015

Årsberetning 2015

Virksomhetens art

Innovasjon Norge ble stiftet 19. desember 2003 og har hovedkontor i Oslo. Selskapet eies 51 prosent av Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og 49 prosent av fylkeskommunene. Innovasjon Norge er organisert som et særlovselskap, hvor selskapets hovedstyre har et selvstendig ansvar for virksomheten og resultatene som oppnås.

Hovedstyret er ansvarlig for forvaltning og forsvarlig organisering av Innovasjon Norges virksomhet. Styret oppnevner de 15 regionale styrene for distriktskontorene. Disse står ansvarlig overfor hovedstyret gjennom administrerende direktør. Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet.

Formål og mål

Innovasjon Norges formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode grundere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge mottar årlige oppdragsbrev fra departementer, fylkeskommuner og fylkesmenn. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevene en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav knyttet til Innovasjon Norges virksomhet. Brevene gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester.

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen med eiere, oppdragsgivere og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med målstrukturen, og selskapets virksomhet skal bidra til måloppnåelse.

Innovasjon Norge tilbyr fem tjenestetyper: finansieringstjenester, kompetansetjenester, rådgivningstjenester, nettverkstjenester og profileringstjenester. Hovedtyngden av selskapets ansatte sitter kundenært ved kontorene i alle landets fylker, eller markedsnært i flere enn tretti land over hele verden.

Fortsatt gode effekter

Innovasjon Norge mottok i 2015 bevilgninger og oppdrag via oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet, fylkeskommunene, fylkesmennene og andre offentlige aktører. Felles for oppdragene er å bidra til verdiskaping og næringsutvikling i hele landet.

Til sammen 3,4 milliarder kroner ble bevilget av Stortinget og fylkesting Dette finansierer lån, tilskudd, rådgivning, profilering og nettverk gjennom Innovasjon Norges ulike tjenester Innovasjon Norge bidro med 6,1 milliarder kroner til næringslivet i 2015 Midlene utløste investeringer på til sammen 16,3 milliarder kroner Ni av ti bedrifter oppgir at Innovasjon Norges bidrag i høy eller middels grad har vært utslagsgivende for at deres prosjekt ble satt i gang Andelen høy grad økte fra 2014 til 2015 I tillegg utløser Innovasjon Norge også mange andre innovasjons- og internasjonaliseringsaktiviteter gjennom å mobilisere og tilføre kompetanse og nettverk

Det er viktig for Innovasjon Norge, som forvalter av offentlige midler, å dokumentere effekten av det selskapet tilbyr av tjenester Måling av effekt er metodisk krevende og vil alltid kunne forbedres Derfor har selskapet, sammen med Nærings- og fiskeridepartementet, tatt viktige steg for å etablere nye måter å måle effekter på Selskapet har blant annet inngått et samarbeid med forskningsavdelingen i SSB for å operasjonalisere effektindikatorer i mål- og resultatstyringssystemet

Tallene for 2015 fra SSB indikerer at effekten av støtte fra Innovasjon Norge er god Samlet viser tallene at bedrifter som har fått støtte har 12,6 prosentpoeng merrekst i omsetning og 1,9 prosentpoeng merrekst i produktivitet årlig over en treårsperiode enn kontrollgruppen Metoden er videreutviklet fra 2014, således er tallene ikke direkte sammenliknbare med tidligere år Utviklingen i den bedriftsøkonomiske lønnsomheten er ikke forskjellig fra kontrollgruppen Antall ansatte og verdiskapingen har en merrekst på henholdsvis 5,4 prosentpoeng og 5,9 prosentpoeng

Utviklingen med økning i andel innovasjon på internasjonalt nivå fortsatte i 2015 2,2 milliarder kroner gikk til prosjekter med innovasjoner på internasjonalt nivå i 2015, mot 1,3 milliarder kroner i 2013

Det er et mål å ha god dokumentasjon av effekten for alle tilbudte tjenester Selskapet arbeider målrettet med å dokumentere effekten av kompetanse- og rådgivingstjenester for å bidra til et riktigere helhetsbilde av selskapets samlede virksomhet

Styret er fornøyd med at Innovasjon Norge kontinuerlig har fokus på å tillegne seg kunnskap om hvilke tjenester og ordninger som gir best effekt i nærings- og innovasjonspolitikken Samtidig erkjenner styret at det er krevende å dokumentere kortsiktige og langsiktige effekter Etter flere år er det mange andre forhold enn Innovasjon Norges bidrag som spiller inn på suksessen Det er derfor grunn til å presisere at målingene bare kan indikere effekter, men at disse indikasjonene er viktig styringsinformasjon for de ulike tjenestene selskapet leverer og at selskapet må fortsette dette arbeidet og også kommunisere effektene med dette som utgangspunkt

Eiernes forventninger

Innovasjon Norges hovedstyre er ansvarlig for å følge opp eiernes forventninger til selskapet
Hovedstyret rapporterer oppfølging av eiernes forventninger en gang per år, som omfatter et møte mellom eierne og styreleder om status og måloppnåelse

Eiernes har utarbeidet fire mål som gir retning for videreutvikling av Innovasjon Norge

- 1 Styrket arbeid med internasjonalisering
- 2 En forenklet virkemiddelportefølje
- 3 God kundedialog
- 4 En tydeligere innovasjonspolitisk rådgiver

I 2015 har administrasjonen hatt stort fokus på disse fire målene

Internasjonalisering er avgjørende for et norsk næringsliv i omstilling. Bedrifter og grundere må ofte ut i de globale markedene ettersom hjemmemarkedet gjerne er for lite til å skape vekst. Vekstmuligheter i internasjonale markeder er derfor et gjennomgående tema i alt av selskapets kundedialog – hjemme og ute. Med utenlandskontorer i viktige internasjonale markeder og et landsdekkende kontornettverk i Norge, har Innovasjon Norge et godt utgangspunkt for å bidra til internasjonal ekspansjon for norsk næringsliv.

I 2015 implementerte Innovasjon Norge sin nye organisasjonsstruktur. 35 utekontorer og 15 distriktskontorer ble samlet under en felles ledelse og i en divisjon. Med dette styrkes samspillet mellom våre kontorer og bedrer koblingen av internasjonale markedsmuligheter med næringslivets behov hjemme. I 2015 effektiviserte selskapet det internasjonale arbeidet, og økte nytten for næringslivet gjennom å jobbe mer med grupper av bedrifter fremfor individuell markedsrådgivning. Effekten av dette ser selskapet gjennom en økning i antall leveranser av internasjonaliseringstjenester og gode tilbakemeldinger fra kundene.

Innovasjon Norge er ikke representert i alle land, og i 2015 videreutviklet selskapet derfor sitt samarbeid med Utenriksdepartementet og ambassadene. På dette viset skal næringsfremmende tiltak i markeder hvor Innovasjon Norge ikke selv er tilstede styrkes.

Høsten 2015 gjennomførte selskapet en vurdering av sin internasjonale rolle, og fikk mange innspill fra kunder og samarbeidspartnere. I løpet av våren 2016 vil selskapet også gjøre en vurdering av sin internasjonale tilstedeværelse. Dette for å sikre at selskapets internasjonale tilstedeværelse i årene fremover vil være tilpasset de behov næringslivet har og de oppdrag som selskapet har fått.

Forenkling av selskapets prosesser og virkemiddelportefølje har vært et mål for arbeidet med ny organisasjonsstruktur og ny strategi. Behovet for et tydelig tjenestetilbud, nye forventninger fra våre kunder til digital samhandling og ikke minst økt oppdragsmengde sammen med redusert administrasjonsbevilgning, har vært sentrale drivkrefter.

Antall tjenester har vært forholdsvis stabilt etter omleggingen i 2012, men tilbakemeldingene fra næringslivet viser at virkemiddelporteføljen fortsatt kan oppleves som komplisert Det er derfor behov for ytterligere forenklinger i tjenesteporbeføljen som vil gjøre det enklere for kunder å finne fram i tjenestetilbudet

God kundedialog og positiv kundeopplevelse har vært høyt prioritert i 2015 Selskapet viderefører en aktiv bruk av kundeservice-undersøkelser som grunnlag for å bedre den aktive kundedialogen Målet er å bli bedre til å utfordre kunden og tilføre kompetanse i selve kundedialogen Dette ut fra ønske om økt bidrag til kundenes markedsorientering, internasjonalisering, miljø- og samfunnsansvar (bærekraft), og at selskapet i større grad enn i dag kobler kundene til relevante samarbeidspartnere

Arbeidet med å gi alle kunder, men især grunderne, kortere saksbehandlingstid ble intensivert i 2015 Selskapet reduserte behandlingstiden for etablerertilskudd fase 1 fra 60 til 13 dager ved utløpet av året Samtidig har behandlingstiden for øvrige tjenester også blitt redusert

Innovasjon Norge skal være en *innovasjonspolitisk rådgiver* for sine eiere ved å utvikle en god og relevant kunnskap og kompetanse for utvikling av egne strategier og tjenesteutvikling Innovasjon Norge ønsker å være en sentral bidragsyter i det allmenne ordskiftet om innovasjon og næringsutvikling Samlet krever dette at selskapet klarer å innhente, forstå og gjøre bruk av relevant kunnskap for innovasjonspolitisk utvikling, og at en evner å måle og analysere effektene av egen virksomhet Styret opplever at dialogen med oppdragsgivere og eiere i 2015 var konstruktiv og preget av felles ønske og ambisjoner om å få til læring og utvikling til beste for norsk næringsliv

Selskapet har i 2015 intensivert utviklingen av datagrunnlag og metoder for måling av effekter av egne tjenester og av samspillet mellom dem Innovasjon Norge har gjennomført omfattende kundeeffektundersøkelser i 20 år Disse metodene fanger ikke i like stor grad opp effektene av selskapets ikke-finansielle tjenester (rådgivingstjenester) eller støtte til mottakere som ikke er organisert som aksjeselskaper (noe som ikke minst gjelder kunder i landbruket) I 2016 vil derfor disse kundene få økt oppmerksomhet i den videre utviklingen av indikatorer og metoder

Innovasjon Norge deltar i økende grad i det offentlige rom og ordskefe, og har bidratt til å engasjere til innovasjonspolitisk debatt Dette nedfelte seg ikke minst i «Drømmeløftet», der Innovasjon Norge inviterte bedrifter, organisasjoner og enkeltmennesker til å drøfte innovasjon for omstilling relatert til nasjonale og globale utfordringer Dette resulterte i over 80 arrangementer nasjonalt og internasjonalt med mer enn 3 500 engasjerte deltakere Dette igjen resulterte i mange konkrete skriftlige innspill som Innovasjon Norge overleverte til statsrådene i Nærings- og fiskeridepartementet

Kostnadseffektiv drift

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med fokus på måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler

Styret og selskapets ledelse har gjennom 2015 prioritert arbeidet med å implementere den nye organisasjonsstrukturen og å utvikle en revidert strategi. Med dette vil Innovasjon Norge være i stand til å møte nye behov hos kunder, samarbeidspartnere og oppdragsgivere, samt legge til rette for et mer effektivt samspill med disse. Grunnlaget for at selskapet skal kunne utvikle en mer formåls- og kostnadseffektiv drift i årene fremover vil gjennom dette styrkes.

I 2015 har det også vært jobbet systematisk med effektivisering og digitalisering av arbeidsprosesser. Arbeidet har blant annet omfattet ny digital søknadsprosess med MinSide for etableret tilskudd og en samordning og samlokalisering av en del backoffice funksjoner utført både ved distriktskontorer og kontorene i utlandet. Dette har i 2015 gitt effektivitetsgevinster gjennom redusert ressursbruk, raskere behandling, økt spesialisering og økt kvalitet.

Innovasjon Norge har sammen med selskapets oppdragsgivere og eiere tilrettelagt for et digitaliseringsprogram som innebærer økte investeringer i digitale løsninger de neste tre årene, noe som vil bidra til en ytterligere effektivisering av selskapet.

Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi årsregnskapet omfatter både selskapets leveransekostnader, kunderettede aktiviteter og prosjekter. Administrasjonen har derfor arbeidet med indikatorer som fremover skal kunne gi styret nødvendig informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet.

Samarbeid med andre virkemiddelaktører

Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA er de tre hovedaktørene i regjerings næringsrettede virkemiddelapparat. Hver for seg og sammen skal de tre aktørene gi et betydelig og effektivt bidrag til næringslivets innovasjonsevne, internasjonalisering og verdiskaping. De tre institusjonene har ulike roller, ansvar, kompetanse og oppgaver som skal være komplementære innenfor den samlede verdikjeden fra idé til marked.

I 2015 har det vært et utstrakt samarbeid på strategisk nivå, formalisert gjennom et samarbeidsutvalg med ledere fra de tre organisasjonene. Det gjennomføres fire møter i året med temaene, felles og helhetlig kundeperspektiv, regional samordning, samordning av det internasjonale arbeidet og felles kunnskapsgrunnlag. Det samarbeides stadig mer på toppledernivå i organisasjonene. Det er konkretisert flere fellesarrangementer som skal realiseres i 2016, deriblant vil de tre aktørene for første gang sammen gjennomføre Innovasjonstalen 2016.

I forbindelse med arbeidet innen miljøområdet generelt og miljøteknologiordningen spesielt har Innovasjon Norge også et bredt samarbeid med Enova. Det er gjennomført felles informasjons- og kundemøter i tillegg til at organisasjonene jevnlig møtes for å gå gjennom håndtering av gråsoneområder for å ha så tydelig rolle og ansvarfordeling som mulig.

Fylkeskommunene har en sentral rolle som regional utviklingsaktør. Innovasjon Norge har utviklet et tett samarbeid med hver enkelt fylkeskommune på strategisk og operativt nivå som søker å ivareta behovet for en koordinert innsats innenfor rammen av regionale og nasjonale prioriteringer.

Innovasjon Norge vil fortsette å styrke dette samarbeidet, både det kunderettede og det innovasjonspolitiske rådgivningsarbeidet

Styret vurderer at Innovasjon Norge har et godt samarbeid med de andre virkemiddelaktørene. Det understøtter ambisjonene om tydelige og samkjørte institusjoner der virkemidlene utfyller og underbygger hverandre, samt fremstår på en helhetlig måte for næringsliv, FoU-institusjoner og offentlige myndigheter.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsresultatet for 2015 ble 263 millioner kroner mot 298 millioner kroner for 2014. Resultat før tap, ble 284 millioner kroner i 2015 mot 312 millioner i 2014. Netto renteinntekter utgjorde 426 millioner kroner i 2015 mot 417 millioner kroner året før. Utbytte og netto gevinst/tap på verdipapirer er på 14 millioner kroner i 2015 mot -1 million kroner i 2014. Økningen er relatert til netto gevinsten ved salg av aksjer i investeringsfondene i Nord-Vest Russland og Øst-Europa.

Sum driftsinntekter er 1 231 millioner kroner mot 1 321 millioner kroner i 2014. Nedgangen er relatert til noe lavere aktivitet i 2015 sammenlignet med 2014. Dette må sees i sammenheng med at 2015 er et omstillingssår. Eksterne inntekter går ned med 31 millioner kroner. Nedgangen relaterer seg til redusert inntekt fra brukerbetalte tjenester.

Driftskostnadene er 1 387 millioner kroner mot 1 425 millioner kroner i 2014, en reduksjon på 38 millioner kroner. Lønns- og personalkostnadene er 713 millioner kroner i 2015 mot 671 millioner kroner i 2014. Økningen relaterer seg til blant annet ordinær lønnsvekst, samt lønnsglidning som følge av redefinerte roller og ansvar og endret sammensetning av arbeidsstokken. Videre er det en betydelig økning i ordinære pensjonskostnader justert for engangseffekten som ble tatt i 2014. Førårets lønn og personalkostnader var preget av engangseffekter som planendring i forbindelse med pensjon (64 millioner kroner i reduserte kostnader) og omstillingskostnader (46 millioner kroner i økte kostnader). Andre driftskostnader var på 190 millioner i 2015 mot 188 millioner kroner i 2014. Husleie og lokalkostnader har gått litt ned, mens konsulentkostnader har gått opp. Økningen i konsulentkostnader er relatert til økt innsats på IT-siden. Øvrige kostnader har gått ned, men justert for mottatt merverdiavgift refusjon i Nederland på 12 millioner kroner, har denne posten en underliggende økning. Direkte prosjektkostnader er på 481 millioner kroner i 2015 mot 562 millioner kroner i 2014. Nedgangen er relatert til lavere aktivitet.

Netto tap på utlån er 21 millioner kroner, mot 14 millioner kroner i 2014. Tap på utlån er i det vesentligste relatert til lavrisikoordningen. Tapene utgjør 0,1 % (0,1 % i 2014) av utlånsporteføljen.

Tap på utlån knyttet til Innovasjon Norges risikolåneordninger og såkornfondene dekkes av tapsfond, og har dermed ikke resultatmessig effekt for Innovasjon Norge. Tap på utlån for risikolån- og garantiordningene var i 2015 25 millioner kroner, mot 85 millioner kroner i 2014. Denne utlånsvirksomheten er forutsatt å innebære høyere risikoprofil enn for lavrisikolåneordningen og

med tap over tid på nær 5 % av porteføljen per år Tapene utgjorde i 2015 0,9 % (3,2 % i 2014) av porteføljen Såkornfondene har hatt et tap på 45 millioner kroner i 2015 mot 56 millioner kroner i 2014 Tapene utgjorde i 2015 4,1 % (5,4 % i 2014) Lånene ble innvilget i perioden 2006 til 2008

Tapsutviklingen er nært knyttet til konjunktursituasjonen Det har over tid vært gode driftsbetingelser for lånekundene, og dette har gitt seg utslag i lave tap på utlån Tap på utlån er lave også i 2015, til tross for usikkerheten i norsk økonomi som følge av oljeprisfallet og innstramningene i oljeindustrien Innovasjon Norge er ikke direkte eksponert i olje- og gassutvinning, men har lån til underleverandører som er berørt av utfordringene i offshore-sektoren På den annen side har lavt rentenivå og svak krone styrket konkurransesonen for andre bransjer i låneporteføljen Hvordan utviklingen vil slå ut på den samlede kreditrisiko fremover er usikkert, men styret mener at selskapet er godt rustet for noe mer utfordrende tider for næringslivet i 2016

Kontantstrømmen viser at det årlig går store brutto inn- og utbetalinger gjennom Innovasjon Norge Dette skyldes særlig at en stor del av innlånenes for lånevirksemhet refinansieres ca hver tredje måned Brutto innbetalinger på innlån er 44 milliarder kroner og er noe lavere enn 2014 Netto likviditet er økt med 173 millioner kroner, sammenlignet med en nedgang på 338 millioner kroner i 2014

Innovasjon Norges balanse ved utgangen av året var 23,6 milliarder kroner, på tilnærmet samme nivå som i 2014 (23,7 milliarder kroner) De vesentligste endringene er bankinnskudd som går opp med 173 millioner kroner, dette motsvares av en nedgang i netto utlån med 302 millioner kroner

Netto utlån utgjorde 16,9 milliarder kroner per 31.12.2015 (17,2 milliarder kroner per 31.12.2014) Det er i 2015 utbetalt 2,4 milliarder kroner i nye utlån (2,7 milliarder kroner i 2014) og 2,7 milliarder kroner i tilskudd (2,2 milliarder kroner i 2014)

Selskapet har ikke hatt utgifter eller investeringer knyttet til forskning og utvikling i løpet av 2015 Det gjennomføres eksterne evalueringer og analyser av selskapets aktiviteter og virkemiddelbruk Kunnskapen fra disse benyttes i selskapets utvikling av tjenestetilbud, organisasjon og arbeidsprosesser

Risikostyring

Innovasjon Norge er eksponert for et sammensatt risikobilde God risikostyring er en viktig forutsetning for at Innovasjon Norge skal kunne nå sine mål på ulike nivåer over tid Innovasjon Norge benytter metodedokumentet "Risikostyring i staten" som grunnlag for sin risikovurdering og styring For koordinering av risikostyringen i selskapet, er det opprettet en risikostyringskomité

Strategisk forretningsrisiko

Strategisk risiko omfatter forhold som er viktige for Innovasjon Norges langsiktige måloppnåelse

Selskapet gjennomfører årlige vurderinger av forhold som er viktige for selskapets måloppnåelse på overordnet nivå Med basis i Innovasjon Norges strategi fremlegges «Overordnet risikovurdering for selskapet» til årlig styrebehandling og risikodempende tiltak identifiseres og gjennomføres Dersom det skjer betydelige endringer i norsk økonomi, oppdragssituasjonen for selskapet, eller selskapet har betydelige avvik i tertialvis rapportering av måloppnåelse, vil det gjennomføres ekstraordinære

risikovurderinger Ved behov gjennomføres risikovurderinger av kritiske funksjoner og avgrensede områder på lavere nivå

Etter at det årlig statsbudsjettet er lagt frem redegjør selskapet ovenfor Nærings- og fiskeridepartementet risiko for ikke å oppnå selskapets mål, samt eventuelle behov for tiltak

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen omfatter i hovedsak valuta-, likviditets-, kredit- og renterisiko

Valutarisiko Innovasjon Norge har inntekter og kostnader i valuta, men dette er ikke en vesentlig del av virksomheten

Likviditetsrisiko Innovasjon Norge har innlånsordning med staten Lånerammene mottas årlig i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet Rammene styrer hvor mye likviditet selskapet har tilgjengelig for nye utlån Som følge av denne ordningen har Innovasjon Norge i praksis ingen likviditetsrisiko

Kreditrisiko Kreditrisiko er finansiell risiko knyttet til utlånsvirksomheten og er en vesentlig risikotype i Innovasjon Norge Utviklingen i låneporteføljen rapporteres til styret hvert tertiäl Oppstår det vesentlige negative avvik i forhold til målene, foretas en justering av risikoprofil Hvert år, i forbindelse med regnskapsavleggelsen, gjennomgås alle vesentlige engasjementer og engasjementer med tapshendelse

Lavriskolånnene gis på markedsmessige betingelser Risiko i de enkelte prosjektene som finansieres skal være moderat Risiko begrenses derved ved relativt høye krav til sikkerhetsstillelse

Innovasjons- og risikolån er en lånform som skal bidra til å dekke i hovedsak små og mellomstore bedrifters behov for risikoavlastning i investeringsprosjekter gjennom toppfinansiering av et prosjekt Disse lånnene ytes med moderate krav til sikkerhetsstillelse, men det forutsettes at kundens betjeningsevne er vurdert å være tilfredsstillende Risiko i denne type lån er relativt høy

Lån til såkornselskaper er ansvarlige lån til såkornselskaper, som matcher privat egen- og lånekapital Lånnene har høy risikoprofil

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån og garantier, samt for lån til såkornfondsselskaper Dette betyr at Innovasjon Norge ikke bærer risiko for disse lånnene ved at eventuelle tap dekkes av tapsfond eller av ekstra bevilgninger Målsetningen med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers vil være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet

Renterisiko

Renterisikoen styres og reduseres gjennom en tilpasning av utlånsvilkårene til vilkårene på innlånnssiden Innlånnene skal motsvare utlånnene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere låneordningene Innlånnene avspeiler renteprofilen på utlånmassen

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger alle de potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av Innovasjon Norge. Dette er for eksempel svikt i rutiner, svikt i datasystemer, kompetansesvikt og tillitsbrudd hos ansatte. Internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen. For å styrke internkontrollen har styret opprettet internrevisjon. Innovasjon Norge har beredskapsplaner og gjennomfører jevnlige øvelser. De etiske retningslinjene legger vekt på habilitet og taushetsplikt, dilemmatrening og samfunnsansvar. Det er også fokus på fullmaktstrukturer og rutiner for å sikre en forsvarlig saksbehandling i Innovasjon Norge.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets eiendeler, gjeld og resultat. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av selskapet og som ikke fremkommer av årsregnskapet med tilhørende noter.

Arbeidsmiljø

Innovasjon Norge er en IA-virksomhet (inkluderende arbeidsliv) og er tilknyttet bedriftshelsetjeneste både ved hovedkontoret og ved distriktskontorene. For kontorene i utlandet er det etablert regionale verneombud, samt samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg ved de største kontorene.

Det er etablert et kontrollsistem for helse, miljø og sikkerhet som en integrert del av den totale kvalitetssikringen i organisasjonen. Det er etablert rutiner for varsling.

Samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene fungerer godt.

Sykefraværet for 2015 var på 3,3 %, mot 3,4 % i 2014. Kvinner står for 56 % av det totale sykefraværet. Det har vært rapportert om to skader som endte med sykehussinnleggelse i 2015.

I 2015 har vi hatt en nedbemanningsprosess og en omstillingsprosess som har gått parallelt. Tillitsvalgte har vært involvert i hele prosessen og bestemmelsene for masseoppsigelser er fulgt. Spekter har løpende gitt innspill til ledelsen om gjennomføringen. Resultatet av prosessen innebar at 51 ansatte ikke ble innplassert i første omgang. Etter vurdering i forhold til ledige stillinger og gjennomførte drøftelsesmøter ble 37 oppsigelser sendt ut. Ved årets slutt hadde 17 ansatte av de 51 fått nye jobbmuligheter i selskapet, og det var 3 uløste saker.

Likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold er implementert i selskapets rutiner og retningslinjer og bevissthet rundt dette skal inngå som en naturlig del i måten selskapet jobber på.

Styret består av 11 medlemmer, hvorav seks kvinner og fem menn. I 2015 er andelen kvinner i toppledergruppen sju av elleve (64 %).

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var 52 % ved utgangen av 2015. 36 % av søkermassen på Innovasjon Norges ledige stillinger i 2015 var kvinner. 21 (62 %) av totalt 34 nyansatte i løpet av 2015 var kvinner.

Selskapet har følgende kvinnefordeling på stillingsnivåene

Stillingskategori	2015	2014
Direktør	44 %	42 %
Advokat	63 %	63 %
Avdelingsleder	48 %	56 %
Spesialrådgiver	30 %	28 %
Seniorrådgiver	47 %	53 %
Rådgiver	78 %	81 %
Konsulent	75 %	84 %

Lønnsforholdet mellom kvinner og menn per stillingsnivå er som følger

Stillingsnivå	Gjennomsnitt avvik i lønnsforhold	
	2015	2014
Direktør	4,8 %	-1,6 %
Avdelingsleder	0,3 %	-0,2 %
Spesialrådgiver	- 6,1 %	-8,4 %
Seniorrådgiver	-2,6 %	-3,2 %
Rådgiver	0,2 %	-3,6 %
Konsulent	-8,5 %	-5,4 %

Selskapet følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper

Innovasjon Norge har et klart mål om å redusere lønnsforskjellene i organisasjonen. For 2015 har vi tatt skritt i riktig retning på flere stillingsnivå

Av selskapets totalt ansatte på 716 personer, arbeider 30 personer deltid. Av disse utgjør 73 % kvinner og 27 % menn. Av de som jobber redusert er stillingsprosent i snitt 67 % for kvinner og 60 % for menn.

Innovasjon Norge har en mangfoldserklæring i alle stillingsutlysninger som vektlegger at rekrutteringen skal sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn. Innovasjon Norge har en generell tilrettelegging for mangfold (etnisitet, alder, kjønn, funksjonsnedsettelse)

Det rapporteres årlig til Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet om status på rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere med innvandrerbakgrunn

Fokus på mangfold er fortsatt prioritert i Innovasjon Norges HR-strategi for perioden 2016-2020

Ytre miljø

Virksomheten har ikke bidratt til forurensning av det ytre miljø utover det som er naturlig for denne type virksomhet. Hovedkontoret og distriktskontorene er sertifisert som "Miljøfyrtegn"

Redegjørelse om samfunnsansvar

Bærekraft skal være gjennomgående i Innovasjon Norges virksomhet. I 2015 ble det etablert en egen

divisjon for bærekraft og styret vedtok en ny strategi for området Denne strategien sammen med Innovasjon Norges antikorrupsjonspolicy er førende for kunderettet arbeid med samfunnsansvar FNs Global Compact har vært viktigste plattform for Innovasjon Norges arbeid med samfunnsansvar Fra 2015 er også OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper og FNs rammeverk for menneskerettigheter inkludert I tillegg har Innovasjon Norge et godt samarbeid med organisasjonene Transparency International og Initiativ for etisk handel

Menneskerettigheter

Regjeringens handlingsplan for næringsliv og menneskerettigheter ble lansert høsten 2015 Den gir føringer for Innovasjon Norges arbeid med samfunnsansvar i forhold til kundene Innovasjon Norges rolle som veileder for norske bedrifter om risiko for å trå feil i utlandet er beskrevet Arbeidet med å vurdere samfunnsansvar i finansieringssaker er også omtalt og framhevet som viktig

Sammenhengen mellom Innovasjon Norges forretningsstrategi og samfunnsansvar

Innovasjon Norge er pådriver for økt samfunnsansvar blant kundene Dette tydeliggjør selskapet gjennom å ha forventninger om at kunder ivaretar sitt samfunnsansvar og gjennom å åpne for prioritering av kunder som kan vise til god forståelse og relevante tiltak på området Samfunnsansvar blir vurdert og scoret i alle søknader om finansiering, og kompetansestjenestene har fram til sommeren 2015 hatt en obligatorisk modul om samfunnsansvar Dette er nå videreført i ny modul om bærekraft

Innovasjon Norge forutsetter i avtaler at kunders og leverandørers virksomhet er basert på høye etiske krav, samt at de unngår å medvirke til korruption, krenkelse av menneskerettigheter, dårlige arbeidsforhold eller skadevirkninger for lokalsamfunn og miljø

I serviceundersøkelsen i 2015 svarte 47 % av kundene som mottok tjenester i Norge at Innovasjon Norge fikk dem til å reflektere over sitt samfunnsansvar Dette er en liten økning i forhold til 2014 og nærmer seg målet på minst 50 %

Bekjempelse av korrasjon

Innovasjon Norge arbeider aktivt for å opprettholde et høyt fokus på korrasjonsrisiko blant selskapets ansatte, tillitsvalgte, leverandører og kunder

Korrasjon har en sentral plass i selskapets etiske retningslinjer og er ytterligere utdypet i egen antikorrupsjonspolicy Innovasjon Norge stiller krav til en høy etisk standard hos våre ansatte og tillitsvalgte og har nulltoleranse ovenfor korrasjon Retningslinjene omhandler ulike temaer relatert til korrasjon og etablerer klare rammer for blant annet gavemottak, representasjon og kostnadsdekning Innovasjon Norge har også utdypende retningslinjer omkring habilitet, adgangen til å inneha tillitsverv og bierverv, samt regler for eierskap og handel med verdipapirer

Innovasjon Norges compliancefunksjon overvåker og rapporterer jevnlig selskapets eksponering for korrasjon Det gjennomføres årlig kartleggingsaktiviteter for å identifisere hvilke tjenester og selskapsprosesser som er utsatt og hvilke tiltak som bør iverksettes for å redusere risikoen Denne tilnærmingen har i 2015 for eksempel ført til etablering av nye og skjerpede rutiner for innkjøp med obligatorisk screening av korrasjonsrisiko

Selskapet har elektronisk varslingskanal for ansatte og tillitsvalgte med mulighet for anonym varsling til compliancefunksjonen. Varslingsrutinen understreker at medarbeidere har både rett, og tidvis en plikt, til å varsle om brudd på juridiske eller etiske forpliktelser enten i linjen eller i varslingskanalen. Alle varslinger skal behandles konfidensielt og Innovasjon Norges ansatte er beskyttet mot represalier og lignende som følge av at de varsler.

Ansatte i Innovasjon Norge kan ikke påta seg styreverv i annen næringsvirksomhet uten skriftlig samtykke fra Innovasjon Norge. Bierverv krever også skriftlig samtykke. Vervene registreres sammen med de ansattes og tillitsvalgtes beholdning av unoterte aksjer i en habilitetsbase som er direkte koblet opp mot selskapets saksbehandlingsverktøy i finansieringssaker.

Kunnskap om og årvåkenhet omkring korruptionsrisiko er et av de viktigste tiltak for å forebygge og bekjempe korruption i selskapet og blant leverandører og kunder. Høsten 2015 lanserte Innovasjon Norge derfor et opplegg for opplæring i antikorruption som samtlige ledere i Norge og utlandet ble bedt om å gjennomføre med sine ansatte i løpet av året. Opplæringen i antikorruption og det interne nyhetsbrevet «Compliance Focus» har skapt økt kunnskap om og bevissthet rundt korruptionsrisiko i organisasjonen. Dette vises blant annet gjennom typen henvendelser som rettes til compliancefunksjonen og i tilbakemeldingene som fremgår av rapporteringsskjemaene etter fullført opplæring.

Korruption er tema i e-søknader på internett og i avtaler med kunder og leverandører. Når kunder har aktiviteter i spesielt risikoutsatte markeder får de tilgang på informasjon om dette og veiledning om hvordan korruption kan unngås. Korruption er identifisert som ett av fire risikoområder for kundene innen samfunnsansvar. I 2015 ble det etablert et prosjekt i samarbeid med Utenriksdepartementet for ytterligere å forsterke informasjon og veiledning til norske bedrifter i utlandet.

Framover vil arbeidet med samfunnsansvar sees i sammenheng med ny strategi for bærekraft. Innovasjon Norge skal være pådriver for forretningsmuligheter som bidrar til en mer bærekraftig utvikling, samtidig som det stilles krav om at bedriftene ivaretar sitt samfunnsansvar. Rapporter fra internopplæring med innspill til videre utvikling av innsatsen mot korruption vil bli brukt i et samarbeidsprosjekt med Utenriksdepartementet for å gi bedre informasjon og veiledning til norske bedrifter i markeder med høy risiko.

Resultatdisponering

Regnskapet for 2015 viser et overskudd på 263 millioner. Lavrisikoordningen har for 2015 hatt en endring i utbytteregrlene som medfører at Nærings- og fiskeridepartementet har en betydelig økning i sitt utbytte sammenlignet med tidligere år. For ytterligere detaljer rundt utbytteregrler vises det til note 34. Styrets forslag til disponering av overskuddet er som følger:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra Lavriskoordinningen	kr	189 178 557
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra Innovasjonslån og garantier	kr	24 417 097
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra Risikolån og garantier	kr	18 644 783
Fordelt på		
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	4 070 487
Troms fylkeskommune	kr	3 039 714
Nordland fylkeskommune	kr	1 678 951
Nord-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 534 124
Sogn og Fjordane fylkeskommune	kr	1 512 910
Finnmark fylkeskommune	kr	1 458 138
Hedmark fylkeskommune	kr	1 292 059
Sør-Trøndelag fylkeskommune	kr	1 275 306
Hordaland fylkeskommune	kr	1 042 848
Telemark fylkeskommune	kr	884 689
Oppland fylkeskommune	kr	524 266
Aust - Agder fylkeskommune	kr	162 401
Buskerud fylkeskommune	kr	129 130
Vest - Agder fylkeskommune	kr	36 376
Rogaland fylkeskommune	kr	3 384
		18 644 783
Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra Investeringsfondet for Nordvest- Russland	kr	1 725 000
Investeringsfondet for Øst- Europa	kr	1 380 000
Avsatt til opptjent kapital		
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	kr	4 148 746
Investeringsfondet for Øst-Europa	kr	550 842
		4 699 588
Avsatt til opptjent egenkapital		
Lavriskoordinningen	kr	14 198 910
Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	kr	8 617 052
Sum totalt		262 860 988

Utsiktene for 2016

Innovasjon Norge vedtok i desember 2015 revisert strategi for selskapet. Strategien angir retning og prioriteringer for selskapet frem mot 2020 i en tid der Norge står overfor store omstillinger. Omstillingen er strukturell og mer gjennomgripende enn det man opplevde under finanskrisen. Ny teknologi, økende antall mennesker på flukt, eldrebølge, delingsøkonomi og sirkulærøkonomi er eksempler på drivkrefter som utfordrer etablerte forretningsmodeller, konkurranseforhold og maktstrukturer. Disse tungte endringene skjer samtidig som Norge preges av oljeprisfall, tapte eksportinntekter og økende arbeidsledighet. Dette skaper utfordringer, men også nye muligheter.

Innovasjon Norge skal være en viktig partner for bedrifter og regioner som omstiller seg. Strategien for 2016-2020 skal gi bedre måloppnåelse og sikre at selskapet fyller samfunnsoppdragene sine. Selskapet er og vil være en relevant, kompetent og nyttig partner for regioner, bedrifter og grundere som vil skape fremtidens bærekraftige arbeidsplasser og bedrifter. Bærekraft i form av økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft, blir i økende grad retningsgivende for selskapets arbeid.

Norge har store muligheter til å utvikle nye næringer og forsterke eksisterende. Alle regioner i Norge er rike på naturressurser, kompetent arbeidskraft og har ulike næringsmessige fortrinn. Bedrifter og grundere må ut på de globale markedene ettersom hjemmemarkedet ofte er for lite til å skape vekst. Norge har en rekke internasjonale konkurransefortrinn i form av råvarer, kompetanse og produksjonsmetodikk som kan utvikles videre. En sterkt, felles nasjonal merkevare vil forsterke Norges internasjonale konkurranseposisjon og bidra til økt internasjonalisering av næringslivet.

Innovasjon Norges nye strategi har seks budskap som gir retningen for arbeidet frem mot 2020:

- # 1 Vi skal prioritere områder hvor Norge har internasjonale konkurransefortrinn
- # 2 Vi skal prioritere utfordrerne og nye globale vekstbedrifter
- # 3 Vi skal styrke entreprenørskapskultur og samarbeid for å skape framtidens jobber
- # 4 Vi skal utvikle en sterkt nasjonal merkevare for økt konkurransekraft
- # 5 Vi skal utløse verdiskaping basert på regionale fortrinn
- # 6 Vi skal gi råd og kunnskapsgrunnlag om fremtidsrettet innovasjons- og næringspolitikk

Ny strategi vil gi selskapet bedre måloppnåelse og sikre at det oppfyller samfunnsoppdraget i en tid der Norge står overfor store omstillinger.

Ved inngangen til 2016 har Innovasjon Norge fått fornyet tillit fra Regeringen. Fremleggelsen av statsbudsjettet 2016 innebar ytterligere økte midler til satsning på flere gode grundere, vekstkraftige bedrifter og innovative næringsmiljøer i en krevende omstillingstid. Dette er en anerkjennelse av Innovasjon Norges arbeid og rolle i omstillingsarbeidet. Samtidig er det en utfordring å håndtere den økte oppdragsmengden med lavere ressursbruk også i 2016.

Lov om Innovasjon Norge er under endring. En av Stortingets føringer er at nåværende altomfattende eiergaranti for selskapets forpliktelser (lovens § 9) opphører. Det er imidlertid forutsatt at den enkelte oppdragsgiver skal være ansvarlig for at selskapet kan ivareta forpliktelser knyttet til de låne- og garantiordningene som er lagt til selskapet. Endringene vil innebære at selskapet i større grad blir ansvarlig for egne forpliktelser. Dette vil spesielt gjelde for forpliktelser knyttet til driften av selskapet.

Regeringen foretar nå en gjennomgang av grenseflatene mellom Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Siva og fylkeskommunene. Målet er å bidra til en klarere rolldeling, større brukervennlighet, bedre effekt av og mer effektiv drift av virksomhetene.

Oslo, 17. mars 2016

I styret for Innovasjon Norge

Per Otto Dyb
styreleder

Tone Lindberg
nestleder

Martha Kold Bakkevig

Reidar Bye

Jan Løkling

Jarand Ødegård Lunde

Wenche Kötås

Elmar Enger

Heidi Wang

Ove Haaversen-Westhassel

Toini H. A. Ness

Anita Krohn Traaseth
administrerende direktør

Innovasjon Norge

Resultatregnskap

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2015	2014
Renter av utlån	1	689 072	732 795
Renter av bankinnskudd		9 664	11 290
Sum renteinntekter		698 736	744 084
Renter på innlån	2	213 026	266 186
Innlånsprovisjon til staten	3	59 616	60 768
Sum rentekostnader		272 642	326 954
Netto renteinntekter		426 094	417 130
Utbytte og netto gevinst/tap på verdipapirer	4	13 558	-1 319
Offentlige inntekter	5	1 057 857	1 109 715
Eksterne inntekter	6	153 846	185 318
Diverse driftsinntekter		19 109	26 610
Sum driftsinntekter		1 230 812	1 321 642
Lønn og personalkostnader	7	713 039	670 517
Avskrivninger av vange driftsmidler	8	2 289	4 065
Direkte prosjektkostnader	9	481 180	562 460
Andre driftskostnader	10, 11	190 419	188 417
Sum driftskostnader		1 386 927	1 425 459
Resultat før tap		283 537	311 994
Tap på utlån og garantier	12	91 029	156 765
Tapsdekning	13	-70 353	-143 190
Sum netto tap på utlån og garantier	12	20 676	13 575
Årsresultat		262 861	298 420
Utbytte og overføringer til eiere	34	235 345	44 503
Overført til/fra opptjent kapital i låne- og investeringsfond	33, 34	4 700	-6 768
Overført til opptjent egenkapital	34	22 816	260 684
Sum overføringer og disponeringer		262 861	298 420

Innovasjon Norge

Eiendeler

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2015	2014
Ordinære innskudd i banker	14	906 147	810 053
Bundne innskudd i Norges Bank	14	5 205 827	5 128 589
Sum bankinnskudd	17	6 111 975	5 938 643
Lavrisikolån	15	13 861 529	14 197 807
Innovasjons- og risikolån	15, 24	2 691 558	2 650 532
Andre utlån	16	1 430 398	1 455 698
Sum brutto utlån	17	17 983 485	18 304 036
- Nedskrivninger på individuelle utlån	12	-861 318	-878 152
- Nedskrivninger på grupper av utlån	12	-261 000	-263 000
Sum netto utlån		16 861 167	17 162 884
Aksjer og andeler	20	45 605	52 556
Eierinteresser i tilknyttede selskap	21	59 500	21 250
Eierinteresser i konsernselskaper	22	300	300
Varegårdriftsmidler	8	27 399	29 688
Andre eiendeler	23	264 690	206 453
Ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	25	194 696	244 467
Sum eiendeler		23 565 332	23 656 241

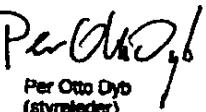
Innovasjon Norge
Gjeld og Egenkapital
(Beløp i 1 000 kr)

	Note	2015	2014
Innlån fra staten, lavrisikolån	26	12 155 000	12 645 000
Innlån fra staten, innovasjons- og risikolån	28	2 670 000	2 710 000
Sum innlån fra staten	17	14 825 000	15 355 000
Andre gjeld	27	717 970	503 890
Påleverte kostnader og mottatt ikke oppdelt kontekter	28	512 759	481 689
Pensjonsforpliktelser	29	80 278	60 356
Nedskrivninger på garantisvar	12	8 330	5 783
Tapsfond	30	2 031 244	1 887 143
Rentesatsfond	31	31 549	37 601
Tilskuddsfond	32	1 739 015	1 961 819
Sum avsetninger til forpliktelser		3 890 412	3 952 801
Innskutt kapital i løne- og investeringsfond	33	2 061 700	1 832 885
Opprett kapital	33	22 144	17 444
Sum løne- og Investeringsfond	33	2 083 844	1 850 329
Innskutt egenkapital	34	685 845	685 845
Opprett egenkapital	34	669 701	646 886
Sum egenkapital	34	1 355 347	1 512 531
Sum gjeld og egenkapital		23 565 332	23 688 241

Oslo, 31 desember 2015

17. mars 2016

I styret for Innovasjon Norge

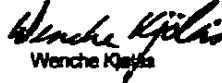

Per Otto Dyb

(styreleder)

Tone Lindberg

(nestleder)

Heidi Wang

Wenche Kjetta

Martha Kold Bakkevig

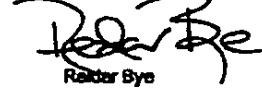
Martha Kold Bakkevig

Jan Lekking

Jan Lekking

Janard Ødegård Lunde

Janard Ødegård Lunde

Reidar Bye

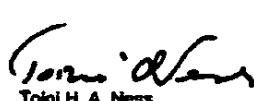
Reidar Bye

Einar Enger

Einar Enger

Øver Haaverson-Westhassel

Øver Haaverson-Westhassel

Tormod Ness

Tormod Ness

Arbe Krohn Træseth
(administrerende direktør)

Innovasjon Norge
Kontantstrømoppstilling
(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Arsresultat	262 861	298 420
Ordinære avskrivninger	2 289	4 065
Endring i tapsavsetninger på utlån	-18 835	-260 579
Endring nedskrivning aksjeversteringer	1 880	501
Gevinst ved salg av aksjer	-19 161	-4 743
Tap ved salg av aksjer	6 263	6 693
Forskell kostnadsført / betalt pensjon	19 920	-42 639
Endring i andre tidsavgrensningsposter	197 436	314 439
Innbetalinger på utlån	2 588 424	2 032 769
Utbetalinger på utlån	-2 354 092	-2 679 144
Innbetalt fra oppdragsgivere til tilskuddsaktiviteter	2 441 568	2 064 925
Utbetalte tilskudd	-2 742 253	-2 238 143
Innbetalt fra staten til risikoavlastningsfond	210 102	75 000
Utbetalt til investorer såkorninvesteringer	-6 750	-3 750
Tilbakebetalt til staten fra tapsfond	-94 832	-100 000
A - Netto kontantstrøm fra driften	494 819	-532 186
B - Innskutt investeringsfond fra eier	228 815	-243 783
Innbetalinger på innlån	44 305 000	45 119 661
Utbetalinger på innlån	-44 835 000	-44 660 000
C - Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-530 000	459 661
Kjøp av aksjer	-44 444	-32 236
Salg av aksjer	24 142	10 421
D - Netto kontantstrøm fra verdipapirer	-20 302	-21 814
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-	-
E - Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-	-
A+B+C+D+E = netto likviditetsendring	173 332	-338 122
Likviditet 01.01	5 938 643	6 276 765
Likviditet 31.12	6 111 975	5 938 643

Innovasjon Norge

Noter til årsregnskapet 2015

SELSKAPSINFORMASJON OG REGNSKAPSPrINSIPPER

Selskapsinformasjon

Innovasjon Norge er et særlovvsselskap med formål å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norges hovedmål er å skulle utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionenes næringsmessige muligheter.

Nærings- og fiskeridepartementet er hovedeier med 51 prosent og fylkeskommunene eier 49 prosent. Innovasjon Norge forvalter midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Utenriksdepartementet, fylkeskommunene og fylkesmennene.

Innovasjon Norge tilbyr fem tjenestetyper finansieringstjenester, kompetansestjenester, rådgivningstjenester, nettverkstjenester og profileringstjenester.

Grunnlaget for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med regnskapslovens bestemmelser, god regnskapsskikk og lov om Innovasjon Norge.

Bruk av estimat

Ved utarbeidelse av årsregnskapet benyttes estimater og skjønnsmessige vurderinger av usikre størrelser. Estimatene og vurderingene representerer et beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Faktiske resultater vil kunne avvike fra estimatene. Innovasjon Norges største estimater og vurderinger er knyttet til vurdering av nedskrivninger på utlån og garantier, verdsettelse av aksjer og pensjoner til egne ansatte.

Omklassifisering

I de tilfeller klassifisering av poster endres vil også fjorårets tall omarbeides for å gjøre regnskapene sammenlignbare.

Konsolidering

Det utarbeides ingen konsolidering av Innovasjon Norge og dets datterselskaper etter unntaksregelen i Regnskapsloven § 3-8. Dette er basert på at datterselskapene ikke anses å ha betydning for å bedømme Innovasjon Norges stilling og resultat.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs. Inntekter og kostnader i utenlandsk valuta er omregnet til kurset på transaksjonstidspunktet. Verdiendringer som følger av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tolv måneder fra anskaffelse.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Varige driftsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som varige driftsmidler. Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi dersom denne er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes å ikke være forbıgående. Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives over forventet brukstid.

Utlån, aksjer og finansielle forpliktelser

Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Utlån, aksjer, øvrige finansielle eiendeler, samt innlån fra staten og øvrige finansielle forpliktelser innregnes i balansen til virkelig verdi når Innovasjon Norge blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser.

Utlån, aksjer og øvrige finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper.

Innlån fra staten og øvrige forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles utlån og fordringer, samt innlån fra staten og andre finansielle forpliktelser til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer.

Utlån

Innovasjon Norges utlånsvirksomhet er inndelt i tre låntyper

- 1 Lavrisikolån
- 2 Innovasjons- og risikolån
- 3 Øvrige låneordninger, herunder lån til såkorn - og investeringsfond

Etableringsprovisjon ved utbetaling av innovasjonslån og andre risikolån blir inntektsført på utbetalingstidspunktet da provisjonen ikke overstiger de direkte kostnadene. De andre låneordningene har ikke etableringsprovisjon.

Verdifall på utlån

På balansedagen vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at utlån har falt i verdi. Eksempler på tapshendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor, svak økonomi/negativ økonomisk utvikling, betalingsmislyhold, betydelige endringer i vilkår, negative endringer i interne/eksterne forhold og konkurs/gjeldsforhandlinger/avvikling.

Individuelle nedskrivninger

Dersom det foreligger objektive indikasjoner nedskrives utlånet. Nedskrivningen måles som differansen mellom utlånetets balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens effektive rente. Nedskrivningen innregnes i resultatet.

Gruppevis nedskrivninger

For lavrisikolånen foretas også gruppevis nedskrivninger. Porteføljen er inndelt i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper. Utlån som er vurdert for nedskrivning individuelt, men hvor objektive bevis på verdifall ikke finnes, medtas i gruppevurdering av utlån. Gruppenedskrivningene fastsettes med utgangspunkt i risikoklassifiseringssystemet der kalkulert risiko beregnes som produktet av antatt driftsrisko og risiko for manglende sikkerhetsdekning.

Tapsfond

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån, garantier og lån til såkornfondene. Med begrepet tapsfond menes midler som skal dekke forventede tap på disse særskilte utlånsordningene og garantiene. Midlene inngår i bevilgninger fra staten, enten som særskilte bevilgninger eller som en del av tilskuddsmidlene. Midlene avsettes som en forpliktelse i balansen. Når det foretas en nedskrivning av utlån i en utlånsordning som har et tapsfond, foretas en tilsvarende inntektsføring fra tapsfondet. Nedskrivninger og inntektsføring fra tapsfondet presenteres brutto i resultatregnskapet på regnskapslinjene «Tap på utlån og garantier» og «Tapsdekning». Nedskrivninger innenfor tapsfondets størrelse vil ikke ha netto resultateffekt for Innovasjon Norge. Se nærmere omtale i note 30.

Aksjer

Aksjer er vurdert etter kostmetoden. For investeringer som anses som langsiktige nedskrives disse til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Investeringer som anses som kortsiktige vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som utbytte av verdipapirer.

Tilknyttet selskap er selskap der Innovasjon Norge har betydelig innflytelse. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Innovasjon Norge har en eierandel på 20 % eller mer. Som datterselskap regnes selskap der Innovasjon Norge har kontroll. Normalt foreligger det kontroll når selskapet har en eierandel på 50 % eller mer. Tilknyttede selskap og datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

Tilskuddsfond

Innovasjon Norge har årlige tilsagnsrammer for tilskuddsordninger til ulike formål. For tilskuddsordningene som organiseres med fond gjelder følgende regler:

Tilskuddsmidlene, som bevilges over statsbudsjettet, blir inntil utbetaling plassert på øremerkede konti i Norges Bank som ikke er rentebærende for Innovasjon Norge. Tilskuddsmidlene inngregnes i balansen til Innovasjon Norge og er klassifisert som bankinnskudd med motpost forpliktelse «Tilskuddsfond».

For tilskuddsordningene bortfaller tilsagn dersom midlene ikke er benyttet senest tre år etter innvilgningsåret. Ubrukte tilskuddsmidler for disse ordningene tilbakeføres til neste års ramme eller til staten avhengig av regelverket for tilskuddsordningen.

Tilskuddsmidler som utbetales til kunder har ingen resultateffekt for Innovasjon Norge og blir således ikke utgifts- eller inntektsført i resultatregnskapet. Kostnader knyttet til tjenesteleveranser i regi av Innovasjon Norge er kostnadsført i resultatregnskapet og tilhørende kostnadsdekning fra tilskuddsmidler er resultatført under offentlige inntekter.

Prinsipper for inntekts- og kostnadsføring

Inntekter

Inntekter regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende kostnader. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Offentlige inntekter

Offentlige bevilgninger til Innovasjon Norge inntektsføres i takt med påløpte kostnader for de formål som bevilgningene er ment å dekke. Dette betyr at deler av bevilgningen et år kan bli overført til neste år.

Rentestøttefond

Med rentestøttefond menes innbetalte/ bevilgede midler fra Staten som skal dekke avtalte renter ved innvilgning av rentefrihet på innovasjonslån. Innbetalte midler avsettes som en forpliktelse i balansen på

tidspunktet for innbetaling Når det gis rentefrihet foretas en tilsvarende inntektsføring av forpliktelsen som tilsvarer inntektstapet

Ordningen finansieres ved at det årlig avsettes tilskuddsmidler til rentestøttefondet Avsetningene må tas av den årlige tilskuddssrammen for Regional utvikling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innovasjonsordningen fra Nærings- og fiskeridepartementet For hvert år skal det avsettes tilstrekkelige midler til å dekke innvilgning av rentefrihet i inneværende år

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnmessige kriterier Øvrige unntak fra sammenstilingsprinsippet er angitt der det er aktuelt

Renteinntekter og –kostnader

Renter resultatføres etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til lån- og investeringsfondene omtalt i note 33 presenteres brutto under regnskapslinjene «Renter av utlån» og «Renter på innlån» For såkornordningene skal rentekostnadene tilsvare renteinntektene Såkornordningen er innrettet slik at den ikke skal gi resultateffekt for Innovasjon Norge

Pensjoner

Innovasjon Norge regnskapsfører pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i henhold til Norsk Regnskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader

Ytelsespensjon

Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningsstiden i henhold til planens opptjeningsformel Allokeringsmetoden tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden Lineær opptjening legges da til grunn For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortises over forventet gjenværende opptjeningsstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene (korridor) Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering Avtalefestet pensjonsforpliktelse (AFP) innenfor LO/NHO-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, men som regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning da den ikke er målbar

Kontantstrømoppstilling

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, bankinnskudd og bundne bankinnskudd i Norges Bank Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og er tilpasset de ulike virksomhetsområdene

Innovasjon Norge

Noter til årsregnskapet 2015 (Beløp i 1000 kr)

NOTE 1

RENTER AV UTLÅN

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Renter av ordinære lavrisikolån	164 473	174 923
Renter av fiskefartøyslån	185 551	194 923
Renter av landbrukslån	169 807	181 539
Rentestøtte og renter av innovasjons- og risikolån	141 345	149 304
Rentestøtte og renter av lån fra såkornfondene	27 382	31 380
Renter av andre utlån	514	726
Sum	689 072	732 795

NOTE 2

RENTER PÅ INNLÅN

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Renter på innlån til lavrisikolån *)	158 931	198 028
Renter på innlån til innovasjons- og risikolån	26 688	36 595
Renter på såkornfondene	27 382	31 380
Andre rentekostnader	25	183
Sum	213 026	266 186

*) Ordinære lavrisikolån, lån til fiskefartøy og landbrukslån

NOTE 3

INNLÅNSPROVISJON TIL STATEN

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Provisjon på innlån til lavrisikolån *)	49 064	49 893
Provisjon på innlån til innovasjons- og risikolån	10 551	10 875
Sum	59 616	60 768

*) Ordinære lavrisikolån, lån til fiskefartøy og landbrukslån

Innovasjon Norge betaler 0,4 % provisjon til staten på alle innlån

NOTE 4**UTBYTTE OG NETTO GEVINST/TAP PÅ VERDIPAPIRER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Mottatt utbytte	199	1 131
Urealisert tap/gevinst aksjer	462	-500
Realisert tap/gevinst aksjer	12 897	-1 950
Sum	13 558	-1 319

NOTE 5**OFFENTLIGE INNTEKTER**

(Beløp i 1000 kr)

Innovasjon Norge mottar årlig midler fra oppdragsgiverne til selskapets oppdrag. Midlene skal også dekke Innovasjon Norges kostnader for gjennomføring av oppdrag og inntektsføres i takt med påløpte kostnader for de formål som bevilgningene er ment å dekke. Det betyr at deler av rammer og bevilgninger et år kan bli overført til neste år. Betingelsene knyttet til tilskuddene følger av oppdragsbrevene. Innovasjon Norge rapporterer årlig måloppnåelse tilbake til oppdragsgiverne.

	Post 70	Post 74		Øvrige offentlige inntekter	
	Drift	Reiseliv	Nettverk, profiling	Sum	
Inngående balanse 01 01	14 558	40 622	390	11 007	66 576
Mottatte inntekter	165 048	215 500	258 600	450 325	1 089 473
Til disposisjon	179 606	256 122	258 990	461 332	1 156 049
Utgående balanse 31 12	11 728	38 517	16 231	31 716	98 192
Inntektsført	167 877	217 605	242 759	429 616	1 057 857

Bevilgninger gitt av Nærings- og fiskendedepartementet

Kap 2421 post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon

Kap 2421 post 74 Nettverk, profiling og reiseliv - programmer

Øvrige offentlige inntekter er fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, øvrige poster fra Nærings- og fiskendedepartementet, Utviklingsdepartementet, EU og fylkeskommunene til drift av ulike programmer og ordninger, samt til tilskuddsordninger. Tilskuddsmidlene har vært benytet til gjennomføring av prosjekter i samarbeid med våre kunder.

NOTE 5**OFFENTLIGE INNTEKTER - FORTSETTELSE**

(Beløp i 1000 kr)

Spesifikasjon av inntektsførte offentlige inntekter

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet		2015	2014
Nærings- og fiskeridepartementet			
Kap 928 post 74	Marin bioteknologi	-	250
Kap 2421 post 50	Innovasjon – prosjekter, fond	52 360	27 949
Kap 2421 post 70	Bedriftsutvikling og administrasjon	167 877	386 936
Kap 2421 post 71	Innovative næringsmiljøer	13 068	-
Kap 2421 post 74	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer	456 155	310 262
Kap 2421 post 72	Forsknings- og utviklingskontrakter	20 146	25 031
Kap 2421 post 73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft	-	87
Kap 2415 post 75	Marint verdiskapingsprogram	7 745	11 229
Kap 2421 post 76	Miljøteknologi	38 930	18 175
	Refusjon av kostnader ved delegasjoner	1 468	3 108
	CIP	-	2 852
	Øvrig	6 000	450
Kommunal -og moderniseringsdepartementet			
Kap 551 post 60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	74 850	83 595
Kap 551 post 61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	7 880	6 080
Kap 552 post 72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	72 089	84 258
Landbruks- og matdepartementet			
Kap 1149 post 72	Tilskudd til økt bruk av tre	6 204	6 835
Kap 1149 post 74	Bioraffineringsprogrammet	275	500
Kap 1150 post 50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen	84 084	83 284
Kap 1151 post 51	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	1 600	2 320
Utenriksdepartementet			
Kap 117 post 76	EØS-finansieringsordningene	4 583	13 320
Kap 118 post 01	Nordområdetiltak driftsutgifter	3 745	3 864
	Øvrig	10 209	8 477
Forsvarsdepartementet			
Fylkeskommunene			
Akershus		1 236	884
Buskerud		217	537
Finnmark		-288	288
Hedmark		1 952	1 308
Hordaland		1 062	1 800
Nordland		-295	295
Nord-Trøndelag		-	150
Oppland		3 509	3 957
Rogaland		32	-
Sogn og Fjordane		134	-
Sør-Trøndelag		-	275
Troms		-37	214
Øvrige offentlige inntekter		19 505	20 019
Sum inntektsførte offentlige inntekter		1 057 857	1 109 715

NOTE 5**OFFENTLIGE INNTEKTER - FORTSETTELSE**

(Beløp i 1000 kr)

Spesifikasjon av disponible rammer og bevilgninger via oppdragsbrev

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet		2015	2014
Nærings- og fiskeridepartementet			
Kap 2421 post 50	Innovasjon – prosjekter fond	405 100	250 200
Kap 2421 post 51	Tapsfond - sakomkapitalfond	89 250	381 100
Kap 2421 post 53	Nye såkomfond, risikoavlastning	45 000	-
Kap 2421 post 70	Bedriftsutvikling og administrasjon	165 048	356 700
Kap 2421 post 71	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer	-	405 000
Kap 2421 post 71	Innovative næringsmiljøer	89 000	-
Kap 2421 post 72	Forsknings- og utviklingskontrakter	131 100	285 000
Kap 2421 post 74	Reiseliv profilering og kompetanse	480 200	-
Kap 2421 post 75	Mannt verdiskapingsprogram	-	22 000
Kap 2421 post 76	Miljøteknologi	50 000	173 400
Kap 2421 post 77	Tilskudd til pre-såkornfond	40 000	-
Kap 2421 post 78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	4 300	4 200
Kap 2421 post 80	Næringsstiltak på Svalbard (ny)	20 000	-
Kommunal - og moderniseringsdepartementet			
Kap 551 post 60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	48 000	52 500
Kap 552 post 72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	197 800	195 300
Landbruks- og matdepartementet			
Kap 1149 post 71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	-	1 500
Kap 1149 post 72	Tilskudd til økt bruk av tre	27 600	25 000
Kap 1149 post 73	Skog, klima- og energitiltak	-	6 000
Kap 1149 post 74	Bioraffineringssprogrammet	2 670	5 000
Kap 1150 post 50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen	677 900	609 000
Kap 1151 post 51	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	8 200	8 200
Sum		2 481 168	2 780 100

I tillegg har Innovasjon Norge oppdrag for fylkeskommunene Utønnksdepartmenet og EU mfl

Disponible rammer og bevilgninger vil være høyere enn mottatte inntekter i tabell foran. Beløpet som er disponibelt inkluderer også det som går direkte til kunder og som derved ikke skal inntektsføres

NOTE 6**EKSTERNE INNTEKTER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Brukertilting profilering av Norge som reisemål	76 490	97 394
Brukertilting, norske fellesstads i utlandet	27 462	29 846
Inntekter fra samarbeidspartnere	7 828	12 992
Øvngje brukertiltinger	42 066	45 086
Sum	153 846	185 318

Geografisk fordeling

	2015	2014
Norge	64 316	74 606
Vest-Europa	46 899	60 258
Amerika	25 498	22 275
Asia	6 201	9 788
Kina	4 221	7 141
Russland	3 287	5 543
Midtosten og Afrika	1 753	3 076
Baltikum og Sentral-Europa	1 672	2 630
Sum	153 846	185 318

NOTE 7**LØNN OG PERSONALKOSTNADER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Lønn	488 067	479 073
Arbeidsgiveravgift	68 216	66 249
Pensjonskostnader	122 831	46 476
Andre yteler	33 924	78 719
Sum	713 039	670 517
 Lån til ansatte ¹	 1 765	 2 526
Gjennomsnittlig antall årsverk	722	750

I lønnskostnader for 2014 inngår omstillingskostnader med 45,9 mill og planendring pensjoner med -64,1 mill

¹ Lån til ansatte er dels rentefrie og hovedsakelig uten pant. Administrerende direktør og styreleder har ikke lån i selskapet

Administrerende direktør har avtale om fratredelesesvederlag. Vederlaget er 6 måneders fastlønn ved fratredelestidspunktet

Yteler til ledende personer	Lønn / honorar	Annet	Sum
Ledelse			
Anita Krohn Traaseth, adm. Direktør	2 504	12	2 516
Toril Bariusdotter Ressem	1 675	12	1 687
Hans Martin Víkdal	1 461	17	1 478
Per Niederbach	1 411	17	1 429
Rodin Lie	1 310	12	1 322
Inger Solberg	1 271	17	1 288
Bárd Strandheim	1 276	28	1 304
Mona Skaret	1 181	12	1 193
Yvonne Fosser (fra 13.04.15)	1 017	9	1 026
Elisabeth Morthen (til 30.09.15)	792	7	799
Cathrine Pia Lund (fra 01.06.15)	710	7	717
Kristin Welle-Strand (fra 26.10.15)	175	24	199

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som alle ansatte i selskapet

Styret 2015

Per Otto Dyb	285
Tone Merethe Lindberg	171
Jan Løkling	142
Jørand Ødegård Lunde	142
Reidar Bye	142
Einar Enger	142
Martha Kold Bakkevig	142
Wenche Kjølås	142
Heidi Wang	142
Ove Haaversen-Westhassel	92
Toini H A Ness	92
Sigríð Otherholm Hoem ¹	5
Sum utbetalte styrehonorar 2015	1 637

¹ Vara på møte 19.03.15

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæring vedrørende godtgjørelse til administrerende direktør og ledergruppen er i tråd med

1 allmennaksjelovens bestemmelser, ref. § 6-16a

2 regnskapsloven

3 retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper fastsatt av Regjeringen Stoltenberg II
31.3.2011 og med virkning fra 1. april 2011

4 Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, ref. kapittel 12

NOTE 7**LØNN OG PERSONALKOSTNADER - FORTSETTELSE**

(Beløp i 1000 kr)

Hovedprinsipper**Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse**

Innovasjon Norge forholder seg til hovedprinsippet om at ledelønningene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Prinsippet gjelder for alle ansatte og ikke spesifikt for administrerende direktør og lederguppen. Det betyr at det gjennomgående ikke er egne incentivordninger som kun gjelder for ledende ansatte.

Med virkning fra 1. april 2011 fastsatte Regjeringen «Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper» som beskriver forventningene på dette feltet. Hovedprinsippene fra tidligere retningslinjer ble videreført, men det ble foretatt innstramninger på områdene pensjonsytelser og sluttvederlag, og det ble eksplisitt uttrykt at selskapene skal bidra til moderasjon i ledelønningene. Innovasjon Norge følger disse retningslinjene og vil bidra til lønnsmoderasjon i ledelønninger.

Beslutningsprosess

Lønn til administrerende direktør fastsettes av styret, og kommuniseres av styreleder

Lønn til lederguppen fastsettes av administrerende direktør og styreleder i fellesskap, og kommuniseres av administrerende direktør

Hovedprinsippene for godtgjørelser kommende regnskapsår

Innovasjon Norge omfattes av tariffavtale inngått mellom Spekter (Innovasjon Norge), hovedorganisasjonene (LO og YS) og lokale organisasjoner (SAN, Unio og Akademikerne). Ansatte i ledende stillinger omfattes ikke av avtalen, men i praksis følges avtalen på de fleste punkter også for disse. Innovasjon Norge har et lønnssystem som skal baseres på følgende faktorer: den enkeltes stillingsinnhold, stillingsinnehavers ytelse og lønnsnivå i markedet for øvrig.

Total godtgjørelse til administrerende direktør og lederguppen reflekteres i den rolle og rolleinnehavers ansvar og påvirkning, virksomhetens bredde og kompleksitet. Ordningene er transparente og i tråd med prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

1. Fast lønn

Innovasjon Norge følger grunnprinsippet fra retningslinjene om at hovedelementet i godtgjørelsесordningen bør være den faste grunnlønnen. Grunnlønnen vurderes årlig og justeres med virkning fra 1. april.

2. Bonus

Innovasjon Norge har ingen bonusprogram for sine ledere.

3. Aksjer, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer

Innovasjon Norge er et særlovvsselskap og har ingen aksje- eller opsjonsprogrammer for sine ledere.

4. Pensjonsytelser

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som alle ansatte i selskapet. Pensjonsordningene i Innovasjon Norge er Statens Pensjonskasse, eller den lukkede ordningen i DNB Livsforsikring for ansatte som kom fra tidligere Norges Eksportråd. Pensjonsgrunnlaget er begrenset til 12 G.

5. Sluttvederlag og etterlønnsordninger

Administrerende direktør har en avtale om etterlønn ved oppsigelse, som gir rett til en kompensasjon tilsvarende seks måneders fastlønn. Det er ikke avtalesfestet sluttvederlag eller etterlønnsordninger utover dette for andre ledende stillinger i Innovasjon Norge.

6. Variable elementer i godtgjørelsen eller særskilte ytelser

Annen godtgjørelse utover ordinær månedslønn inkluderer fast bilgodtgjørelse, forsikringer og dekning av fordel elektroniske kommunikasjonstjenester.

Engangsutbetalinger kan utbetales til ansatte som har gjort en ekstraordinær innsats utover det som forventes i stillingen. Dette er en ordning som gjelder for alle ansatte i Innovasjon Norge, og er en del av det fremforhandlet lønnsoppgjøret. Sum engangstillegg var 0,7 mill kroner i 2015, og forventes på tilsvarende nivå i 2016.

Godtgjørelsесprinsipper og implementering foregående regnskapsår

Prinsippene for kommende regnskapsår ble også benyttet i 2015. Det er ikke gjort noen endringer i løpet av 2015.

Rapportering

Styret får forelagt årlig oversikt over total lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til retningslinjene.

NOTE 8**VARIGE DRIFTSMIDLER**

(Beløp i 1000 kr)

	Utstyr og inventar mv	Bygg og eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01 01	66 530	107 394	173 924
Tilgang	-	-	-
Avgang	-	326	326
Anskaffelseskost 31 12	66 530	107 068	173 598
Akkumulerte avskrivninger 01 01	65 873	78 363	144 236
Årets avskrivninger	125	2 164	2 289
Akkumulert avskrivninger avgang	-	326	326
Akkumulerte avskrivninger 31 12	65 997	80 202	146 199
Bokført verdi 31 12	532	26 866	27 399
Avskrivningssatser	17-25%	2-20%	

NOTE 9**DIREKTE PROSJEKTKOSTNADER**

(Beløp i 1000 kr)

	Reiselivsprosjekter		Andre tjenester og programmer		Sum	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Fremmede tjenester	34 523	35 041	118 636	142 950	153 159	177 991
Reiser	12 704	12 718	30 768	34 699	43 472	47 417
Profilering og markedsføring	160 481	179 089	60 775	72 210	221 255	251 298
Kontorkostnader, telefon, porto, m m	14 105	14 148	49 189	71 605	63 294	85 753
Sum	221 813	240 997	259 367	321 463	481 180	562 460

NOTE 10**ANDRE DRIFTSKOSTNADER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Lokaler og andre kontorkostnader	83 828	88 002
Leie, kjøp og vedlikehold	33 850	32 553
Fremmede tjenester	49 929	39 191
Telefon og porto	12 288	11 465
Diverse driftskostnader	10 524	17 206
Sum	190 419	188 417

	2015	2014
Honorar til revisor (ekskl mva)	-	-
Lovpålagt revisjon	650	666
Andre attestasjonstjenester	121	27
Tjenester utenfor revisjon ¹	327	138

¹ herav utgjør honorar for evaluering av økonomifunksjonen 258

NOTE 11

LEIEFORHOLD

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Leie lokaler	69 421	69 640
Andre leiekostnader	10 915	6 853
Sum	80 336	76 492

Innovasjon Norge har inngått leieavtaler i Norge og i utlandet. Avtalene gjelder både leie av kontorlokaler samt leie av boliger for utstasjonerte.

Leieavtalene for kontorlokaler har en kontraktstid fra 5 til 10 år med opsjon på videre leie i 3 til 5 år.
 Leieavtalene for boliger har en kontraktstid fra 2 til 3 år med opsjon på videre leie i 1 til 2 år relatert til den utsendte medarbeiders arbeidsavtale.

NOTE 12

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

(Beløp i 1000 kr)

Alle tap på innovasjons- og nsikolåne såkomfondene BU-lån og garantier er dekket av tapsfond og har ikke resultateffekt. Derfor bærer Innovasjon Norge ingen nsiko knyttet til disse lånen. Se nærmere omtale av tapsfond i note 30.

Nedskrivninger	Lavnsikolåne	Innovasjons- og nsikolåne	Såkomfond investeringsfond og BU-lån	Sum låne	Garantier	Sum låne og garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån per 01.01 inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	160 929	461 623	255 600	878 152	5 783	883 936
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	43 768	79 772	46 218	169 759	5 000	174 759
Endring individuelle nedskrivninger på forfalte renter og utlegg	1 436	-107	11 123	12 452	-	12 452
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol (frsksmeldinger)	-27 997	-58 423	-	-86 420	-1 824	-88 243
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-6 051	-81 980	-24 595	112 626	-630	-113 256
Individuelle nedskrivninger på utlån per 31.12 inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	172 086	400 885	288 346	861 318	8 330	869 647
Gruppevisse nedskrivninger per 01.01	263 000	-	-	263 000	-	263 000
Endring gruppevisse nedskrivninger	-2 000	-	-	2 000	-	-2 000
Gruppevisse nedskrivninger per 31.12	261 000	-	-	261 000	-	261 000
Bokførte tap						
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	43 768	79 772	46 218	169 759	5 000	174 759
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol	-27 997	-58 423	-	-86 420	-1 824	-88 243
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-6 051	-81 980	-24 595	-112 626	-630	-113 256
Endringer individuelle nedskrivninger på hovedstol	9 721	-60 631	21 623	-29 287	2 546	-26 740
Endringer individuelle nedskrivninger på utlegg	831	21	-	852	-	852
Endring gruppevisse nedskrivninger	-2 000	-	-	-2 000	-	-2 000
Konstaterte tap på hovedstol og utlegg samt innbetalat på tidligere nedskrevet	10 441	82 096	25 796	118 332	585	118 917
Bokførte tap på utlån og garantier	18 993	21 486	47 419	87 898	3 131	91 029
*Tapsdekning fra tapsfond, for mer informasjon se note 13	-	-21 486	-45 736	-67 222	-3 131	-70 353
Netto tap på utlån	18 993	-	1 684	20 676	-	20 676
Konstaterte tap hovedstol						
Konstaterte tap på hovedstol uten individuelle nedskrivninger	4 711	714	1 150	6 575	-	6 575
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-6 051	-81 980	-24 595	-112 626	-630	-113 256
Konstaterte tap på hovedstol	10 762	82 695	25 745	119 201	630	119 831

*Avvik mellom bokførte tap og tapsdekning på såkomfond investeringsfond og BU-lån skyldes at det ikke er tapsdekning på investeringsfond og utlegg til BU-lån.

NOTE 13**TAPSDEKNING**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Landsdekkende innovasjonslån	-6 526	-62 605
Distriktsrettede risikolån	-13 183	-24 021
Distriktsrettet låneordning	857	235
Lån fra Miljøfondet	244	349
Bygdeutvikling risikolån landbruk	-2 878	-566
Landsdekkende garantier	-2 670	643
Distriktsrettede garantier	-1 906	-599
Fiskengarantier	1 445	1 300
Bygdeutvikling investeringsslån landbruk	-1 144	-2 440
Lån fra såkornfondene	-44 592	-55 486
Sum	-70 353	-143 190

Tapsdekning er konstaterete tap på lån og garantier som er dekket av tapsfond

Tall med positivt fortegn er tilbakeføringer til tapsfondet

NOTE 14**BUNDNE BANKINNSKUDD**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Til investering i ansvarlig kapital	1 154 597	973 626
Til utbetaling av tilskudd	1 588 959	1 727 719
Til dekning av tap på lån og garantier	2 462 272	2 427 245
Sum bundne innskudd i Norges Bank	5 205 827	5 128 589

Ordinære innskudd i banker, herav bundne

Skattetrekksmidler

27 331

26 989

Bundne innskudd i Norges Bank er øremerkede midler knyttet til de ulike ordningene Kun en mindre del av disse midlene er rentebærende

NOTE 15**LAVRISIKOLÅN OG INNOVASJONS- OG RISIKOLÅN**

(Beløp i 1000 kr)

LAVRISIKOLÅN	2015	2014
Ordinære lavrisikolån	3 845 376	4 237 193
Lån til landbruket	4 876 896	5 092 606
Lån til fiskefartøy	5 139 257	4 868 008
Sum	13 861 529	14 197 807

INNOVASJONS- OG RISIKOLÅN	2015	2014
Landsdekkende innovasjonslån	1 431 934	1 325 316
Distriktsrettede risikolån	1 106 819	1 161 945
Risikolån landbruk	127 330	128 090
Distriktsrettet låneordning	6 155	10 740
Lån Statens Miljøfond	19 320	21 699
Fiskeri likviditetslån	-	2 743
Sum	2 691 558	2 650 532

NOTE 16
ANDRE UTLÅN

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Bygdeutviklingslån til landbruket	324 944	409 945
Ansvarlige lån såkornfondene	1 094 670	1 032 737
Ansvarlige lån investeringsfondet for Nordvest-Russland	6 019	7 623
Ansvarlige lån investeringsfondet for Øst-Europa	3 000	2 868
Lån til ansatte	1 765	2 526
Sum	1 430 398	1 455 698

Bygdeutviklingslån forvaltes for Landbrukets utviklingsfond

Lån fra såkornfondene til de enkelte såkomselskaper er gitt som ansvarlige lån og løper uten avdrag med full innførelse etter 15 år. Renter betales ikke løpende, men akkumuleres og tillegges hovedstol hvert år per 31.12. Såkommidiene benyttes av såkomselskapene til egenkapitalinvesteringer i nystartet virksomhet.

NOTE 17
LIKVIDITETSRISIKO

(Beløp i 1000 kr)

Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og evnen til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskendedepartementet. Likviditetsrisikoen er således minimal.

Likviditetsforfall per 31.12.2015	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 til 3 måneder		Fra 3 til 12 måneder		Over 5 år	Sum
			Over 1 år	Over 5 år				
Ordinære innskudd i banker	906 147	-	-	-	-	-	-	906 147
Bundne innskudd i Norges Bank	5 205 827	-	-	-	-	-	-	5 205 827
Lavnsikolån	13 979	12 577	2 833	45 597	672 315	13 114 229	13 861 529	
Innovasjons- og nsikolån	20 696	933	1 330	50 496	838 691	1 779 412	2 691 558	
Andre utlån	1 848	129	324	9 762	442 959	975 377	1 430 398	
Sum eiendeler	6 148 498	13 639	4 486	105 855	1 953 964	15 869 018	24 095 460	
Innlån fra staten, lavnsikolån	-	3 000 000	5 365 000	1 240 000	2 420 000	130 000	12 155 000	
Innlån fra staten, innovasjons- og nsikolån	-	1 000 000	1 600 000	70 000	-	-	2 670 000	
Sum gjeld	-	4 000 000	6 965 000	1 310 000	2 420 000	130 000	14 825 000	

NOTE 18
RENTERISIKO

(Beløp i 1000 kr)

Rentensiko er risiko for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. For lange lån (fastrente) er forfallsstrukturen på innlånnene tilpasset rentebindingsperiodene og vilkårene for utlånnene. Dette gjøres som ledd i arbeidet med å styre renterisikoen i porteføljen.

Hoveddelen av innlånnene er korte lån (flytende rente) med løpetid innenfor tre måneder. Disse finansierer utlån til kunder med lån på flytende betingelser, dvs. lån med rente som kan endres med seks ukers varsel. Rentensiko vedrørende disse lånnene er begrenset til varslingsperioden og vurderes å ha moderat resultateffekt.

Innlånnene skal motsvare utlånnene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere ordningene. Innlånnene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

NOTE 19

KREDITTRISIKO

(Beløp i 1000 kr)

Innovasjon Norges utlansportefølje består av forskjellige typer lån med ulik risikoprofil. I tabellen under er de ulike lantypene innen lavrisikolan, innovasjons- og risikolan og garantier klassifisert i 3 grupper med henholdsvis høy normal og lav risiko. Tallene er eksklusive ansvarlig lån til sakrfondene, Investeringsfondet for Nordvest-Russland og Investeringsfondet for Øst-Europa og forvaltningsordninger.

Risiko-grupper	Brutto utlan hovedstol	Individuelle nedskravnninger hovedstol	Individuelle nedskravnninger av brutto utlån	Utlån uten individuelle nedskravnninger	Gruppe- nedskrvn- inger
Høy risiko *	2 721 830	399 750	14,7 %	2 248 029	-
Normal risiko**	8 978 480	149 617	1,7 %	8 737 800	242 000
Lav risiko***	4 869 720	15 232	0,3 %	4 817 713	19 000
Sum	16 570 030	564 599		15 803 542	261 000

* Omfatter innovasjons- og risikolan og garantier med tapsfond som dekker kalkulert risiko for tap. For disse foretas ikke gruppevis nedskravnninger. ** Omfatter lavrisikolan til fiskefartøy industri og tjenesteyting *** Omfatter lavrisikolan til landbruk

Tabellen under viser utviklingen i misligholdssituasjonen siste fem år målt ved sum brutto mislighold over 90 dager i millioner kroner og i forhold til løpende portefølje. Lavrisikolan omfatter ordningene lavrisikolan til industri og tjenesteyting, fiskeflåtelån og landbrukslån. Sum innovasjons- og risikolan viser landsdekkende innovasjonslån distriktsrettede risikolan distriktsrettet låneordning risikolan landbruk, miljøfondlån og garantier.

Brutto mislighold > 90 dager	Lavrisikolan (risikogruppe lav og normal)		Innovasjons- og risikolan og garantier (risikogruppe høy)	
	Mill kroner	av brutto portefølje	Mill kroner	av brutto portefølje
31.12.2010	346	3,0 %	184	6,4 %
31.12.2011	353	2,9 %	173	6,0 %
31.12.2012	336	2,7 %	239	7,6 %
31.12.2013	318	2,4 %	195	6,5 %
31.12.2014	307	2,2 %	194	6,4 %
31.12.2015	221	1,6 %	143	5,3 %

NOTE 20

AKSJER OG ANDELER

(Beløp i 1000 kr)

Selskapets navn	Eierandel i %	Kostpris	Nedskriving/ verdiendring	Bokført verdi
Scandinavian Tounst Board Aps	50	274	-274	-
Investeringsfondet for Øst-Europa	1-44	43 471	-12 149	31 322
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	23-40	19 008	-11 175	7 833
Overtatte aksjer såkornlån	2-18	8 792	-2 342	6 450
Saldo pr. 31.12.2015		71 545	-25 940	45 605

Ingen av selskapene er registrert på børs og det foreligger således ingen kjente markedsverdier.

Innovasjon Norge har mottatt bevilgninger fra Statens til å gjøre investeringer i selskaper som driver næringsvirksomhet i Nordvest-Russland og Øst-Europa. Linjene med benevnelse "Investeringsfondet for Øst-Europa" og "Investeringsfondet for Nordvest-Russland" består av aksjer eid i selskaper som driver næringsvirksomhet i disse landområdene.

Av foretatte investeringer omfattes ingen av boikotten av Russland.

NOTE 21**EIERINTERESSER I TILKNYTNDE SELSKAP**

(Beløp i 1000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
Alliance Venture Spring AS	09 07 2014	Oslo	42 %
ProVenture Seed II AS	09 07 2014	Trondheim	42 %

Selskapets navn	Aksje- kapital	Antall aksjer	Egen- kapital	Resultat
Alliance Venture Spring AS	76 455	78 438	17 983	-7 706
ProVenture Seed II AS	67 553	68 849	15 092	-11 124

Aksjekapital og antall aksjer tilsvarer tallene pr 31 12 15 Egenkapital og resultat er hentet fra 2014 årsregnskapet da årsregnskaper for 2015 ikke er avlagt på tidspunktet for utarbeidelse av Innovasjon Norges årsregnskap

NOTE 22**EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER**

(Beløp i 1000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
VisitNorway AS	01 07 1999	Oslo	100 %
Såkorninvest Midt-Norge AS	16 12 2014	Trondheim	80 %

Selskapets navn	Valuta	Aksje- kapital	Antall aksjer	Egen- kapital	Resultat
VisitNorway AS ¹	NOK	300	300	308	8
Såkorninvest Midt-Norge AS	NOK	60 489	604 887	-36 085	-404

¹⁾ Egenkapital og resultat er for 2014

NOTE 23**ANDRE EIENDELER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Kundefordringer	35 172	48 251
Fordring på statskassen (såkornfondene)	199 780	128 100
Fordring debitorer såkornfondene	26 186	26 186
Andre fordringer	3 552	3 915
Sum	264 690	206 453

Fordring på staten er knyttet til bokførte tap på såkornlån som går utover tapsfond

NOTE 24**MELLOMVÆRENDE MED DATTERSELSKAP**

(Beløp i 1000 kr)

VisitNorway AS

Morselskapet har ingen fordring og ingen gjeldsforpliktelse på datterselskapet per 31.12.2015. Tilsvarende gjaldt per 31.12.2014.

Såkorninvest Midt-Norge AS

Morselskapet har en fordring på datterselskapet per 31.12.15 på 68 574 TNOK. Fordringen står uforandret fra 31.12.14.

NOTE 25**IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Opptjente ikke forfalte renter på utlån	119 967	137 408
Opptjente ikke fakturerte driftsinntekter	32 270	69 432
Ikke påløpte driftskostnader (forskuddsbetalt)	42 459	37 627
Sum	194 696	244 467

NOTE 26**INNLÅN FRA STÅTEN**

(Beløp i 1000 kr)

	Forfall	Innlån	Effektiv rente		Forfall	Innlån	Effektiv rente	
Lavrisikolån	2016	9 605 000	0,9 %		Innovasjons- og risikolån	2016	2 670 000	0,7 %
	2017	965 000	1,7 %					
	2018	890 000	2,0 %					
	2019	310 000	2,0 %					
	2020	255 000	1,6 %					
	2021-2025	130 000	1,8 %					
	Sum	12 155 000	1,1 % *			Sum	2 670 000	0,7 %

* Sum effektiv rente representerer gjennomsnittlig rente. Denne er beregnet som et gjennomsnitt av effektiv rente per år, med hensyn til forholdsmessig andel av totalt lån.

NOTE 27**ANNEN GJELD**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Leverandørgjeld	77 619	67 931
Ikke utbetalte tilskudd	180 062	138 107
Avsatt utbytte	235 345	44 503
Oppgjør på taps- og tilskuddsfond	169 824	180 344
Skyldige offentlige avgifter	22 721	12 039
Diverse gjeld	32 399	60 966
Sum	717 970	503 890

NOTE 28**PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER**

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
Påløpte ikke forfalte renter på innlån	271 324	258 352
Påløpt ikke forfalt innlånsprovisjon	59 616	60 768
Påløpte driftskostnader	62 511	78 145
Mottatte drifts- og programbevilgninger, ikke inntektsført	98 192	66 576
Andre mottatte ikke opptjente inntekter	21 116	17 848
Sum	512 759	481 689

NOTE 29**PENSJONSFORPLIKTELSE**

(Beløp i 1000 kr)

Innovasjon Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Innovasjon Norges pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Innovasjon Norges pensjonsordninger er alle ytelsesplaner. Innovasjon Norge har pensjonsordninger som omfatter 573 aktive medlemmer og 422 pensjonister. Forpliktelsene er dekket gjennom forsikringsselskap, i hovedsak Statens Pensjonskasse og DNB Livsforsikring.

Det er i dag 3 ulike pensjonsordninger i Innovasjon Norge. Ordningene kan ikke overføres mellom hverandre og er derfor ikke nettoført. Ansatte i Innovasjon Norge er også tilknyttet AFP-ordningene.

	2015	2014
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,30 %	3,20 %
Forventet lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, offentlig ordning	1,50 %	1,75 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, privat ordning	2,25 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,50 %
Demografiske forutsetninger		
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013
Anvendt uføretaniff	200 % * K63	200 % * K63
Frivillig avgang	5% / 0%	5% / 0%
Uttakstilbøyelighet AFP	5% / 25%	5% / 25%
Årets pensjonskostnad fremkommer slik		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	76 375	68 313
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	34 705	54 336
Avkastning på pensjonsmidlene	-32 180	-39 839
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	11 546	4 132
Resultatført aktuelt tap (gevinst)	46 952	-27 811
Total netto pensjonskostnad	137 397	59 130

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler fremkommer slik

	Midler < forpliktelse	Midler < forpliktelse
Påløpte pensjonsforpliktelser	1 401 212	1 528 559
Verdi av pensjonsmidler	-1 043 229	-945 776
Periodisert arbeidsgiveravgift	50 463	82 102
Ikke resultatført virkning av estimataavvik	-328 170	-604 530
Balanseført pensjonsforpliktelse netto	80 276	60 356

NOTE 29**PENSJONSFORPLIKTELSE - FORTSETTELSE**

(Beløp i 1000 kr)

Ikke resultatført virkning av estimataavvik periodiseres over 12 år eller gjenværende opptjeningstid i den aktuelle ordningen

Aktuarielle forutsetninger

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det brukt forutsetninger fra NRS 6 Pensjonskostnader per 31.12.2015

Økonomiske forutsetninger

Pensjonsforutsetningene er oppdatert basert på markedssituasjonen per 31.12.2015 og er den gjeldende anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse (NRS)

Pensjonsordningens midler i DNB Livsforsikring er investert i en portefølje med moderat investeringsprofil og med lav aksjeandel, der noe er i eiendom, men hoveddelen er i obligasjoner med høy kredittverdigitet. For pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse er det etablert et fiktivt fond for beregning av avkastning, siden ordningen finansieres direkte over Statsbudsjettet

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Ansatte i Innovasjon Norge har to forskjellige AFP-ordninger ut fra om de er knyttet til pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse for offentlige ansatte eller om de er knyttet til ordning med i AFP i privat sektor

For de ansatte i Innovasjon Norge som har sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse er AFP-ordningen videreført, jf lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens Pensjonskasse. Forpliktsen knyttet til denne ordningen er beregnet og inngår i pensjonsforpliktselen.

Den lukkede ordning i DNB Livsforsikring behandles regnskapsmessig som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Dette fordi det ikke foreligger pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

NOTE 30**TAPSFOND**

(Beløp i 1000 kr)

	2015		2014	
	Rest tapsfond	Aksjer utlån / garantier	Rest tapsfond	Aksjer utlån / garantier
Lane- garanti- og aksjeordninger				
Landsdekkende innovasjonslån og garantier	825 388	1 250 864	642 318	1 079 859
Distrktsrettede nsikolan og garantier	676 776	943 673	725 595	1 000 406
Distrktsrettet laneordning	48 100	4 448	47 298	8 209
Lån fra Miljøfondet	25 901	6 432	25 569	8 561
Riskolan landbruk	37 205	116 662	33 874	120 275
Fisken likviditetslån	-	-	8 833	2 667
Lån til såkornfondene	70 323	670 975	99 052	691 407
Fiskerigarantier	-	-	84 554	223 600
Aksjer i såkornfondene	238 050	59 500	148 800	21 250
Riskoavlastningsfond såkornaksjer	109 500	-	71 250	-
Sum	2 031 244	3 052 554	1 887 143	3 156 234

Beskrivelse av tapsfond for nsikolån og garantier

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån garantier og lån til såkornfondene. Målsetningen med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers ville være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. Dette innebærer at Innovasjon Norge kan gi lån og garantier med gunstigere betingelser enn nsikoen i prosjektene ellers skulle tilsi.

Ved tilslagn om nsikolån innovasjonslån og garantier foretas en avsetning til tapsfond til dekning av fremtidige tap. Tapsfondene belastes med konstaterte tap inklusive tapte renter og omkostninger, og endringer i tapsnedskrivingen. Rest tapsfond skal dekke tap som oppstår på netto utlån og innvilgede, ikke utbetalte tilslagn. Netto utlån / netto garantiansvar er brutto utlån/garantiansvar redusert med tapsnedskrivingen. Tapsfondsmidlene plasseres på øremerkede konti i Norges Bank og er ikke rentebærende for Innovasjon Norge.

For alle innovasjons- og risikolån og garantier skal Innovasjon Norge sørge for at det er et forsvarlig forhold mellom tapsfondets størrelse og den anslatte risikoen i porteføljen. For distrktsrettede risikolån landsdekkende innovasjonslån og garantier er Innovasjon Norge ansvarlig for å etterfylle tapsfondet dersom den kalkulerte porteføljensikoen avviker negativt med mer enn ti prosentpoeng av tapsfondet.

Som grunnlag for vurderingen sammenliknes tapspotensialet (kalkulert risiko) i den del av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle tapsnedskrivinger og i ikke utbetalte tilslagn, med rest tapsfond i % av den del av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivinger og tilslagn.

Tapsfond for lån fra Statens miljøfond distrktsrettet laneordning likviditetslån og garantier til fiskernæringen ble etablert som engangsbevilgninger da disse laneordningene ble etablert. Porteføljen av likviditetslån og garantier til fiskernæringen er avsluttet, og rest tapsfond er tilbakeført til Nærings- og fiskeridepartementet.

Pr 31.12.2015 er kalkulert porteføljensiko vurdert a være 32 % for landsdekkende innovasjonslån og garantier mens rest tapsfond utgjør 49 %. For distrktsrettede risikolån og garantier er kalkulert risiko 26 %, mens tapsfondet utgjør 50 %. Tapsfondene vurderes dermed a være på et meget tilfredsstillende niva sett i forhold til den risiko som er beregnet å være i porteføljen.

Beskrivelse av tapsfond for lån til såkornfondene

Det er bevilget et tapsfond til hvert av såkornfondene. Tapsfondet belastes med 50 % av tap på enkeltinvesteringer foretatt av såkornsekskapene inntil 25 % av utlånskapitalen er tapt. Kun hovedstol uten tillegg av renter kan belastes tapsfondet. Tapsførte renter dekkes av en særskilt bevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet. De resterende tap på enkeltprosjekter dekkes av de private investorene i såkornfondene. Såkornfondene er en statlig ordning hvor statens interesser er forvaltet av Innovasjon Norge. Det er derfor en underliggende forutsetning at tap utover tapsfond ikke skal belaste Innovasjon Norges resultat og egenkapital men dekkes av staten.

Beskrivelse av tapsfond og risikoavlastningsfond for aksjeinvesteringer i såkornfondene

Innovasjon Norge bidrar med inntil 50 % av egenkapitalen til nye såkornfond vedtatt av Stortinget. Herav utgjør risikoavlastning til de private 15 % av kapitalen fra Innovasjon Norge. Dette kommer til uttrykk ved at Innovasjon Norge tegner seg til en overkurs og således får en mindre eierandel enn de private investorene i fondet. Alt annet likt, sa tegner Innovasjon Norge seg for 42,5 % av kapitalen og de private 57,5 %. De private kan øke rammen av kommitert kapital i fondet om det er ønskelig. Risikoavlastningen og tapsfond endres ikke som en følge av en slik økning. Innovasjon Norge mottar en bevilgning fra staten som skal dekke eventuelle tap ved opplösning av fondet. Dette utgjør 35 %, der beregningsgrunnlaget er egenkapitalen fra Innovasjon Norge fratrukket risikoavlastningen til de private.

NOTE 31
RENTESTØTTEFOND

(Beløp i 1000 kr)

	2015	2014
İnngående balanse 01 01	37 601	42 383
Avsatt til fond	-	-
Inntektsført rentestøtte	-6 052	-4 782
Utgående balanse 31 12	31 549	37 601

For innovasjon- og risikolån kan det innvilges rentefrihet for en definert periode. Det er etablert et rentestøttefond slik at en kan dekke inntektstapet ved rentefrihet på lånet.

NOTE 32
TILSKUDDSFOND

(Beløp i 1000 kr)

Departement	Bevilgning	2015	2014
Nærings- og fiskendepartementet	Kap 2421 post 50	243 474	222 491
Nærings- og fiskeridepartementet	Kap 0962 post 51	6 581	7 006
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	Kap 0552 post 72	366 850	371 300
KMD/Fylkeskommune	Kap 0551 post 60	852 158	930 976
KMD/Fylkeskommune	Kap 0551 post 61	-66 998	-31 115
Landbruks- og matdepartementet	Kap 1150 post 50	336 951	461 261
Sum		1 739 015	1 961 919

I 2015 ble det utbetalt tilskudd på 2 742 253 TNOK

NOTE 33
LÅNE- OG INVESTERINGSFOND

(Beløp i 1000 kr)

	Såkornfondene	Investeringsfondet for Nordvest- Russland	Investeringsfondet for Øst-Europa	Sum
Innskutt kapital fra staten 01 01	1 562 885	150 000	120 000	1 832 885
Tilført innskutt kapital 2015	295 000			295 000
Tilbakeført innskutt kapital 2015	-66 185			-66 185
Sum innskutt kapital fra staten 31 12	1 791 700	150 000	120 000	2 061 700
Oppjent avkastning 01 01	-	29 854	-12 410	17 444
Årets avkastning	-	4 149	551	4 700
Oppjent avkastning pr 31 12	-	34 003	-11 859	22 144
Sum kapital 31 12	1 791 700	184 003	108 141	2 083 844

Innskutt kapital fra staten er øremerkede midler til å yte lån og investere i aksjer i såkornselskaper, samt selskaper som investerer i Nordvest-Russland og Øst-Europa

Tilbakeført innskutt kapital er avdrag og tap på såkornlån, samt tilbakeføring av ubrukte utlånsmidler på såkornfond

NOTE 34**EGENKAPITAL**

(Beløp i 1000 kr)

De ulike ordningene har forskjellige regler for egenkapital og resultatdisponering. Forholdet mellom eierne og utdeling av utbytte er regulert i eieravtale.

Risikolåneordningene

Resultatet overføres i sin helhet til eierne. Utbytte til fylkene er basert på fylkeskommunene sin andel av lønnsporteføljen knyttet til distriktsrettede risikolån.

Investeringsfondene

Utbytte skal utgjøre 75 % av årets resultat begrenset oppad til innskutt kapital multiplisert med rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene.

Lavrisikoordningen

Endret utbytteregel med virkning fra 2015. Fra 2015 skal hele overskuddet på ordningen utover egenkapitalkrav på 10,5 % deles ut som utbytte. Egenkapitalkravet regnes som forholdet mellom netto uthan lavnisiko pr. 31.12 sett i forhold til egenkapitalen pr. 31.12 på ordningen.

Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning

Det utbetales ikke utbytte på ordningen.

	Felles	Risikolån og investerings-fond	Lavnisiko-ordningen	Tjeneste-leveranser og tilskudds-forvaltning	Tjeneste-leveranser og tilskudds-forvaltning Sum
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	775 999	70 886	846 885
Sum egenkapital 01.01	19 600	-	1 395 787	97 143	1 512 531
Arrets andel av resultatet	-	50 866	203 377	8 617	262 861
Overføring / utbytte til eiere	-	-46 167	-189 179	-	-235 345
Overført til opptjent kapital låne- og investeringsfond	-	-4 700	-	-	-4 700
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	790 198	79 503	869 701
Sum egenkapital 31.12	19 600	-	1 409 987	105 760	1 535 347

NOTE 35**EIERE**

(Beløp i 1000 kr)

Eier	Andel av innskuddskapital
Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet	51,0 %
Akershus fylkeskommune	2,58 %
Aust-Agder fylkeskommune	2,58 %
Buskerud fylkeskommune	2,58 %
Finnmark fylkeskommune	2,58 %
Hedmark fylkeskommune	2,58 %
Hordaland fylkeskommune	2,58 %
Møre og Romsdal fylkeskommune	2,58 %
Nordland fylkeskommune	2,58 %
Nord-Trøndelag fylkeskommune	2,58 %
Oppland fylkeskommune	2,58 %
Oslo kommune	2,58 %
Rogaland fylkeskommune	2,58 %
Sogn og Fjordane fylkeskommune	2,58 %
Sør-Trøndelag fylkeskommune	2,58 %
Telemark fylkeskommune	2,58 %
Troms fylkeskommune	2,58 %
Vest-Agder fylkeskommune	2,58 %
Vestfold fylkeskommune	2,58 %
Østfold fylkeskommune	2,58 %
Sum	100,0 %

Det foreligger en eieravtale av 24. mars 2010.

NOTE 36
BETINGEDE FORPLIKTELSER

(Beløp i 1000 kr)

Garantier

	2015	2014
Distriktsrettede risikogarantier	14 751	12 651
Landsdekkende risikogarantier	26 258	25 132
Fiskegarantier	-	225 000

Tap på garantier dekkes av tapsfond for de enkelte ordningene, jf note 30

Tvistesaker

Innovasjon Norge har ingen tvistesaker pr 31.12.15 som vi med sannsynlighetsovervekt kan si kan medføre tap av betydning utover de avsetninger som er gjort i regnskapet

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO 0103 Oslo
Norway
Tlf +47 23 27 90 00
Faks +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Innovasjon Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Innovasjon Norge som viser et overskudd på tkr 262 861. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, og resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoens, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettværende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningsene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettværende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettværende bilde av den finansielle stillingen til Innovasjon Norge per 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoens i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Deloitte.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

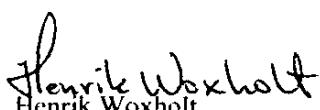
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge

Oslo, 17 mars 2016

Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Annual report 2015

The nature of the business

Innovation Norway was formed on 19 December 2003 and has its head office in Oslo. The company is owned by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries (51%) and the county councils (49%). Innovation Norway is organised as an enterprise established by special legislation, whose Board of Directors has an independent responsibility for its activities and the results achieved.

The Board is responsible for the administration and appropriate organisation of Innovation Norway's activities. The Board appoints the 15 regional boards for the district offices. They are accountable to the Board through the CEO. The owners exercise supreme authority in the company through the enterprise meeting.

Objectives and goals

Innovation Norway's objective is to be the State and the county councils' policy instrument for achieving value-creating business development throughout the country.

Innovation Norway's main purpose is to trigger business development that is profitable from both a commercial and a socio-economic perspective, and to help different regions to realise their potential for business development. This goal is to be achieved through the sub-goals of more successful entrepreneurs, more expansive companies and more innovative business communities.

Innovation Norway receives annual letters of assignment from ministries, county councils and county governors. Based on the national budget, the letters of assignment provide a combined overview of our principals' expectations and requirements for Innovation Norway's activities. The letters also set out Innovation Norway's allocation framework and guidelines relating to initiatives, programmes and services.

Our main goal and sub-goals form the basis for Innovation Norway's dialogue with its owners and principals. Innovation Norway's activities and priorities shall be in accordance with the goal structure and the company's activities shall contribute to goal attainment.

Innovation Norway offers five types of services: funding services, competence services, advisory services, networking services and promotional services. Most of the company's staff are located close to customers in offices situated in all the counties in Norway or close to the market in more than 30 countries worldwide.

Continued positive effects

In 2015, Innovation Norway received allocations and assignments in letters of assignment from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, the Ministry of Local Government and Modernisation, the Ministry of Agriculture and Food, the Ministry of Climate and Environment, the Ministry of Foreign Affairs, the county councils, the county governors and other public bodies. The common denominator in all our assignments is that we should contribute to value creation and business development in the entire country.

Appropriations from the Storting and county councils totalled NOK 3.4 billion. These finance loans, grants, advisory services, promotion and networking through Innovation Norway's various services. Innovation Norway contributed NOK 6.1 billion to business and industry in 2015. The funds triggered investments totalling NOK 16.3 billion. Nine out of ten enterprises stated that Innovation Norway's support was a determining factor for their projects to a high or medium high degree. The proportion of high degree increased from 2014 to 2015. In addition, Innovation Norway also triggers many other innovation and internationalisation activities by mobilising and providing expertise and networking.

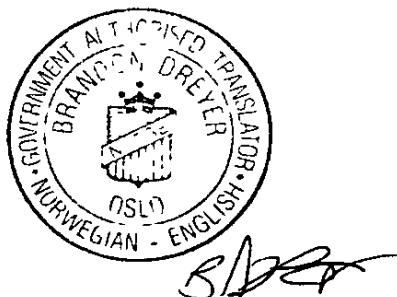
It is important for Innovation Norway as a company that manages public funds to document the effect of the services the company offers. Measuring effect is methodologically demanding and can always be improved. Therefore, together with the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, the company has taken important steps to establishing new methods for measuring effect. Among other things, the company has entered into a collaboration with the research department at SSB (Statistics Norway) to operationalise effect indicators in the performance management and result monitoring system.

The figures from SSB for 2015 indicate that the effect of support from Innovation Norway is good. On the whole, the figures show that enterprises that received support experienced 12.6% higher growth in turnover and 1.9% higher growth in productivity per year over a three year period than the control group. The methodology has been further developed since 2014 and the figures are therefore not directly comparable with previous years. The development in commercial profitability is not different to the control group. The number of employees and value created increased by 5.4% and 5.9% respectively.

The increase in the share of innovation at an international level continued in 2015. NOK 2.2 billion went towards projects with innovations at international level in 2015, compared with NOK 1.3 billion in 2013.

A goal is to have good documentation of the effect of all services that are offered. The company focusses on documenting the effect of competence and advisory services to contribute to providing a more accurate total picture of the company's overall activities.

The Board is satisfied that Innovation Norway has a continual focus on acquiring knowledge about the services and schemes that are most effective in business and innovation policy. At the same time, the Board acknowledges that it is difficult to document short and long-term effects. After several years, there are many factors other than Innovation Norway's support that influence success. There is therefore a need to clarify that the measurements can only indicate effects, but that these indicators constitute important management information for the different services that the company supplies and that the company must continue with this work and also communicate the effects with this as the starting point.

The owners' expectations

Innovation Norway's Board of Directors is responsible for following-up the owners' expectations for the company. The Board of Directors reports annually on how the owners' expectations have been followed-up, which includes a meeting between the owners and the Chairman of the Board regarding current status and goal achievement.

The owners have prepared four goals that define the direction in which Innovation Norway should develop

- 1 A greater focus on internationalisation work
- 2 Simplification of the policy instrument portfolio
- 3 Good customer dialogue
- 4 A clearer innovation policy adviser role

In 2015, the administration has strongly focussed on these four goals

Internationalisation is decisive for Norwegian business and industry presently undergoing a restructuring phase. Companies and entrepreneurs often have to venture out into the global markets because the home market is too small to create growth. Opportunities for growth in international markets are therefore an ongoing topic in all of the company's dialogue with customers - both at home and abroad. With offices in important international markets and a nationwide network of offices in Norway, Innovation Norway has an excellent starting point for contributing to international expansion for Norwegian business and industry.

In 2015, Innovation Norway implemented its new organisational structure. 35 foreign offices and 15 district offices were combined under one joint management and into one division. This strengthens the collaboration between our offices and improves the connection of international market opportunities with the requirements of business and industry at home. In 2015, the company streamlined the international work and improved benefits to business and industry by working more with groups of companies rather than providing individual market advice. The company has seen the effect of this through an increase in the number of internationalisation services and good feedback from customers.

Innovation Norway is not represented in all countries and in 2015 the company therefore further developed its collaboration with the Ministry of Foreign Affairs and the embassies. This will strengthen initiatives that promote business in markets where Innovation Norway itself does not have a presence.

In autumn 2015, the company carried out an assessment of its international role and received a great deal of input from customers and partners. During spring 2016, the company will also conduct an assessment of its international presence. This is to ensure that, in future years, the company's international presence will be adapted to the needs of business and industry and the assignments the company has received.

Simplification of the company's processes and policy instrument portfolio has been a goal of the work with the new organisational structure and new strategy. The need for clearly-defined services, new expectations from our customers for digital coordination and, not least, increased assignment volume together with reduced administration costs, have been key driving forces.

The number of services has been relatively stable since the restructuring in 2012, however feedback from business and industry shows that the policy instrument portfolio can still be perceived to be complicated. Further simplification of the service portfolio is therefore required to make it easier for customers to identify the services offered.

Good customer dialogue and positive customer experience were given high priority in 2015. The company continues the active use of customer service questionnaires as a basis for improving the active customer dialogue. The goal is to become better at challenging customers and providing expertise in the actual customer dialogue. This is based on a desire to make a greater contribution to customers' market orientation, internationalisation, environmental and corporate social responsibility (sustainability), and that the company is better able to connect customers to relevant partners.

The work on reducing case processing times for all customers, but particularly entrepreneurs, was intensified in 2015. The company reduced the case processing time for start-up grant phase 1 from 60 to 13 days by the end of the year. The case processing time for other services has also been reduced.

Innovation Norway shall be an **innovation policy advisor** for its owners by developing good and relevant knowledge and expertise for developing own strategies and service development. Innovation Norway wants to be a key contributor in the general debate concerning innovation and business development. On the whole, this requires that the company is able to attain, understand and make use of relevant knowledge for innovation policy development and that the company is able to measure and analyse the effects of its own operations. The Board believes that the dialogue with our principals and owners in 2015 was constructive and characterised by a shared desire and ambition of achieving learning and development in the best interests of Norwegian business and industry.

In 2015, the company intensified the development of the data and methods used for measuring effects of own services and of the interaction between these. Innovation Norway has conducted extensive customer effect surveys for 20 years. These methods are not as effective at measuring the effects of the company's non-financial services (advisory services) or support to recipients that are not organised as limited liability companies (something that applies, not least, to customers involved in agriculture). Therefore, in 2016 these customers will be assigned increased focus in the continued development of indicators and methods.

Innovation Norway is becoming increasingly more involved in the public sphere and public debate and has contributed towards encouraging debate about innovation policy. This was, not least, embodied by the "Dream Commitment" whereby Innovation Norway invited companies, organisations and individuals to discuss innovation for restructuring relating to national and global challenges. This resulted in over 80 arrangements both in Norway and abroad which were attended by more than 3,500 people. This again resulted in many specific written contributions that Innovation Norway submitted to the cabinet ministers at the Ministry of Trade, Industry and Fisheries.

Cost-effective operation

The Board monitors the company's operations throughout the year and focusses on achieving goals, efficient operations and responsible administration of public funds

During 2015, the Board and the company's management have prioritised the work on implementing the new organisational structure and developing a revised strategy. With this in place, Innovation Norway will be able to meet the new needs of customers, partners and principals, as well as facilitate more efficient collaboration with these parties. The basis for the company being able to develop more targeted and cost-effective operations in the years ahead will be strengthened through this.

In 2015 we also worked systematically with streamlining and digitalising work processes. Among other things, this work has included a new digital application process with MinSide (MyPage) for start-up grants and the coordination and co-location of some back office functions performed both at district offices and offices abroad. In 2015, this resulted in efficiency gains through reduced use of resources, faster processing, increased specialisation and improved quality.

Together with the company's principals and owners, Innovation Norway has facilitated a digitalisation programme that involves increased investments in digital solutions in the next three years, something that will contribute to making the company more efficient.

It is difficult to see from the annual accounts how the company's costs have developed, because the accounts include the company's delivery costs and customer-oriented activities and projects. The administration has therefore worked with indicators that will in future provide the Board with necessary information about the development of the company's cost-efficiency.

Cooperation with other public funding agencies

Innovation Norway, the Research Council of Norway and the Industrial Development Cooperation of Norway (SIVA), are the three main agencies in the government's system of policy instruments targeting business and industry. Both separately and together, these three agencies provide a significant and effective contribution to Norwegian business and industry's innovative power, internationalisation and value-creation. The three agencies have different roles, responsibilities, expertise and tasks, and are intended to complement each other throughout the value chain, from the birth of an idea up until the product/service is launched on the market.

In 2015, there has been extensive cooperation at strategic level which has been formalised through a works council with managers from the three organisations. There are four meetings per year with the topics a shared and comprehensive customer perspective, regional coordination, coordination of our international work and a common knowledge base. There is increasingly more cooperation at executive management level in the organisations. Several joint arrangements have been planned that will be realised in 2016, including the three agencies jointly conducting Innovation Speech 2016 for the first time.

In connection with the work within the environment in general and the environmental technology scheme in particular, Innovation Norway also has extensive cooperation with Enova. Joint information and customer meetings are conducted in addition to the organisations meeting regularly to review the management of grey areas in order to have as clear a role and division of responsibility as possible.

The county councils play a vital role as regional development players. Innovation Norway has developed close cooperation with each of the county councils at strategic and operative level which seeks to safeguard the need for a coordinated effort within the framework of regional and national prioritise

Innovation Norway will continue to strengthen this cooperation in terms of both customer-oriented and innovation policy advisory work

The Board finds that Innovation Norway cooperates well with the other public funding agencies. This will help us realise the ambition of having clear and coordinated agencies whose policy instruments complement and support each other and that are perceived as parts of a whole by business and industry, R&D institutions and the public authorities

Overview of the annual accounts

The profit for 2015 was NOK 263 million, compared with NOK 298 million in 2014. In 2015, the profit before losses was NOK 284 million, compared with NOK 312 million in 2014. Net interest income was NOK 426 million in 2015, compared with NOK 417 million the previous year. Dividends and net gains/losses on securities were NOK 14 million in 2015, compared with NOK -1 million in 2014. The increase was related to net gains from the sale of shares in the investment funds in Northwest Russia and Eastern Europe.

Total operating income amounted to NOK 1,231 million, compared with NOK 1,321 million in 2014. The decrease was related to somewhat lower activity in 2015 compared with 2014. This must be viewed in connection with the fact that 2015 was a year of restructuring. External revenues decreased by NOK 31 million. The decrease was related to reduced revenues from user-pay services.

Operating expenses amounted to NOK 1,387 million, compared with 1,425 million in 2014, a reduction of NOK 38 million. Payroll expenses amounted to NOK 713 million in 2015, compared with NOK 671 million in 2014. Among other things, the increase was related to ordinary wage growth and wage drift due to redefined roles and responsibilities and altered composition of the workforce. In addition, there was a significant increase in ordinary pension expenses adjusted for the one-off effect that occurred in 2014. The previous year's payroll expenses were characterised by one-off effects such as plan changes in connection with pensions (NOK 64 million in reduced costs) and restructuring costs (NOK 46 million in increased costs). Other operating expenses amounted to NOK 190 million in 2015, compared with NOK 188 million in 2014. Rent and costs of premises have decreased slightly, while consultancy costs have increased. The increase in consultancy costs is related to an increased focus on IT. Other costs have decreased, but adjusted for reimbursed value added tax received in the Netherlands of NOK 12 million, this item has had an underlying increase. Direct project costs amounted to NOK 481 million in 2015, compared with NOK 562 million in 2014. The decrease was related to lower activity.

Net losses on loans amounted to NOK 21 million, compared with NOK 14 million in 2014. Losses on loans largely relate to the low-risk scheme. The losses incurred represented 0.1% (0.1% in 2014) of the loan portfolio.

Losses on loans related to Innovation Norway's high-risk loan schemes and seed capital funds are covered by loss reserves, and are therefore not reflected in Innovation Norway's financial performance figures. Losses on loans relating to high-risk loan and guarantee schemes amounted to NOK 25 million in 2015, compared with NOK 85 million in 2014. These lending activities are expected to involve a higher risk profile than the low-risk loan scheme and with losses over time of close to 5% of the portfolio per year. In 2015, the losses incurred represented 0.9% (3.2% in 2014) of the portfolio. Seed capital funds had losses of NOK 45 million in 2015, compared with NOK 56 million in 2014. The losses amounted to 4.1% in 2015 (5.4% in 2014). The loans were granted during the period from 2006 to 2008.

Changes in losses are closely linked to fluctuations in the economy. Our loan customers have enjoyed good operating conditions for some time, which has resulted in lower losses on loans. Losses on loans were also low in 2015 despite uncertainty in the Norwegian economy due to the fall in the price of oil and cutbacks in the oil industry. Innovation Norway is not directly exposed to oil and gas extraction, but has loans to subcontractors that are affected by the challenges facing the offshore sector. On the other hand, the low interest rates and weak Norwegian krone have strengthened the competitiveness of other industries in the loan portfolio. It is uncertain as to how this development will affect the overall credit risk in the future, however the Board is of the view that the company is well equipped for somewhat more challenging times for business and industry in 2016.

The cash flow shows that large gross payments are received and disbursed by Innovation Norway every year. This is particularly due to a large part of the borrowings from lending activities being refinanced approximately every three months. Gross payments received in connection with borrowings amounted to NOK 44 billion, which is somewhat less than in 2014. Net liquidity increased by NOK 173 million, compared with a decrease of NOK 338 million in 2014.

Innovation Norway's balance sheet total at year end was NOK 23.6 billion, which was virtually the same level as in 2014 (NOK 23.7 billion). The most important changes were bank deposits that increased by NOK 173 million, which was offset by a decrease in net loans of NOK 302 million.

Net loans amounted to NOK 16.9 billion as of 31 December 2015 (NOK 17.2 billion as of 31 December 2014). In 2015, NOK 2.4 billion was paid out in new loans (NOK 2.7 billion in 2014) and NOK 2.7 billion in grants (NOK 2.2 billion in 2014).

The company did not incur any costs or make investments related to R&D in 2015. External evaluations and analyses are carried out of the company's activities and use of policy instruments. The company uses the knowledge they provide in the development of our services, organisation and work processes.

Risk management

Innovation Norway is exposed to a complex risk situation. Sound risk management is an important prerequisite if Innovation Norway is to be capable of achieving its goals at different levels over time. Innovation Norway bases its risk assessment and management on the methodology document "Risk management in the government administration". A risk management committee has been established for the coordination of risk management in the company.

Strategic business risk

Strategic risk relates to factors that are important in relation to Innovation Norway's long-term goal attainment

The company makes annual assessments of factors important for the company's goal attainment at the overall level. Based on Innovation Norway's strategy, an "Overall risk assessment for the company" is submitted for consideration by the Board each year, and measures to mitigate risk are identified and implemented. Extraordinary risk assessments are conducted in the event of significant changes in the Norwegian economy or the company's assignment situation, or if the four-monthly reports on goal attainment show significant deviations. When necessary, risk assessments of critical functions and limited areas are carried out at a lower level.

After the annual national budget has been presented, the company reports to the Norwegian Ministry of Trade, Industry and Fisheries about the risk of not achieving the company's goals and on the need for potential measures.

Financial risk

The financial risk largely consists of foreign exchange risk, liquidity risk, credit risk and interest rate risk.

Foreign exchange risk Innovation Norway has revenues and expenses in foreign currency, but this does not make up a substantial part of its activities.

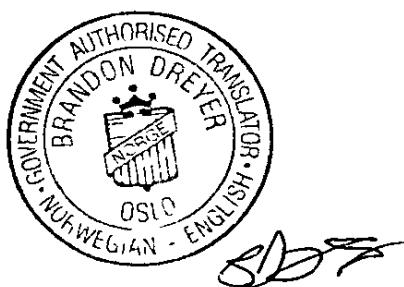
Liquidity risk Innovation Norway has a borrowing arrangement with the Norwegian State. The lending limits are defined in the annual letter of assignment from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The lending limits stipulate how much liquidity the company has available for new loans. As a result of this arrangement, Innovation Norway has no liquidity risk in practice.

Credit risk Credit risk is financial risk relating to the lending activities, and constitutes a significant risk at Innovation Norway. Developments in the loan portfolio are reported to the Board every four months. The risk profile is adjusted if there are significant negative deviations in relation to the targets. All major commitments and commitments with loss events are reviewed in connection with the presentation of our annual accounts.

Low-risk loans are granted on market conditions. Projects must only be associated with a moderate risk to receive funding. The risk is therefore limited by relatively stringent security requirements.

Innovation and high-risk loans are a form of lending that primarily aims to help small and medium-sized enterprises that need risk mitigation in investment projects by providing top-up finance for such projects. These loans are granted subject to moderate requirements for security, but on the condition that the customer's ability to service the loan is deemed to be satisfactory. The risk for these types of loans is relatively high.

Loans to seed capital companies are subordinated loans to seed capital companies that are equivalent to private equity and loan capital. The loans have a high risk profile.

Loss reserves have been established for innovation and high-risk loans and guarantees, and for loans to seed capital fund companies. Hence, Innovation Norway does not bear the risk for these loans, as any losses will be covered by the loss reserves or additional appropriations. The purpose of the loss reserves is to enable Innovation Norway to mitigate risks for innovative projects with growth potential and thus help to realise more profitable projects that would otherwise find it difficult to find sufficient venture capital in the market.

Interest rate risk

The interest rate risk is managed and reduced by adapting lending terms to borrowing terms. Borrowings shall correspond to lending and secure the liquidity required to operate the loan schemes. The borrowings reflect the interest-rate profile of the loan portfolio.

Operational risk

Operational risk consists of all the potential sources of loss related to Innovation Norway's ongoing operations. Examples of such sources include procedural failures, computer system failures, lack of expertise and breach of trust on the part of the employees. Internal control is an important tool for reducing the operational risk. The Board has established an internal audit function in order to strengthen internal control. Innovation Norway has contingency plans and carries out exercises on a regular basis. The ethical guidelines emphasise impartiality and the duty of confidentiality, dilemma training and corporate social responsibility (CSR). There is also focus on authorisation structures and procedures to ensure responsible processing in Innovation Norway.

Going concern

The annual accounts have been prepared on the basis of the going concern assumption. The accounts give a true and fair picture of the company's assets, liabilities and result. No circumstances have arisen after the end of the financial year that are of material significance to the evaluation of the company and that are not mentioned in the annual report and pertaining notes.

Working Environment

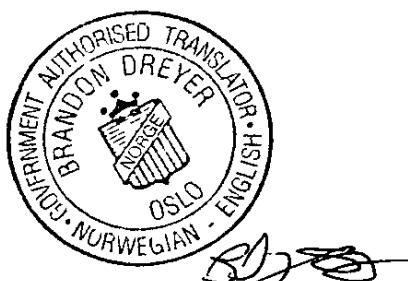
Innovation Norway is an Inclusive Workplace (IW) enterprise and has a corporate health service at both its head office and the district offices. Regional safety representatives have been elected for our offices abroad, and our biggest offices also have a works council and working environment committee.

A control system has been established for matters relating to health, safety and the environment (HSE) as an integrated part of the organisation's overall quality assurance. Procedures for notification (whistle-blowing) have been established.

Cooperation with the employee unions is good.

In 2015, absence due to sickness was 3.3%, compared with 3.4% in 2014. Female employees account for 56 % of the total absence due to sickness. Two injuries resulting in admission to hospital were reported in 2015.

In 2015, we have had a downsizing process and a restructuring process that have taken place concurrently. Employee representatives have been involved in the entire process and the provisions for collective redundancies have been followed. Employers' Association Spekter has provided ongoing input to the management regarding the implementation of this process. The result of the

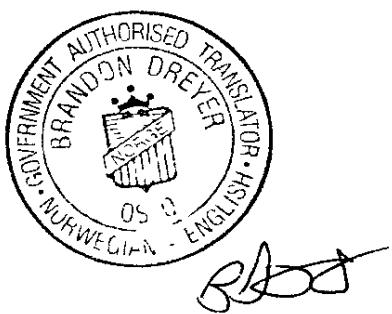
process meant that 51 employees were not found positions in the first stage. Following an assessment in relation to available positions and discussion meetings, 37 redundancies were sent out. At year's end, 17 of the 51 employees had been given new job opportunities at the company and there were 3 cases that had not been resolved.

Gender equality and diversity

Gender equality and diversity are implemented into the company's routines and guidelines and awareness of this must be included as a natural part of the manner in which the company operates.

The Board of Directors consists of eleven members, of whom six are women and five are men. In 2015, the proportion of women in the executive management group was seven out of eleven (64%).

At year-end 2015, the proportion of female employees in Innovation Norway was 52%. 36% of the applicants for available positions at Innovation Norway in 2015 were women. 21 (62%) of the total of 34 new employees during 2015 were women.

The table below shows the proportion of women at the various position levels in the company

Job category	2015	2014
Director	44 %	42 %
Lawyer	63 %	63 %
Head of Department	48 %	56 %
Special Adviser	30 %	28 %
Senior Adviser	47 %	53 %
Adviser	78 %	81 %
Consultant	75 %	84 %

The table below shows the relationship between women and men's pay at each position level

Position level	Average deviation in pay	
	2015	2014
Director	4 8 %	-1 6 %
Head of Department	0 3 %	-0 2 %
Special Adviser	- 6 1 %	-8 4 %
Senior Adviser	-2 6 %	-3 2 %
Adviser	0 2 %	-3 6 %
Consultant	-8 5 %	-5 4 %

The company complies with the guidelines for terms of employment for managers in government enterprises and corporations

Innovation Norway has a clear goal to reduce the pay differences in the organisation. In 2015, we have taken steps in the right direction across several position levels

Of the company's total number of 716 employees, 30 work part time. Of these, 73% are women and 27% men. For those who work less than full time, the average percentage position for women is 67% and 60% for men.

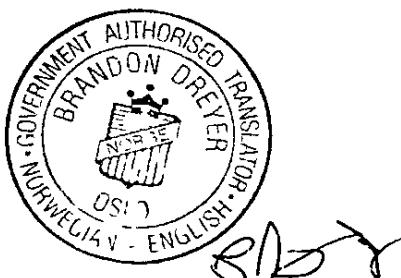
Innovation Norway includes a diversity statement in all job advertisements. It emphasises that our recruitment process aims to ensure diversity with respect to gender, age and cultural background. Innovation Norway has implemented general measures to promote diversity (ethnicity, age, gender, functional impairment)

Annual reports are submitted to the Directorate of Integration and Diversity on the status of recruitment and the appointment of new employees from immigrant backgrounds

Focus on diversity is still prioritised in Innovation Norway's HR strategy for the period from 2016 to 2020

The natural environment

Innovation Norway's activities have not contributed to pollution of the natural environment over and above what is natural for an organisation of this kind. The head office and the regional offices are certified as Eco-Lighthouses

Corporate social responsibility

Sustainability shall be a constant factor in Innovation Norway's activities. In 2015, a separate division for sustainability was established and the Board approved of a new strategy for this area. Together with Innovation Norway's anti-corruption policy, this strategy guides customer-oriented work with corporate social responsibility.

The UN Global Compact has been the most important platform for Innovation Norway's work with corporate social responsibility. From 2015, the OECD's guidelines for multinational companies and the UN framework for human rights have also been included. In addition, Innovation Norway has good cooperation with the organisations Transparency International and the Ethical Trading Initiative Norway.

Human rights

The Norwegian Government's Action Plan for Business and Human Rights was launched in autumn 2015. It provides guidelines for Innovation Norway's work with corporate social responsibility in relation to customers. Innovation Norway's role as a mentor for Norwegian companies when concerning the risk of pitfalls when conducting business abroad has been described. The work on assessing corporate social responsibility in financing matters is also referred to and emphasised as being important.

The relationship between Innovation Norway's business strategy and corporate social responsibility
Innovation Norway is a driving force for greater corporate social responsibility among its customers. The company highlights this by placing expectations on customers to take their corporate social responsibility seriously, and we give priority to customers who can demonstrate a good understanding of what this implies and show that they have implemented relevant measures. Corporate social responsibility is assessed and scored in all applications for financing and, until the summer of 2015, the competence services had a compulsory module for corporate social responsibility. This has now been continued in a new sustainability module.

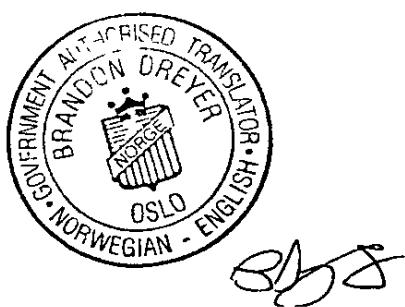
In agreements, Innovation Norway expects the activities of customers and suppliers to be based on stringent ethical requirements and to avoid contributing to corruption, violation of human rights, poor working conditions or harmful impacts on local communities and the environment.

In the service survey conducted in 2015, 47% of customers that used services in Norway stated that Innovation Norway made them reflect on their corporate social responsibility. This is a slight increase compared to 2014 and is closer to the goal of at least 50%.

Combating corruption

Innovation Norway works actively to maintain a strong focus on the risk of corruption, including among the company's employees, employee representatives, suppliers and customers.

Corruption is central to the company's ethical guidelines and is further elaborated on in a separate anti-corruption policy. Innovation Norway requires a high ethical standard of its employees and employee representatives, and has a zero tolerance policy in relation to corruption. The guidelines deal with different topics relating to corruption and establish clear frameworks for, among other things, receiving gifts, representation and cost coverage. Innovation Norway also has more detailed

guidelines for impartiality, the right to hold honorary positions and secondary occupations, as well as rules for ownership and securities trading

Innovation Norway's compliance function monitors and regularly reports the company's exposure to corruption. Annual assessment activities are carried out to identify the services and company processes that are exposed and the measures that should be implemented to reduce the risk. This approach has, for example in 2015, resulted in the establishment of new and stricter routines for procurements with compulsory screening of the corruption risk.

The company has an electronic reporting channel for employees and employee representatives which enables anonymous notification to the compliance function. The notification procedure emphasises that employees have both a right and sometimes even a duty to report breaches of legal or ethical obligations, either through the line organisation or by using the reporting channel. All such notifications will be treated confidentially, and whistle-blowers at Innovation Norway are protected against reprisals etc. as a consequence of them reporting such breaches.

Employees at Innovation Norway cannot accept board positions at other business enterprises without written consent from Innovation Norway. Secondary occupations also require written consent. The positions are registered together with employee and employee representatives' holdings of unlisted shares in an impartiality database that is directly connected to the company's processing tool in financing matters.

Knowledge about and vigilance surrounding the risk of corruption are among the most important measures for preventing and combating corruption in the company and among suppliers and customers. Therefore, in autumn 2015 Innovation launched a programme for anti-corruption training which all managers in Norway and abroad were requested to complete with their staff during the year. The anti-corruption training and the internal newsletter "Compliance Focus" have created increased knowledge about and awareness of the risk of corruption in the organisation. This is demonstrated through, among other things, the types of inquiries that are directed to the compliance function and in feedback that appears in the reporting forms after training has been completed.

Corruption is an issue in e-applications on the internet and in agreements with customers and suppliers. When customers have activities in markets that are particularly exposed to risk, they receive access to information about this and guidelines on how corruption can be avoided. Corruption has been identified as one of four risk areas for customers within corporate social responsibility. In 2015, a project was established in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs to further improve information and guidance to Norwegian companies abroad.

In the future, the corporate social responsibility work will be viewed in connection with a new sustainability strategy. Innovation Norway shall be the driving force for commercial opportunities that contribute to more sustainable development, while requirements are also set for the companies to safeguard their corporate social responsibilities. Reports from internal training with proposals for continued development of the anti-corruption efforts will be used in a collaborative project with the Ministry of Foreign Affairs to provide better information and guidance to Norwegian companies in high-risk markets.

Application of the profit

The accounts for 2015 show a profit of NOK 263 million. In 2015, the low-risk scheme had a change in the dividend rules which meant that the Ministry of Trade, Industry and Fisheries has a considerable increase in its dividend compared to previous years. For further details about the dividend rules reference is made to Note 34. The Board proposes the following allocation of the profit for the year.

Dividends allocated to the owner, the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, from

Low-risk scheme	NOK	189,178,557
Transferred to the owner, the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, from		
Innovation loans and guarantees	NOK	24,417,097
Transferred to the owners, the County Councils, from		
High-risk loans and guarantees	NOK	18,644,783
Divided among		
Møre og Romsdal County Council	NOK	4,070,487
Troms County Council	NOK	3,039,714
Nordland County Council	NOK	1,678,951
Nord-Trøndelag County Council	NOK	1,534,124
Sogn og Fjordane County Council	NOK	1,512,910
Finnmark County Council	NOK	1,458,138
Hedmark County Council	NOK	1,292,059
Sør-Trøndelag County Council	NOK	1,275,306
Hordaland County Council	NOK	1,042,848
Telemark County Council	NOK	884,689
Oppland County Council	NOK	524,266
Aust - Agder County Council	NOK	162,401
Buskerud County Council	NOK	129,130
Vest - Agder County Council	NOK	36,376
Rogaland County Council	NOK	3,384
		18,644,783

Dividends allocated to the owner, the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, from

Investment Fund for Northwest Russia	NOK	1,725,000
Investment Fund for Eastern Europe	NOK	1,380,000
Allocated to retained earnings		
Investment Fund for Northwest Russia	NOK	4,148,746
Investment Fund for Eastern Europe	NOK	550,842
		4,699,588
Allocated to retained earnings		
Low-risk scheme	NOK	14,198,910
Service deliveries and grant administration	NOK	8,617,052
Total		262,860,988

Prospects for 2016

In December 2015, Innovation Norway adopted a revised strategy for the company. The strategy specifies the direction and priorities for the company until 2020 at a time when Norway is facing major restructuring. The restructuring is structural and more pervasive than what was experienced during the financial crisis. New technology, increasing numbers of displaced people, the elderly wave, sharing economy and circular economy are examples of driving forces that are challenging established business models, competitive conditions and power structures. These major changes are occurring at the same time as Norway is experiencing a fall in the oil price, lost export revenues and increasing unemployment. This creates challenges, but also new opportunities.

Innovation Norway shall be an important partner for companies and regions that are undergoing restructuring. The strategy for 2016-2020 is intended to produce greater success and ensure that the company delivers on its social assignments. The company is and will remain a relevant, competent and beneficial partner for regions, companies and entrepreneurs that will create the sustainable workplaces and companies of the future. Sustainability in the form of financial, environmental and social sustainability will increasingly guide the company's work.

Norway has major opportunities to develop new industries and to strengthen existing industries. All regions in Norway are rich in natural resources, skilled manpower and have different commercial advantages. Companies and entrepreneurs have to venture out into the global markets because the home market is often not big enough to create growth. Norway has a number of international competitive advantages in the form of raw materials, expertise and production methods that can be further developed. A strong, joint national brand will strengthen Norway's competitive position internationally and contribute to increased internationalisation of business and industry.

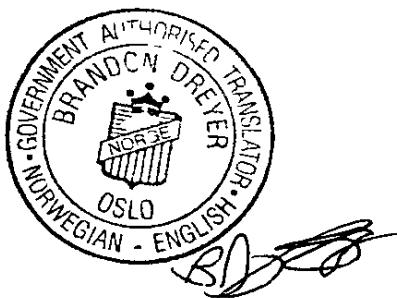
Innovation Norway's new strategy has six messages that define the direction for the work until 2020:

- # 1 We shall prioritize areas where Norway has international competitive advantages
- # 2 We shall prioritize the challengers and new, global growth companies
- # 3 We shall strengthen a culture of entrepreneurship and cooperate to create the jobs of the future
- # 4 We shall develop a strong national brand for increased competitiveness
- # 5 We shall trigger value creation based on regional advantages
- # 6 We shall provide advice and the knowledge base for future-oriented innovation and industry policy

The new strategy will better enable the company to achieve goals and ensure that it delivers on its social assignment at a time when Norway is facing major restructuring.

At the start of 2016, Innovation Norway has been given renewed confidence from the Government. The national budget presented for 2016 makes more funds available to focus on successful entrepreneurs, growth enterprises and innovative business clusters during a demanding period of restructuring. This is recognition of Innovation Norway's work and role in the restructuring process. At the same time, it will also be a challenge to manage the increased volume of assignments with fewer resources in 2016.

The Act relating to Innovation Norway is in the process of being amended. One of the Storting's guidelines is that the present comprehensive owner guarantee for the company's obligations—(Section 9 of the Act) will end. However, this presupposes that each principal will be responsible for the company safeguarding obligations relating to the loan and guarantee schemes assigned to the company. The amendments will entail that the company becomes more responsible for its own obligations. This will particularly apply to obligations relating to the operation of the company.

The Government will now conduct a review of the boundaries between Innovation Norway, the Research Council of Norway, the Industrial Development Cooperation of Norway (SIVA), and the county councils. The goal is to contribute to a better defined division of roles, improved user friendliness, and better effects from and more efficient operation of the activities.

Oslo, 17 March 2016

Board of Directors of Innovation Norway

Per Otto Dyb
Chairman

Tone Lindberg
Deputy Chair

Martha Kold Bakkevig

Reidar Bye

Jan Løkling

Jørand Ødegård Lunde

Wenche Kjølås

Einar Enger

Heidi Wang

Ove Haaversen-Westhassel

Toini H A Ness

Anita Krohn Traaseth
CEO

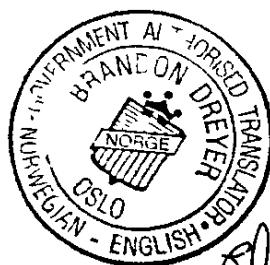
16

Innovation Norway

Income Statement

(Amounts in NOK 1,000)

	Notes	2015	2014
Interest on loans	1	689 072	732 795
Interest on bank deposits		9 664	11,290
Total interest income		698,736	744,084
Interest on borrowings	2	213,026	266,186
Borrowing commission to the Norwegian state	3	59 616	60 768
Total interest expenses		272,642	326,954
Net interest income		426,094	417,130
Dividends and net gains/losses on securities	4	13,558	-1,319
Income from public sources	5	1,057,857	1 109 715
External revenues	6	153 846	185,318
Miscellaneous operating income		19,109	26 610
Total operating income		1,230,812	1,321,642
Payroll expenses	7	713,039	670,517
Depreciation of tangible fixed assets	8	2 289	4,065
Direct project costs	9	481 180	562,460
Other operating expenses	10, 11	190 419	188,417
Total operating expenses		1,386,927	1,425,459
Profit before losses		283,537	311,994
Losses on loans and guarantees	12	91,029	156 765
Coverage of losses	13	-70 353	-143,190
Total net losses on loans and guarantees	12	20,676	13,575
Profit (loss) for the year		262,861	298,420
Dividend and transfers to owners	34	235,345	44 503
Transferred to/from retained earnings in loan and investment funds	33, 34	4 700	-6,768
Transferred to retained earnings	34	22,816	260 684
Total transfers and allocations		262,861	298,420

amesto®
Amesto Translations AS
Smeltegata 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

Innovation Norway

Assets

(Amounts in NOK 1 000)

	Notes	2015	2014
Ordinary bank deposits	14	906,147	810,053
Locked-in deposits in Norges Bank	14	5,205,827	5,128,589
Total bank deposits	17	6,111,975	5,938,643
Low-risk loans	15	13,861,529	14,197,807
Innovation and high-risk loans	15, 24	2,691,558	2,650,532
Other loans	16	1,430,398	1,455,698
Total gross lending	17	17,983,485	18,304,036
- Write-downs on individual loans	12	-861,318	-878,152
- Write-downs on groups of loans	12	-261,000	-263,000
Total net lending		16,861,167	17,162,884
Shares and units	20	45,605	52,556
Ownership interests in associated companies	21	59,500	21,250
Ownership interests in group companies	22	300	300
Tangible fixed assets	8	27,399	29,688
Other assets	23	264,690	206,453
Costs not yet incurred and earned income not yet received	25	194,696	244,467
Total assets		23,565,332	23,656,241

amesto®
 Amesto Translations AS
 Smeltegaten 1, 0195 Oslo
 Org nr NO 956 153 557 MVA

Innovation Norway

Liabilities and Equity

(Amounts in NOK 1 000)

	Notes	2015	2014
Borrowings from the Norwegian state, low-risk loans	26	12,155,000	12,645,000
Borrowings from the Norwegian state, innovation and high-risk loans	26	2,670,000	2,710,000
Total borrowings from the State	17	14,825,000	15,355,000
Other liabilities	27	717,970	503,890
Costs incurred and unearned income received	28	512,759	481,689
Pension commitments	29	80,276	60,356
Write-downs on guarantees	12	8,330	5,783
Loss reserves	30	2,031,244	1,887,143
Interest support funds	31	31,549	37,601
Grant funds	32	1,739,015	1,961,919
Total provisions for liabilities and charges	33	3,890,412	3,952,801
Capital contributions to loan and investment funds	33	2,061,700	1,832,885
Retained earnings	33	22,144	17,444
Total loan and investment funds	33	2,083,844	1,850,329
Paid-up equity	34	665,645	665,645
Retained earnings	34	869,701	846,885
Total equity	34	1,535,347	1,512,531
Total liabilities and equity		23,565,332	23,656,241

Oslo, 31 December 2015

17 March 2016

The Board of Directors of Innovation Norway

Per Otto Dyb
(Chairman)

Tone Lindberg
(Deputy Chair)

Heidi Wang

Wenche Kjølås

Martha Kold Bakkevig

Jan Løkling

Jørand Ødegård Lunde

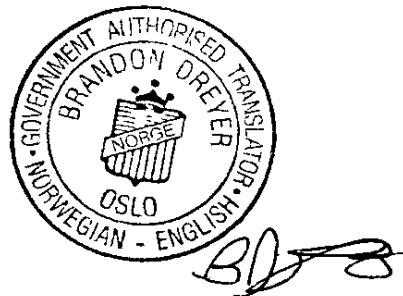
Reidar Bye

Einar Enger

Ove Haaversen-Westhassel

Toini H A Ness

Anita Krohn Traaseth
(CEO)

Amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

Innovation Norway

Cash flow statement

(Amounts in NOK 1 000)

	2015	2014
Profit (loss) for the year	262,861	298,420
Ordinary depreciation	2,289	4,065
Change in provisions for losses on loans	-18,835	-260,579
Change in write-downs on equity investments	1,880	501
Profit on sales of shares	-19,161	-4,743
Loss on sales of shares	6,263	6,693
Difference expensed/paid pensions	19,920	-42,639
Change in other accruals	197,436	314,439
Amounts received on loans	2,588,424	2,032,769
Amounts paid on loans	-2,354,092	-2,679,144
Amounts received from principals for grant activities	2,441,568	2,064,925
Grants disbursed	-2,742,253	-2,238,143
Amounts received from the Norwegian State to risk mitigation fund	210,102	75,000
Disbursed to investors for seed capital investments	-6,750	-3,750
Repaid to the Norwegian State from loss reserves	-94,832	-100,000
A - Net cash flow from operations	494,819	-532,186
B - Contributed investment fund from owner	228,815	-243,783
Payments received on amounts borrowed	44,305,000	45,119,661
Payments made for amounts borrowed	-44,835,000	-44,660,000
C - Net cash flow from financing activities	-530,000	459,661
Purchase of shares	-44,444	-32,236
Sale of shares	24,142	10,421
D - Net cash flow from securities	-20,302	-21,814
Amounts paid for the purchase of tangible fixed assets	-	-
E - Net cash flow from investment activities	-	-
A+B+C+D+E = net change in liquidity	173,332	-338,122
Liquidity as of 01 01	5,938,643	6,276,765
Liquidity as of 31 12	6,111,975	5,938,643

 Amesto Translations AS
 Smeltegaten 1, 0195 Oslo
 Org nr NO 956 153 557 MVA

Innovation Norway

Notes to the 2015 Annual Accounts

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

Company information

Innovation Norway is an enterprise established by special legislation and has the objective of being the State and the county councils' instrument for achieving value-creating business development throughout the entire country. Innovation Norway's main purpose is to trigger business development that is profitable from both a commercial and socio-economic perspective, and for the regions to realise their commercial potential.

The Ministry of Trade, Industry and Fisheries is the principal owner with 51 percent, while the county councils own 49 percent. Innovation Norway manages funds from the Ministry of Local Government and Modernisation, Ministry of Trade, Industry and Fisheries, Ministry of Agriculture and Food, Ministry of Foreign Affairs, the county councils, and the county governors.

Innovation Norway offers five types of services: funding services, competence services, advisory services, networking services and promotional services.

Basis for the preparation of the accounts

The annual accounts have been prepared in accordance with provisions in the Norwegian Accounting Act, generally accepted accounting principles and the Act relating to Innovation Norway.

Use of estimates

When preparing the annual accounts, estimates and discretionary assessments are used for uncertain amounts. The figures and assessments represent a best estimate on the date the accounts are submitted. The actual results may differ from the estimates. Innovation Norway's largest estimates and assessments relate to the assessment of write-downs on loans and guarantees, and valuations of shares and pensions to own employees.

Reclassification

In instances in which classification of items is changed, the figures for the previous year will also be restated to provide a comparison of the accounts.

Consolidation

There is no consolidation of Innovation Norway and its subsidiaries pursuant to the exemption rule in Section 3-8 of the Norwegian Accounting Act. This is based on the subsidiaries not being deemed to be of importance when assessing Innovation Norway's financial position and result.

Assets and Liabilities in foreign currency

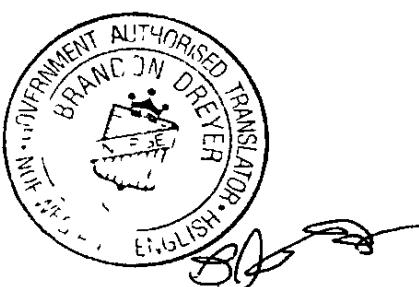
In the balance sheet, monetary items in foreign currencies are converted at the exchange rate on the balance sheet date. Revenues and expenses in foreign currencies are converted at the exchange rate on the transaction date. Changes in value that result from changes in the exchange rate between the transaction and balance sheet dates are entered in the profit and loss account.

Bank deposits, cash etc

Bank deposits, cash etc include cash, bank deposits and other means of payment with a maturity date of less than twelve months from acquisition.

Receivables

Accounts receivables and other receivables are entered at nominal value after deductions for provisions for expected loss. Provisions for loss are made based on an individual assessment of the individual receivables.

Tangible fixed assets

Assets intended for permanent ownership or use are classified as tangible fixed assets. Tangible fixed assets are appraised at acquisition cost and written down to fair value if this is lower than book value and the decline in value is not expected to be temporary. Tangible fixed assets with a limited useful life are depreciated over the expected period of use.

Loans, shares and financial obligations

General principles and definitions

Recognition and derecognition

Loans, shares, other financial assets, including borrowings from the Norwegian State, and other financial obligations are recognised in the balance sheet at fair value when Innovation Norway becomes a party to the instrument's contractual provisions.

Loans, shares and other financial assets are derecognised when the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire.

Borrowings from the Norwegian State and other obligations are derecognised from the balance sheet when they have ceased, i.e. when the obligation stipulated in the contract has been satisfied, cancelled or expired.

Definition of amortised cost

After initial recognition, loans and receivables, as well as borrowings from the Norwegian State and other financial obligations, are measured at amortised cost using the effective interest method. When calculating the effective interest rate, cash flows are estimated.

Loans

Innovation Norway's lending operations are divided into three types of loans:

- 1 Low-risk loans
- 2 Innovation and high-risk loans
- 3 Other loan schemes, including loans to seed capital and investment funds

The establishment fee upon disbursement of innovation loans and other high-risk loans is entered as income on the disbursement date when the fee does not exceed the direct costs. The other loan schemes do not have an establishment fee.

Decline in value of loans

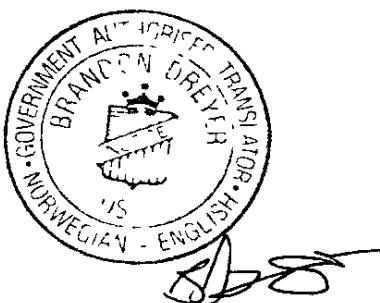
On the balance sheet date, an assessment is made of whether there are objective indications of loans having declined in value. Examples of loss events are serious financial problems with the debtor, weak finances/negative financial development, payment default, significant changes in conditions, negative changes in internal/external factors and bankruptcy/debt settlement proceedings/liquidation.

Individual write-downs

If objective indications exist, the loan is written down. The write-down is measured as the difference between the loan's capitalised value and the present value of the estimated future cash flows discounted by the effective interest rate on the financial asset. The write-down is recognised in the profit or loss.

Collective write-downs

Collective write-downs are also made for the low-risk loans. The portfolio is divided into groups with largely the same risk elements. Loans that are individually considered for being written down, but for which there is no objective evidence of a decline in value, are included in the group assessment of loans. Group write-downs are determined based on the risk classification system whereby calculated risk is calculated as the product of the expected operational risk and risk of inadequate security coverage.

Loss reserves

Loss reserves have been established for innovation and high-risk loans, guarantees and loans for the seed capital funds. The term loss reserve refers to funds that are intended to cover expected loss on these special loan schemes and guarantees. The funds are included in appropriations from the Norwegian State, either as separate appropriations or as part of the grant funds. The funds are set aside as a liability in the balance sheet. When a loan is written-down in a loan scheme which has a loss reserve, a corresponding income entry is made from the loss reserve. Write-downs and income recognition from the loss reserve are presented as gross amounts in the "Losses on loans and guarantees" and "Coverage of losses" items in the profit and loss account. Write-downs within the amount of the loss reserve will not have a net effect on earnings for Innovation Norway. For more detailed information see Note 30.

Shares

Shares are appraised using the cost method. For investments that are considered to be long-term, these are written-down to fair value when there is a decline in value that is not expected to be temporary. Investments that are deemed to be short-term, are appraised at the lower of acquisition cost and fair value. Dividends received from the companies are recognised as dividends from securities.

Associated companies are companies in which Innovation Norway has considerable influence. Innovation Norway is normally considered to have considerable influence when it has an ownership stake of 20% or more. Subsidiaries are considered companies which Innovation Norway exercises control over. Control normally exists when the company has an ownership stake of 50% or more. Associated companies and subsidiaries are recognised in the accounts using the cost method.

Grant funds

Innovation Norway has annual commitment budgets for grant schemes for various purposes. The following rules apply for grant schemes organised with funds:

Until they are disbursed, grant monies that are appropriated through the national budget are placed in earmarked accounts at Norges Bank that do not earn interest for Innovation Norway. The grant monies are recognised in the balance sheet of Innovation Norway and are classified as bank deposits with the contra entry being "Grant funds".

The commitments for the grant schemes will lapse if the monies are not used three years after the year they were granted at the latest. Unused grant monies for these schemes will be returned to the budget for the following year or to the Norwegian State depending on the rules for the grant scheme.

Grant monies that are disbursed to customers have no effect on Innovation Norway's earnings and are therefore not recognised as income or expensed in the profit and loss account. Costs associated with services provided under the direction of Innovation Norway are expensed in the profit and loss account and the associated cost coverage from grant monies is entered in the profit and loss account under "Income from public sources".

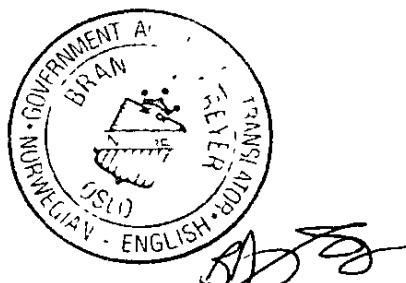
Principles for recognising income and expenses

Income

As a general rule, income is entered in the accounts in the same period as associated expenses. In the instances in which there is no clear connection between expenses and income, allocation is determined based on discretionary criteria. Other exemptions from the matching principle are stated when relevant.

Income from public sources

Public appropriations to Innovation Norway from the Norwegian State are recognised as income in line with costs accrued for the objectives the appropriations are intended to cover. This means that parts of the appropriation for one year can be transferred to the following year.

Interest support funds

By interest support fund is meant contributed/allocated monies from the Norwegian State which are to cover agreed interest when interest-free, innovation loans are granted. Amounts contributed are set aside as a liability in the balance sheet on the date they are paid in. When an interest-free loan is granted, the liability that is equal to the lost income is correspondingly recognised as income.

The scheme is financed by an annual allocation of grant monies to the interest support fund. The allocations must be taken from the annual grant budget for Regional Development from the Ministry of Local Government and Modernisation and the Innovation Scheme from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. Each year, sufficient funds must be set aside to cover the granting of exemptions from paying interest during the current year.

Expenses

As a main rule, expenses are recognised during the same period as associated income. In the instances in which there is no clear connection between expenses and income, the distribution is determined based on discretionary criteria. Other exemptions from the matching principle are stated when relevant.

Interest income and expenses

Interest is entered in the income statement after this has been earned as income or accrued as expenses.

Interest income and interest expenses relating to the loan and investment funds referred to in Note 33 are presented as gross amounts under "Interest on loans" and "Interest on borrowings". For the seed capital schemes, the interest expenses must be equal to the interest income. The seed capital scheme is arranged in such a way that it will not have any effect on the earnings of Innovation Norway.

Pensions

Innovation Norway recognises pension expenses and pension commitments in accordance with the Norwegian Accounting Standard, NRS 6 Pension Costs.

Defined-benefit pension

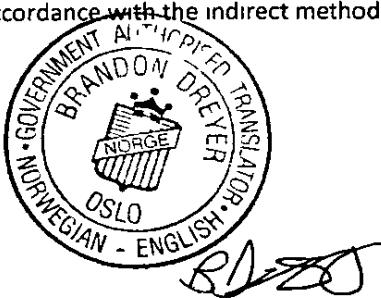
When recognising defined-benefit pensions in the accounts, the liability is expensed over the earnings period in accordance with the plan's earnings formula. The allocation method is equivalent to the plan's earnings formula unless most of the earnings occur towards the end of the earnings period. Straight-line earnings are therefore used as a basis. Thus, straight-line earnings are used for pension schemes in accordance with the Act relating to occupational pensions.

Discrepancies in estimates and the effect of changed assumptions are amortised over the expected remaining period of service if they exceed 10% of the higher of the pension commitment and the pension assets (corridor approach). The impact of plan changes with retroactive effect that are not conditional upon future employment are immediately recognised in the profit and loss account. Plan changes with retroactive effect that are conditional upon future employment are allocated on a straight line basis over the period until the benefit is no longer conditional upon future employment.

The net pension commitment is the difference between the present value of the pension commitments and the value of pension assets allocated for payment of the benefits. The pension assets are appraised at fair value. Pension commitments and pension assets are measured on the balance sheet date. Employers' contributions are included in the figures and are calculated by the net actual underfunding. The contractual early retirement pension (AFP) within the LO (Norwegian Confederation of Trade Unions)/NHO (Confederation of Norwegian Enterprise) scheme is a defined-benefit, multi-enterprise scheme, however, this is entered in the accounts as a defined-contribution scheme because it cannot be quantified.

Cash flow statement

Liquidity reserves are defined as cash, bank deposits and locked-in bank deposits at Norges Bank. The cash flow statement is prepared in accordance with the indirect method and is adapted to the various areas of operation.

Innovation Norway

Notes to the 2015 Annual Accounts

(Amounts in NOK 1,000)

NOTE 1

INTEREST ON LOANS

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Interest on ordinary low-risk loans	164,473	174,923
Interest on fishing vessel loans	185,551	194,923
Interest on agricultural loans	169,807	181,539
Interest support for and interest on innovation and high-risk loans	141,345	149,304
Interest support for and interest on loans from seed capital funds	27,382	31,380
Interest on other loans	514	726
Total	689,072	732,795

NOTE 2

INTEREST ON BORROWINGS

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Interest on borrowings for low-risk loans *)	158,931	198,028
Interest on borrowings for innovation and high-risk loans	26,688	36,595
Interest on seed capital funds	27,382	31,380
Other interest expenses	25	183
Total	213,026	266,186

*) Ordinary low-risk loans, loans for fishing vessels and agricultural loans

NOTE 3

BORROWING COMMISSION TO THE STATE

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Borrowing commission for low-risk loans *)	49,064	49,893
Borrowing commission for innovation and high-risk loans	10,551	10,875
Total	59,616	60,768

*) Ordinary low-risk loans, loans for fishing vessels and agricultural loans

Innovation Norway pays a 0.4% commission to the State for all borrowings

amesto
Amesto Translations AS
Smeltegata 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 4**DIVIDENDS AND NET GAINS/LOSSES ON SECURITIES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Dividends received	199	1,131
Unrealised loss/profit on shares	462	(500)
Realised loss/profit on shares	12,897	(1,950)
Total	13,558	-1,319

NOTE 5**INCOME FROM PUBLIC SOURCES**

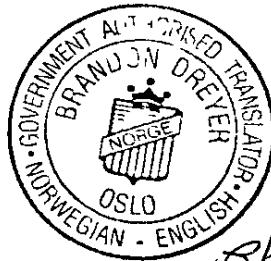
(Amounts in NOK 1,000)

Innovation Norway receives funds from their principals for the company's assignments on an annual basis. The funds also have to cover Innovation Norway's costs for carrying out assignments and are recognised as income in line with the costs accrued for the objectives that the appropriations are intended to cover. This means that parts of the budgets and appropriations for one year can be transferred to the following year. The terms for the grants are stipulated in the letters of assignment. Innovation Norway provides annual reports of the targets achieved to the principals.

	<u>Item 70</u>	<u>Item 74</u>		Other	
	Operations	Travel and tourism	Networking, promotion	Income from public sources	Total
Opening balance as of 01.01	14,558	40,622	390	11,007	66,576
Revenues received	165,048	215,500	258,600	450,325	1,089,473
Available for distribution	179,606	256,122	258,990	461,332	1,156,049
Closing balance as of 31.12	11,728	38,517	16,231	31,716	98,192
Recognised as income	167,877	217,605	242,759	429,616	1,057,857

Appropriations from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries
 Chapter 2421 Item 70 Business development and administration
 Chapter 2421 Item 74 Networking, promotion and tourism programmes

Other income from public sources are from the the Ministry of Local Government and Modernisation, the Ministry of Agriculture and Food, and items from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries, Ministry of Foreign Affairs, EU, and the county councils for operating various programmes and arrangements, including for grant schemes. The grant monies have been used for implementing projects in cooperation with our customers.

Amesteo
 Amesteo Translations AS
 Smeltegaten 1, 0195 Oslo
 Org nr NO 956 153 557 MVA

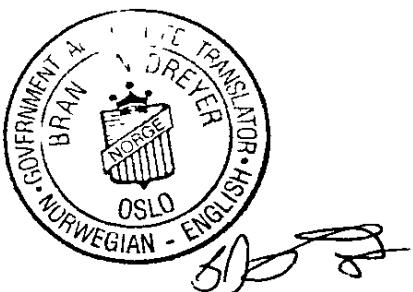
BAB

NOTE 5**INCOME FROM PUBLIC SOURCES - CONTINUED**

(Amounts in NOK 1,000)

Specification of recognised income from public sources

Ministry, chapter and item in national budget		2015	2014
Ministry of Trade, Industry and Fisheries			
Chapter 928 Item 74	Marine biotechnology	-	250
Chapter 2421 Item 50	Innovation - projects, funds	52,360	27,949
Chapter 2421 Item 70	Business development and administration	167,877	386,936
Chapter 2421 Item 71	Innovative business clusters	13,068	-
Chapter 2421 Item 74	Tourism, networking and skills programmes	456,155	310,262
Chapter 2421 Item 72	Research and development contracts	20,146	25,031
Chapter 2421 Item 73	Grants for purchasing consortium for purchase of energy	-	87
Chapter 2415 Item 75	Marine value creation programme	7,745	11,229
Chapter 2421 Item 76	Environmental technology	38,930	18 175
	Reimbursement of costs for delegations	1,468	3,108
	Competitiveness Innovation Programmes (CIP)	-	2,852
	Other	6,000	450
Ministry of Local Government and Modernisation			
Chapter 551 Item 60	Grants to county councils for regional development	74,850	83,595
Chapter 551 Item 61	Funds for regional development targeted at business and industry, compensation for increased employers' contributions	7,880	6,080
Chapter 552 Item 72	National initiatives for regional development	72,089	84,258
Ministry of Agriculture and Food			
Chapter 1149 Item 72	Grants for increased use of wood	6,204	6,835
Chapter 1149 Item 74	Bio refinery programme	275	500
Chapter 1150 Item 50	For implementing agricultural agreement	84,084	83,284
Chapter 1151 Item 51	For implementing reindeer husbandry agreement	1,600	2,320
Ministry of Foreign Affairs			
Chapter 117 Item 76	EEA financing schemes	4,583	13,320
Chapter 118 Item 01	Operating costs for initiatives in Northern Areas	3,745	3 864
	Other	10,209	8,477
Ministry of Defence			
The County Councils			
Akershus		1,236	884
Buskerud		217	537
Finnmark		-288	288
Hedmark		1,952	1,308
Hordaland		1,062	1,800
Nordland		-295	295
Nord-Trøndelag		-	150
Oppland		3,509	3 957
Rogaland		32	-
Sogn og Fjordane		134	-
Sør-Trøndelag		-	275
Troms		-37	214
Other income from public sources		19,505	20,019
Total recognised income from public sources		1,057,857	1,109,715

amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 5**INCOME FROM PUBLIC SOURCES - CONTINUED**

(Amounts in NOK 1,000)

Specification of available budgets and appropriations via letters of assignment

Ministry chapter and item in national budget		2015	2014
Ministry of Trade, Industry and Fisheries			
Chapter 2421 Item 50	Innovation - projects, funds	405,100	250 200
Chapter 2421 Item 51	Loss reserves - seed capital funds	89,250	381 100
Chapter 2421 Item 53	New seed capital funds, risk mitigation	45,000	-
Chapter 2421 Item 70	Business development and administration	165,048	356,700
Chapter 2421 Item 71	Tourism, networking and skills programmes	-	405,000
Chapter 2421 Item 71	Innovative business clusters	89,000	-
Chapter 2421 Item 72	Research and development contracts	131 100	285,000
Chapter 2421 Item 74	Tourism, promotion and expertise	480 200	-
Chapter 2421 Item 75	Marine value creation programme	-	22 000
Chapter 2421 Item 76	Environmental technology	50,000	173 400
Chapter 2421 Item 77	Grants to pre-seed capital funds	40 000	-
Chapter 2421 Item 78	Administrative support for seed capital funds targeting the districts	4,300	4,200
Chapter 2421 Item 80	Business initiatives in Svalbard (new)	20,000	-
Ministry of Local Government and Modernisation			
Chapter 551 Item 60	Grants to county councils for regional development	48,000	52,500
Chapter 552 Item 72	National initiatives for regional development	197,800	195 300
Ministry of Agriculture and Food			
Chapter 1149 Item 71	Grants for value creation in forestry	-	1,500
Chapter 1149 Item 72	Grants for increased use of wood	27,600	25,000
Chapter 1149 Item 73	Forestry, climate and energy initiatives	-	6 000
Chapter 1149 Item 74	Biorefinery programme	2 670	5,000
Chapter 1150 Item 50	For implementing agricultural agreement	677 900	609,000
Chapter 1151 Item 51	For implementing reindeer husbandry agreement	8,200	8 200
Total		2 481 168	2,780,100

In addition, Innovation Norway has assignments for the county councils Ministry of Foreign Affairs, EU, and others

Available frameworks and appropriations will be higher than revenues received in the table above. The available amount also includes what goes directly to customers and which is therefore not recognised as income

NOTE 6**EXTERNAL REVENUES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
User fees - promotion of Norway as a travel destination	76,490	97,394
User fees - Joint Norwegian stands abroad	27,462	29,846
Revenues from partners	7,828	12,992
Other user fees	42,066	45,086
Total	153,846	185 318
Geographical distribution		
Norway	64,316	74,606
Western Europe	46,899	60,258
USA	25,498	22,275
Asia	6,201	9,788
China	4,221	7 141
Russia	3,287	5,543
Middle East and Africa	1 753	3,076
Baltic and Central Europe	1,672	2,630
Total	153 846	185,318

amesto®
Amesto Translations AS
Smeltegata 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 7
PAYROLL EXPENSES

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Wages	488,067	479,073
Employer's contributions	68,216	66,249
Pension expenses	122,831	46,476
Other benefits	33,924	78,719
Total	713,039	670,517
 Loans to employees ¹	 1,765	 2,526
Average number of full-time equivalents	722	750

Wages and salaries for 2014 include restructuring costs of NOK 45.9 million and change in pension plans of NOK -64.1 million

¹ Loans to employees are partly interest-free and principally without security. The CEO and Chairman do not have loans in the company

The CEO has an agreement for compensation for loss of office. The payment is 6 months of fixed salary from the date employment was terminated

Payments to senior employees	Wages/fees	Other	Total
Management			
Anita Krohn Traaseth, CEO	2,504	12	2,516
Tonil Barusdotter Ressem	1,675	12	1,687
Hans Martin Vikdal	1,461	17	1,478
Per Niederbach	1,411	17	1,429
Rodin Lie	1,310	12	1,322
Inger Solberg	1,271	17	1,288
Bård Stranheim	1,276	28	1,304
Mona Skaret	1,181	12	1,193
Yvonne Fosser (from 13 April 2015)	1,017	9	1,026
Elisabeth Morthen (until 30 September 2015)	792	7	799
Cathrine Pia Lund (From 1 June 2015)	710	7	717
Knstein Welle-Strand (from 26 October 2015)	175	24	199

Senior employees are covered by the same pension schemes as all other employees in the company

The 2015 Board of Directors

Per Otto Dyb	285
Tone Merethe Lindberg	171
Jan Løkling	142
Jørand Ødegård Lunde	142
Reidar Bye	142
Einar Enger	142
Martha Kold Bakkevig	142
Roar Flåthen	142
Heidi Wang	142
Ove Haaversen-Westhassel	92
Toini H A Ness	92
Sigrnd Otherholm Hoem ¹	5
Total directors' remuneration paid in 2015	1,637

¹ Deputy for Toini H A Ness at the meeting of 19 March 2015

Declaration regarding stipulation of pay and other remuneration to senior employees

The declaration concerning remuneration to the CEO and the management group is in accordance with

1 The provisions in the Norwegian Public Limited Liability Companies Act, cf. Section 6-16a

2 The Norwegian Accounting Act

3 Guidelines for terms of employment for managers in government enterprises and corporations stipulated by the 2nd Stoltenberg government on 31 March 2011 and with effect from 1 April 2011

4 Norwegian recommendation for corporate governance, cf. Chapter 12

NOTE 7**PAYROLL EXPENSES - CONTINUED**

(Amounts in NOK 1,000)

Key principles**Guidelines for pay and other remuneration**

Innovation Norway follows the key principle that executive pay in companies with full or partial state ownership must be competitive but not wage-leading compared with equivalent companies. The principle applies for all employees and not specifically for the CEO and management group. This means that there are generally no separate incentive schemes that exclusively apply for senior employees.

With effect from 1 April 2011, the Government stipulated "Guidelines for terms of employment for managers in government enterprises and corporations" that describe the expectations in this field. The key principles from previous guidelines were continued, but there were cutbacks in the areas of pension commitments and severance pay and it was explicitly stated that the companies will strive for moderation when concerning executive salaries. Innovation Norway follows these guidelines and will practice moderation when concerning executive salaries.

Decision-making process

The salary of the CEO is determined by the board and communicated by the Chairman.

Salaries to the management group are jointly determined by the CEO and Chairman and communicated by the CEO.

Key principles for remuneration in the coming financial year

Innovation Norway comes under the collective wage agreement between the Employers' Association Spekter (Innovation Norway), the principal organisations (Norwegian Confederation of Trade Unions - LO and Confederation of Vocational Unions - YS) and local organisations (Association of Academic Organisations in Spekter - SAN, Confederation of Unions for Professionals Norway - Unio, and Federation of Norwegian Professional Associations - Akademikerne). Employees in senior positions do not come under the agreement, however in practice the majority of points in the agreement are also followed for these employees. Innovation Norway has a pay system that is based on the following factors: the type of position an individual holds, the performance of the person holding that position, and the wage level in the market in general.

Total remuneration to the CEO and management group is reflected in the role and responsibilities of the position, as well as the work load and the scope and complexity of the enterprise. The arrangements are transparent and in accordance with principles for good corporate governance.

1 Fixed salaries

Innovation Norway follows the basic principle from the guidelines that the principal element in the remuneration arrangement should be the fixed basic salary. The basic salary is assessed on an annual basis and adjusted with effect from 1 April.

2 Bonus

Innovation Norway has no bonus programme for its executives.

3 Shares, options or other forms of remuneration that are linked to shares

Innovation Norway is an enterprise established by special legislation and has no stock or options programmes for its executives.

4 Pension commitments

Senior employees are covered by the same pension schemes as all other employees in the company. Pension schemes at Innovation Norway are the Norwegian Public Service Pension Fund or the closed scheme at DnB Livsforsikring for employees who came from the former Norwegian Export Council. Pensionable income is limited to 12 G (G - National Insurance base amount).

5 Severance pay and termination payment arrangements

The CEO has a termination payment agreement that grants the right to compensation equivalent to six months of fixed salary. There is no contractual severance pay or termination payment arrangements in addition to this for other senior positions at Innovation Norway.

6 Variable elements in the remuneration or special benefits

Other remuneration in addition to ordinary monthly salary include fixed car allowance, insurance and coverage of electronic communications services.

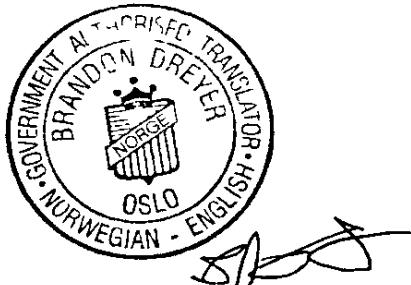
One-time payments can be made to employees who have made an extraordinary effort beyond what is expected of the position. This is an arrangement that applies for all employees at Innovation Norway and is part of the negotiated pay settlement. Total one-time payments were NOK 0.7 million in 2015 and are expected to be at the same level in 2016.

Remuneration principles and implementation in the previous financial year

The principles for the coming financial year were also used in 2015. No changes were made during 2015.

Reporting

The board is presented with an annual overview of the total pay and other remuneration to senior employees in accordance with the guidelines.

Amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 8**TANGIBLE FIXED ASSETS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Equipment and fixtures etc	Buildings and real estate	Total
Acquisition cost as of 01 01	66,530	107,394	173,924
Additions	-	-	-
Disposals		326	326
Acquisition cost as of 31 12	66,530	107,068	173,598
Accumulated depreciation as of 01 01	65,873	78,363	144,236
Depreciation for the year	125	2,164	2,289
Accumulated depreciation of disposals	-	326	326
Accumulated depreciation as of 31 12	65,997	80 202	146,199
Book value as of 31 12	532	26,866	27,399
Rates of depreciation	17-25%	2-20%	

NOTE 9**DIRECT PROJECT COSTS**

(Amounts in NOK 1,000)

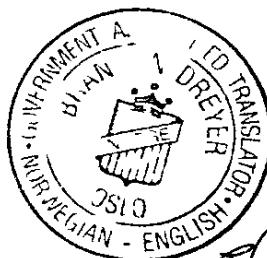
	Tounsm projects		Other services and programmes		Total	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
External services	34,523	35,041	118,636	142,950	153,159	177,991
Travel	12,704	12,718	30,768	34,699	43,472	47,417
Promotion and marketing	160,481	179,089	60,775	72,210	221,255	251,298
Office expenses, telephone, postage etc	14,105	14,148	49,189	71,605	63,294	85,753
Total	221,813	240,997	259,367	321,463	481 180	562,460

NOTE 10**OTHER OPERATING EXPENSES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Premises and other office expenses	83,828	88,002
Rent, purchases and maintenance	33,850	32,553
External services	49,929	39,191
Telephone and postage	12,288	11,465
Miscellaneous operating expenses	10,524	17,206
Total	190,419	188,417

	2015	2014
Auditor's fee (excluding VAT)		
Statutory audit	650	666
Other certification services	121	27
Services other than audit ¹	327	138

¹ which include fees for the evaluation of finance function 258

amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 11
LEASES

(Amounts in NOK 1 000)

	2015	2014
Rental of premises	69 421	69 640
Other rental expenses	10 915	6 853
Total	80 336	76 492

Innovation Norway has entered into lease agreements in Norway and abroad. The agreements are for both the rental of office premises and the rental of housing for employees stationed abroad.

The lease agreements for office premises have a duration of 5 to 10 years with an option to extend for 3 to 5 years.
The lease agreements for housing have a duration of 2 to 3 years with an option to extend for 1 to 2 years relating to the employment agreements of the employees stationed abroad.

NOTE 12

LOSSES ON LOANS AND GUARANTEES

(Amounts in NOK 1 000)

All losses on innovation and high risk loans, seed capital funds, Rural Development Fund (BU) loans and guarantees are covered by loss reserves and have no effect on earnings. Innovation Norway therefore bears no risk associated with these loans. For more detailed information about the loss reserves see Note 30.

	Low-risk loans	Innovation and high-risk loans	Seed capital funds investment funds and rural development loans	Total loans	Guarantees	Total loans and guarantees
Write-downs						
Individual write-downs on loans as of 01 01 including the principal amount, interest owing and outlays	160 929	461 623	255 600	878 152	5 783	883 938
Increased and new individual write-downs on the principal amount	43 768	79 772	46 218	169 759	5 000	174 759
Change in individual write-downs on interest owing and outlays	1 436	107	11 123	12 452	-	12 452
Reversed individual write-downs on principal amount (recoveries)	-27 997	-58 423	-	-86 420	1 824	-88 243
Realised loss on principal amount with individual write-downs	-6 051	-81 980	24 595	-112 626	-630	-113 256
Individual write-downs on loans as of 31 12, including principal amount, interest owing and outlays	172 086	400 885	288 346	881 318	8 330	889 647
Collective write-downs as of 01 01	263 000	-	-	263 000	-	263 000
Change in collective write-downs	-2 000	-	-	-2 000	-	2 000
Collective write-downs as of 31 12	261 000	-	-	261 000		261 000
Book loss						
Increased and new individual write-downs on the principal amount	43 768	79 772	46 218	169 759	5 000	174 759
Reversed individual write-downs on principal amount	-27 997	-58 423	-	-86 420	-1 824	-88 243
Realised loss on principal amount with individual write-downs	-6 051	-81 980	24 595	-112 626	-630	-113 256
Changes in individual write-downs on principal amount	9 721	-60 631	21 623	-29 287	2 546	-26 740
Changes in individual write-downs on outlays	831	21		852	-	852
Change in collective write-downs	-2 000	-	-	-2 000	-	-2 000
Recognised loss on principal amount and outlays including paid in for previous write-downs	10 441	82 096	25 796	116 332	585	116 917
Recognised losses on loans and guarantees	18 993	21 486	47 418	87 898	3 131	91 029
Coverage of losses from loss reserves. For more information see Note 13	-	-21 486	-45 736	-87 222	-3 131	-70 383
Net losses on loans	18 993	-	1 684	20 676	-	20 676
Recognised loss on principal amount						
Recognised loss on principal amount without individual write-downs	4 711	714	1 150	6 575	-	6 575
Recognised loss on principal amount with individual write-downs	6 051	81 980	24 595	112 626	630	113 256
Recognised loss on principal amount	10 762	82 695	25 745	119 201	630	119 831

*Discrepancies between reported losses and coverage of losses in seed capital funds, investment funds and Rural Development Fund (BU) loans are due to there not being coverage of losses for investment funds and outlays for BU loans.

amesto
Amesto Translations AS
Smedtedgaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 13
COVERAGE OF LOSSES

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Nationwide innovation loans	-6,526	-62,605
High-risk loans targeting the districts	-13,183	-24,021
Loan schemes targeting the districts	857	235
Loans from Environmental Fund	244	349
Rural development high-risk loans for agriculture	-2,878	-566
Nationwide guarantees	-2,670	643
Guarantees targeting the districts	-1,906	-599
Fishery guarantees	1,445	1,300
Rural development investment loans for agriculture	-1,144	-2,440
Loans from seed capital funds	-44,592	-55,486
Total	-70,353	-143,190

Coverage of losses includes recognised losses on loans and guarantees covered by the loss reserves

Figures with a plus sign are returns to the loss reserve

NOTE 14

LOCKED-IN BANK DEPOSITS

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
For investment in subordinated capital	1,154,597	973,626
For disbursement of grants	1,588,959	1,727,719
For coverage of loss on loans and guarantees	2,462,272	2,427,245
Total locked-in deposits at Norges Bank	5,205,827	5,128,589

Ordinary bank deposits which are locked-in

Tax withholding funds 27,331 26,989

Locked-in deposits at Norges Bank are earmarked funds for the various schemes. Only a small proportion of these funds is interest-bearing.

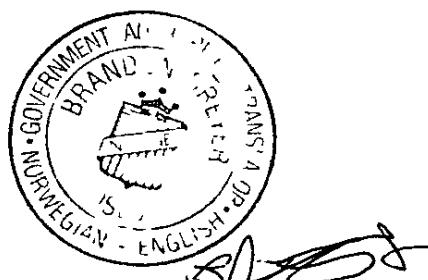
NOTE 15

LOW-RISK LOANS AND INNOVATION AND HIGH-RISK LOANS

(Amounts in NOK 1,000)

LOW-RISK LOANS	2015	2014
Ordinary low-risk loans	3,845,376	4,237,193
Loans for agriculture	4,876,896	5,092,606
Loans for fishing vessels	5,139,257	4,868,008
Total	13,861,529	14,197,807

INNOVATION AND HIGH-RISK LOANS	2015	2014
Nationwide innovation loans	1,431,934	1,325,316
High-risk loans targeting the districts	1,106,819	1,161,945
High-risk loans for agriculture	127,330	128,090
Loan schemes targeting the districts	6,155	10,740
Loan to the Norwegian State Environment Fund	19,320	21,699
Bridging finance loans for fisheries	-	2,743
Total	2,691,558	2,650,532

Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 16**OTHER LOANS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Rural development loans for agriculture	324 944	409,945
Subordinated loans to the seed capital funds	1 094,670	1,032 737
Subordinated loans to investment fund for Northwest Russia	6 019	7 623
Subordinated loans to investment fund for Eastern Europe	3 000	2 868
Loans to employees	1 765	2 526
Total	1 430 398	1 455 698

Rural development loans are managed for the Agricultural Development Fund

Loans from the seed capital funds to the individual seed capital companies are given as subordinated loans and run without instalments with full repayment after 15 years. Interest is not paid on an ongoing basis but is accumulated and added to the principal amount each year as of 31.12. The seed capital monies are used by the seed capital companies for equity investments in start-up companies.

NOTE 17**LIQUIDITY RISK**

(Amounts in NOK 1,000)

The liquidity risk is the risk associated with Innovation Norway's ability to finance an increase in loans and ability to settle its obligations when these fall due. The size of borrowings and loans is managed through letters of assignment from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The liquidity risk is therefore minimal.

Liquidity maturity as of 31.12.2015	Undefined	Up to 1 month	From 1 to 3 months	From 3 to 12 months	More than 1 year	More than 5 years	Total
Ordinary bank deposits	906,147	-	-	-	-	-	906,147
Locked-in deposits in Norges Bank	5,205,827	-	-	-	-	-	5 205 827
Low-risk loans	13 979	12 577	2 833	45,597	672,315	13,114 229	13 861 529
Innovation and high-risk loans	20,696	933	1 330	50,496	838 691	1 779,412	2,691,558
Other loans	1 848	129	324	9 762	442 959	975,377	1 430 398
Total assets	6 148 498	13 639	4,486	105 855	1 953 964	15 869 018	24 095 460
Borrowings from the Norwegian state, low-risk	-	3 000 000	5,365 000	1 240,000	2,420 000	130,000	12,155,000
Borrowings from the Norwegian state, innovation	-	1 000 000	1 600 000	70 000	-	-	2,670 000
Total liabilities	-	4 000 000	6 965 000	1 310 000	2 420 000	130 000	14 825,000

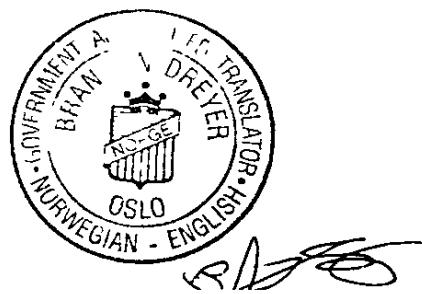
NOTE 18**INTEREST RATE RISK**

(Amounts in NOK 1,000)

The interest rate risk is the risk of loss that arises from changes in the interest rate. For long-term loans (fixed interest) the maturity structure of the borrowings is adjusted to the fixed interest periods and the conditions for the loans. This is done as part of the work with managing the interest rate risk in the portfolio.

The majority of borrowings are short-term loans (variable interest) with terms of three months or less. These finance lending to customers with loans that have variable conditions, i.e. loans with interest rates that can be changed with six months' notice. The interest rate risk for these loans is limited to the notice period and is considered as having a moderate effect on earnings.

Borrowings shall correspond to lendings and secure the liquidity required to operate the schemes. The borrowings reflect the interest rate profile of the loan portfolio.

amesto
Amesto Translations AS
Smeitedigelen 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 19
CREDIT RISK

(Amounts in NOK 1,000)

Innovation Norway's loan portfolio consists of various types of loans with different risk profiles. In the table below the different types of loans within low-risk loans, innovation and high-risk loans and guarantees are classified into 3 groups with high, normal and low risk. The figures exclude subordinated loans to the seed capital funds Investment Fund for Northwest Russia and Investment Fund for Eastern Europe and management arrangements.

Risk groups	Gross loans principal amount	Individual write-downs principal amount	Individual write-downs of gross loan	Loans without individual write-downs	Group write-downs
High risk*	2,721,830	399,750	14.7 %	2,248,029	-
Normal risk**	8,978,480	149,617	1.7 %	8,737,800	242,000
Low risk***	4,869,720	15,232	0.3 %	4,817,713	19,000
Total	16,570,030	564,599		15,803,542	261,000

* Include innovation and high-risk loans and guarantees with loss reserves that cover calculated risk of loss. Collective write-downs are not undertaken for these. **Include low-risk loans for fishing vessels, industry and service provision. ***Include low-risk loans for agriculture.

The table below shows the development in the default situation in the past five years measured in terms of total gross defaults over 90 days in NOK million and in relation to the current portfolio. Low-risk loans include the schemes of low-risk loans to industry and service provision, fishing fleet loans and agricultural loans. Total innovation and high-risk loans show nationwide innovation loans, high-risk loans targeting the districts, loan schemes targeting the districts, high-risk loans for agriculture, environmental funds loans and guarantees.

Gross default	Low-risk loans (risk group - low and normal)		Innovation and high-risk loans and guarantees (risk group - high)	
	> 90 days	NOK million	of gross portfolio	NOK million
12/31/2010	346	3.0 %	184	6.4 %
12/31/2011	353	2.9 %	173	6.0 %
12/31/2012	336	2.7 %	239	7.6 %
12/31/2013	318	2.4 %	195	6.5 %
12/31/2014	307	2.2 %	194	6.4 %
12/31/2015	221	1.6 %	143	5.3 %

NOTE 20
SHARES AND UNITS

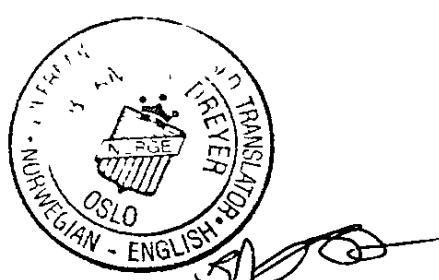
(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	% ownership stake	Acquisition price	Write-down/ change in value	Book value
Scandinavian Tourist Board Aps	50	274	-274	-
The Investment Fund for Eastern Europe	1-44	43 471	-12 149	31,322
The Investment Fund for Northwest Russia	23-40	19 008	-11 175	7 833
Acquired shares in seed capital loans	2-18	8,792	-2,342	6,450
Balance as of 31.12.2015		71,545	-25,940	45,605

None of the companies are listed on stock exchanges and therefore no known market values exist.

Innovation Norway has received appropriations from the Norwegian State to make investments in companies that have business activities in Northwest Russia and Eastern Europe. The lines "Investment Fund for Eastern Europe" and "Investment Fund for Northwest Russia" consist of shares owned by companies that have business activities in these areas.

None of the investments are covered by the boycott of Russia

amesto
Amesto Translations AS
Smeltegata 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 21**OWNERSHIP INTERESTS IN ASSOCIATED COMPANIES**

(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	Acquired	Office	Ownership stake
Alliance Venture Spring AS	7/9/2014	Oslo	42%
ProVenture Seed II AS	7/9/2014	Trondheim	42%

Name of company	Share capital	Number of shares	Equity	Result
Alliance Venture Spring AS	76,455	78,438	17,983	-7 706
ProVenture Seed II AS	67,553	68,849	15,092	(11,124)

The share capital and number of shares are the same as the figures as of 31 12 15. Equity and profit are taken from the 2014 annual accounts because the annual accounts for 2015 had not been submitted on the date Innovation Norway's annual accounts were prepared.

NOTE 22**OWNERSHIP INTERESTS IN SUBSIDIARIES**

(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	Acquired	Office	Ownership stake
VisitNorway AS	1 July 1999	Oslo	100%
Såkorninvest Midt-Norge AS	16/12/2014	Trondheim	80%

Name of company	Currency	Share capital	Number of shares	Equity	Result
VisitNorway AS ¹⁾	NOK	300	300	308	8
Såkorninvest Midt-Norge AS	NOK	60,489	604,887	(36,085)	(404)

¹⁾ Equity and financial result for 2014

NOTE 23**OTHER ASSETS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Accounts receivable	35,172	48,251
Receivables from the State Treasury (seed capital funds)	199,780	128,100
Receivables from debtors for the seed capital funds	26,186	26,186
Other receivables	3,552	3,915
Total	264,690	206,453

Receivables from the Norwegian State relate to reported loss on seed capital loans that exceed loss reserves

Amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 24**OUTSTANDING ACCOUNTS WITH SUBSIDIARIES**

(Amounts in NOK 1,000)

VisitNorway AS

As of 31/12/2015, the parent company had no receivables and no debt obligations to the subsidiary. The same applied as of 31/12/2014.

Sákorninvest Midt- Norge AS

As of 31.12.2015, the parent company had receivables from the subsidiary of NOK 68,574,000. The receivable is unchanged from 31.12.14.

NOTE 25**COSTS NOT YET INCURRED AND EARNED INCOME NOT YET RECEIVED**

(Amounts in NOK 1,000)

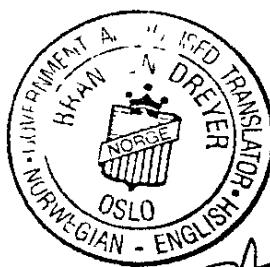
	2015	2014
Accrued, unmatured interest on loans	119,967	137,408
Accrued, non-invoiced operating revenue	32,270	69,432
Non-accrued operating expenses (paid in advance)	42,459	37,627
Total	194,696	244,467

NOTE 26**BORROWINGS FROM THE STATE**

(Amounts in NOK 1,000)

	Maturity	Borrowings	Effective interest rate	Effective interest rate		
				Maturity	Borrowings	Effective interest rate
Low-risk loans	2016	9,605,000	0.9 %	Innovation and high-risk loans	2016	0.7 %
	2017	965,000	1.7 %			
	2018	890,000	2.0 %			
	2019	310,000	2.0 %			
	2020	255,000	1.6 %			
	2021-2025	130,000	1.8 %			
Total		12,155,000	1.1 % *	Total		
					2,670,000	0.7 %

* Total effective interest rate represents the average interest rate. This is calculated as an average of the effective interest per year, taking into consideration the proportionate share of the total loan.

Amesto
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

NOTE 27
OTHER LIABILITIES

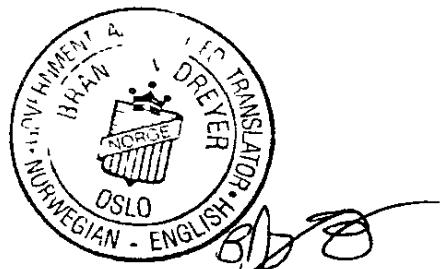
(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Accounts payable	77,619	67,931
Undisbursed grants	180,062	138,107
Allocated dividends	235,345	44,503
Settlement of loss and grant funds	169,824	180,344
Public duties owing	22,721	12,039
Miscellaneous liabilities	32,399	60,966
Total	717 970	503,890

NOTE 28
COSTS INCURRED AND UNEARNED INCOME RECEIVED

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Accrued, unmatured interest on borrowings	271,324	258,352
Accrued fees on borrowings that have not fallen due	59,616	60,768
Accrued operating expenses	62,511	78,145
Operational and programme appropriations not recognised as income	98,192	66,576
Other non-accrued income received	21,116	17,848
Total	512,759	481,689

Amesto Translations AS
Smeltegaten 1 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 55 / MVA

NOTE 29

PENSION COMMITMENTS

(Amounts in NOK 1,000)

Innovation Norway is obligated to have an occupational pension scheme in accordance with the Act relating to compulsory occupational pensions. Innovation Norway's pension schemes satisfy the requirements in this Act. Innovation Norway's pension schemes are all defined-benefit plans. Innovation Norway has pension schemes that include 573 active members and 422 pensioners. The commitments are covered through insurance companies, principally the Norwegian Public Service Pension Fund, and DNB Livsforsikring.

There are presently 3 different pension schemes at Innovation Norway. The schemes cannot be transferred between one another and are therefore not entered as a net amount. Employees at Innovation Norway are also affiliated with AFP schemes.

	2015	2014
<u>Economic assumptions</u>		
Discount rate	2.70%	2.30%
Expected return on pension assets	3.30%	3.20%
Expected wage growth	2.50%	2.75%
Expected adjustment of pensions being paid, public scheme	1.50%	1.75%
Expected adjustment of pensions being paid, private scheme	2.25%	2.50%
Expected adjustment of National Insurance base amount (G)	2.25%	2.50%
<u>Demographic assumptions</u>		
Mortality table used	K2013	K2013
Disability rate used	200% x K63	200% x K63
Voluntary withdrawal	5% / 0%	5% / 0%
Likelihood of drawing on AFP	5% / 25%	5% / 25%

The pension costs for the year are as follows

Present value of current year's pension benefits earned	76,375	68,313
Interest cost of pension commitments	34,705	54,336
Return on pension assets	(32,180)	(39,839)
Employers' contributions on pension costs	11,546	4,132
Recognised effect of actuarial gains/losses	46,952	(27,811)
Total net pension costs	137,397	59,130

Pension commitments and pension assets are as follows

	Assets < Commitments	Assets < Commitments
Accrued pension commitments	1,401,212	1,528,559
Value of pension assets	(1,043,229)	(945,776)
Accrued employers' contributions	50,463	82,102
Unrecognised effect of actuarial gains/losses	(328,170)	(604,530)
Net capitalised pension commitments	80,276	60,356

NOTE 29

PENSION COMMITMENTS - CONTINUED

(Amounts in NOK 1,000)

The unrecognised effect of actuarial gains/losses is accrued over 12 years or the remaining earnings period in the relevant scheme

Actuarial assumptions

The assumptions from NRS 6 Pension Costs as of 31 12 2015 are used as actuarial assumptions for demographic factors and withdrawal

Economic assumptions

The pension assumptions are updated based on the market situation as of 31 12 2015 and the applicable recommendation from the Norwegian Accounting Standards Board (NRS)

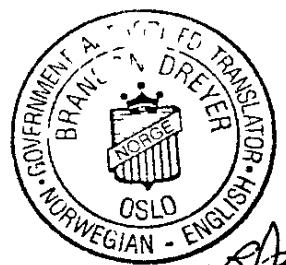
The pension scheme's assets at DnB Livsforsikring have been invested in a portfolio with a moderate investment profile and with a low equity portion. Some is invested in property, however the majority is invested in bonds with a high credit rating. For the pension scheme with the Norwegian Public Service Pension Fund, a fictitious fund has been established for the calculation of returns since the scheme is directly financed in the national budget

Contractual early retirement scheme (AFP)

Employees at Innovation Norway have two different AFP schemes depending on whether they are associated with the pension scheme for the Norwegian Public Service Pension Fund or whether they are associated with the AFP scheme in the private sector

The employees at Innovation Norway who have their pension scheme with the Norwegian Public Service Pension Fund, the AFP scheme is continued, cf. Act relating to contractual early retirement pension for members of the Norwegian Public Service Pension Fund. The obligation relating to this scheme is calculated and is included in the pension commitment

The closed scheme at DnB Livsforsikring is managed for accounting purposes as a defined-contribution pension scheme for which premium payments are recognised as costs on an ongoing basis and no provisions are made in the accounts. This is because there is no reliable means of measuring and allocating the commitments and funds in the scheme

2018-01-01
Amesto Translations As
Smededigelen 1 0195 Os.
Org nr NC 95F 150 55 MVA

NOTE 30

LOSS RESERVES

(Amounts in NOK 1,000)

Loan guarantee and share schemes	2015		2014	
	Remaining loss reserve	Shares loans/ guarantees	Remaining loss reserve	Shares loans/ guarantees
Nationwide innovation loans and guarantees	825 388	1,250 864	642 318	1 079 859
High-risk loans and guarantees targeting the districts	676 776	943 673	725 595	1 000 406
Loan schemes targeting the districts	48 100	4 448	47 298	8 209
Loans from Environmental Fund	25 901	6 432	25 569	8,561
High-risk loans for agriculture	37 205	116 662	33 874	120 275
Bridging finance loans for fisheries	-	-	8 833	2 667
Loans to seed capital funds	70 323	670 975	99 052	691 407
Fishery guarantees	-	-	84 554	223 600
Shares in the seed capital funds	238 050	59 500	148 800	21 250
Risk mitigation fund for seed capital shares	109 500	-	71 250	-
Total	2 031 244	3 052 554	1 887 143	3 156 234

Description of loss reserves for high-risk loans and guarantees

Loss reserves have been established for innovation and high-risk loans, guarantees and loans to seed capital funds. The purpose of loss reserves is to make it possible for Innovation Norway to mitigate risks for innovative projects with a growth potential and thus contribute to the realization of more profitable projects that would otherwise find it difficult to obtain sufficient venture capital in the market. This entails that Innovation Norway can provide loans and guarantees with more favourable terms than the risks associated with the projects would otherwise warrant.

For commitments associated with high-risk loans, innovation loans and guarantees, allocations are made to the loss reserve to cover future losses. Confirmed losses are charged to loss reserves, including lost interest and expenses, and changes in provisions for losses. The remaining loss reserves will cover losses from net loans and approved but not yet disbursed commitments. Net loans/net guarantees are gross loans/guarantees reduced by provisions for losses. The funds in the loss reserve will be placed in earmarked accounts at Norges Bank and do not earn interest for Innovation Norway.

For all innovation and high-risk loans and guarantees, Innovation Norway must ensure that there is an adequate ratio between the size of the loss reserve and the assessed risk in the portfolio. For high-risk loans targeted at the districts, nationwide innovation loans and guarantees, Innovation Norway is responsible for replenishing the loss reserve if the calculated portfolio risk has a negative deviation of more than 10 percent of the loss reserve.

As a basis for the assessment, the potential loss (calculated risk) in the part of the portfolio where individual write-downs for losses have not been made and in undisbursed commitments is compared with the remaining loss reserve as a percentage of the part of the portfolio where individual write-downs and commitments are not made.

Loss reserves for loans from the Norwegian State Environmental Fund, loan schemes targeted at the districts, bridging finance loans and guarantees to the fishing industry were established as one-time appropriations when these loan schemes were established. The portfolio of bridging finance loans and guarantees to the fishing industry has been ended, and the remaining loss reserves have been returned to the Ministry of Trade, Industry and Fisheries.

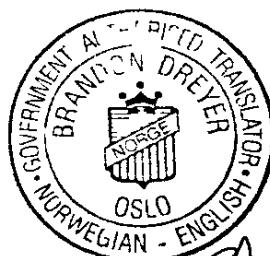
As of 31 December 2015, the calculated portfolio risk was assessed as being 32% for nationwide innovation loans and guarantees, while the remaining loss reserve amounts to 49%. The calculated risk for high-risk loans and guarantees targeted at the districts is 26%, while the loss reserve amounts to 50%. The loss reserves are therefore considered to be at a very good level when viewed in relation to the risk calculated for the portfolio.

Description of loss reserves for loans to the seed capital funds

A loss reserve has been allocated to each of the seed capital funds. The loss reserve is charged 50% of the loss on individual investments made by the seed capital companies until 25% of the loan capital is lost. Only the principal amount without the addition of interest can be charged to the loss reserve. Interest recognised as a loss is covered by a special appropriation from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The remaining losses on individual projects are covered by the private investors in the seed capital funds. The seed capital funds are a state scheme whereby the interests of the Norwegian State are managed by Innovation Norway. It is therefore an underlying requirement that losses that exceed the loss reserves must not be charged to Innovation Norway's earnings and equity but be covered by the Norwegian State.

Description of loss reserves and risk mitigation fund for equity investments in the seed capital funds

Innovation Norway contributes up to 50% of the equity to new seed capital funds approved by the Storting. Of this, risk mitigation to the private investor constitutes 15% of the capital from Innovation Norway. This is expressed by Innovation Norway subscribing to a premium reserve and therefore receiving a smaller ownership stake than the private investors in the fund. All else being equal, Innovation Norway then subscribes for 42.5% of the capital and the private investors subscribe for 57.5%. The private investors can increase the limit of committed capital in the fund if this is desirable. The risk mitigation and loss reserve are not changed as a result of such an increase. Innovation Norway receives an appropriation from the Norwegian State that shall cover any loss due to the dissolution of the fund. This constitutes 35% when the basis for calculation is the equity from Innovation Norway deducted by the risk mitigation for the private investors.

AMESTO
Amesto Translations AS
Postboks 9100 · 0195 Oslo
T +47 22 356 7357 · F +47 22 356 7358

NOTE 31**INTEREST SUPPORT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2015	2014
Opening balance as of 01 01	37,601	42,383
Allocated to fund	-	-
Interest support recognised as income	-6,052	-4,782
Closing balance as of 31 12	31,549	37,601

Innovation and high-risk loans can be interest-free for a defined period. An interest support fund has been established to cover the lost income from interest-free loans.

NOTE 32**GRANT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

Ministry	Appropriation	2015	2014
Ministry of Trade, Industry and Fisheries	Chapter 2421 Item 50	243,474	222,491
Ministry of Trade, Industry and Fisheries	Chapter 0962 Item 51	6,581	7,006
Ministry of Local Government and Modernisation (KMD)	Chapter 0552 Item 72	366,850	371,300
KMD/County Council	Chapter 0551 Item 60	852,158	930,976
KMD/County Council	Chapter 0551 Item 61	-66,998	-31,115
Ministry of Agriculture and Food	Chapter 1150 Item 50	336,951	461,261
Total		1,739,015	1,961,919

Grants totalling NOK 2,742,253,000 were disbursed in 2015

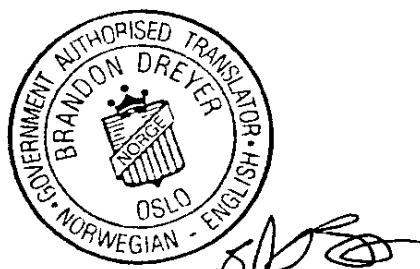
NOTE 33**LOAN AND INVESTMENT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Seed Capital Func	Investment Fund for Northwest Russia	Investment Fund for Eastern Europe	Total
Contributed capital from the State as of 01 01	1,562,885	150,000	120,000	1,832,885
New contributed capital - 2015	295,000			295,000
Contributed capital returned - 2015	-66,185	-	-	-66,185
Total contributed capital from the State as of 31 12	1,791,700	150,000	120,000	2,061,700
Accrued return 01 01	-	29,854	-12,410	17,444
Return for the year	-	4,149	551	4,700
Accrued return as of 31 12	-	34,003	-11,859	22,144
Total capital 31 12	1,791,700	184,003	108,141	2,083,844

Contributed capital from the State consists of funds earmarked to provide loans and for investments in shares in seed capital companies, as well as companies that invest in Northwest Russia and Eastern Europe

Contributed capital returned includes repayments and losses on seed capital loans and the return of unused loan funds in seed capital funds

Amesco Translations AS
Tlf: +47 20 40 11 00 | O/S: +47 20 40 11 01
E-mail: info@amesto.no | Web: www.amesto.no

NOTE 34**EQUITY**

(Amounts in NOK 1,000)

The various schemes have different rules for equity and the allocation of profits. The ratio between the owners and distribution of dividends is regulated in the ownership agreement.

High-risk loan schemes

The entire profit/loss is transferred to the owners. Dividends to the counties are based on the county councils' share of the loan portfolio relating to high-risk loans targeted at the districts.

Investment funds

Dividends must amount to 75% of the profit for the year limited to the contributed capital multiplied by the interest rate for the State's capital in the management enterprises.

Low-risk loan scheme

Amended dividend rule effective from 2015. From 2015, the entire profit from the scheme exceeding the equity capital requirement of 10.5% will be distributed as dividends. The equity capital requirement is considered to be the ratio between net low-risk loans as of 31.12 and the equity in the scheme as of 31.12.

Service deliveries and grant administration

No dividend is paid for the scheme.

	Joint	High-risk loans and investment funds	Low-risk scheme	Service provision and grant administration	Total
Paid-up equity	19,600	-	619,788	26,257	665,645
Retained earnings	-	-	775,999	70,886	846,885
Total equity 01.01	19,600	-	1,395,787	97,143	1,512,531
Share of the profit (loss) for the year	-	50,866	203,377	8,617	262,861
Transfer/dividends to owners	-	-46,167	-189,179	-	-235,345
Transferred to retained earnings in loan and investment funds	-	-4,700	-	-	-4,700
Paid-up equity	19,600	-	619,788	26,257	665,645
Retained earnings	-	-	790,198	79,503	869,701
Total equity as of 31.12	19,600	-	1,409,987	105,760	1,535,347

NOTE 35**OWNERS**

(Amounts in NOK 1,000)

Owner	Share of contributed capital
The State, represented by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries	51.0%
Akershus County Council	2.58%
Aust-Agder County Council	2.58%
Buskerud County Council	2.58%
Finnmark County Council	2.58%
Hedmark County Council	2.58%
Hordaland County Council	2.58%
Møre og Romsdal County Council	2.58%
Nordland County Council	2.58%
Nord-Trøndelag County Council	2.58%
Oppland County Council	2.58%
City of Oslo	2.58%
Rogaland County Council	2.58%
Sogn og Fjordane County Council	2.58%
Sør-Trøndelag County Council	2.58%
Telemark County Council	2.58%
Troms County Council	2.58%
Vest-Agder County Council	2.58%
Vestfold County Council	2.58%
Østfold County Council	2.58%
Total	100.0%

There is an ownership agreement of 24 March 2010.

Printesta®
Printesta Translations AS
Box 1 0195 Oslo
+47 22 557 1111

NOTE 36
CONTINGENT LIABILITIES

(Amounts in NOK 1,000)

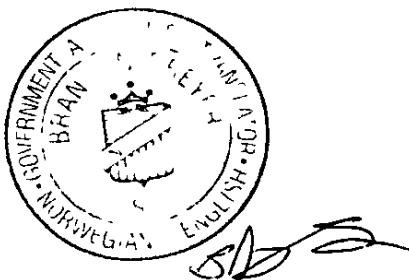
Guarantees

	2015	2014
High-risk guarantees targeting the districts	14,751	12,651
Nationwide high-risk guarantees	26,258	25 132
Fishery guarantees	-	225 000

Losses on guarantees are covered by loss reserves for each of the schemes, cf Note 30

Disputes

As of 31 December 2015 Innovation Norway was not involved in any disputes that would likely result in significant loss in excess of the provisions made in the accounts

2015
Arvestor Translations AS
Sognsvannsveien 109
NO-0271 Oslo
Norway

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO 01 03 Oslo
Norway
Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

To the enterprise meeting in Innovation Norway

THE AUDITOR'S REPORT

Statement on the annual accounts

We have audited the annual accounts for Innovation Norway, which show a profit of NOK 262,861,000. The annual accounts consist of the balance sheet as of 31 December 2015 and the income statement and cash flow statement for the financial year concluded on that date, and a description of material accounting principles applied and other information in the notes.

The Board of Directors and the Managing Director's responsibility for the annual accounts

The Board of Directors and the Managing Director are responsible for preparing the annual accounts and for ensuring that they give a true and fair picture in accordance with the provisions of the Norwegian Accounting Act and generally accepted accounting principles in Norway, and for carrying out the internal control deemed necessary by the Board of Directors and the Managing Director to ensure that the annual accounts do not contain any material misinformation as a result of either irregularities or errors.

The tasks and duties of the auditor

Our task is to express an opinion on the annual accounts on the basis of our audit. We have conducted the audit in accordance with the laws, regulations and generally accepted auditing practice in Norway, including the International Standards on Auditing. The auditing standards require that we comply with ethical requirements and plan and conduct the audit in a manner that provides reasonable assurance that the annual accounts do not contain material misinformation.

An audit entails the performance of actions to obtain audit evidence for the amounts and information in the annual accounts. The actions chosen are at the discretion of the auditor, including the assessment of the risk of the annual accounts containing material misinformation, whether as a result of irregularities or errors. In such an assessment of risk, the auditor takes into consideration the internal control that is relevant to the company's preparation of annual accounts that give a true and fair picture. The purpose is to carry out auditing activities that are expedient in the circumstances, but not to express an opinion on the effectiveness of the company's internal control. An audit also includes an assessment of whether the applied accounting principles are appropriate and whether the accounting estimates prepared by the management are reasonable, as well as an assessment of the overall presentation of the annual accounts.

In our opinion, the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our conclusion.

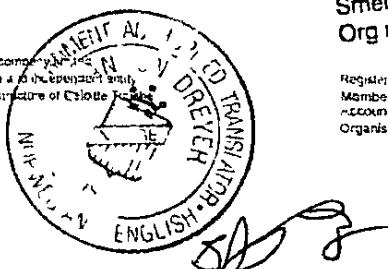
Conclusion

In our opinion, the annual accounts have been prepared in accordance with laws and regulations and give a true and fair picture of the financial position of Innovation Norway as of 31 December 2015, and of the results and cash flows for the financial year that was concluded on that date in accordance with the provisions of the Accounting Act and generally accepted accounting practice in Norway.

AMESTO
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA

Registered in the Register of Business Enterprises
Members of the Norwegian Institute of Public Accountants
Organisation no 980 211 282

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte

Statement on other matters

Conclusion regarding the annual report

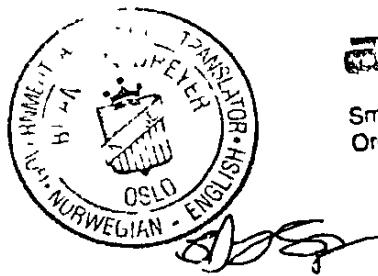
Based on our audit of the annual accounts as described above, we believe that the information in the annual report about the annual accounts, the going concern assumption and the proposed allocation of profit are consistent with the annual accounts and in accordance with laws and regulations

Conclusion regarding registration of documentation

Based on our audit of the annual accounts as described above and control activities we have deemed necessary in accordance with the International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000 Assurance Engagements Other Than Audits or Reviews of Historical Financial Information , it is our opinion that the management has fulfilled its duty to ensure proper and clear registration of documentation of the company's accounting information in accordance with laws and generally accepted bookkeeping practice in Norway

Oslo 17 March 2016
Deloitte AS

State Authorised Public Accountant

amesto®
Amesto Translations AS
Smeltegaten 1, 0195 Oslo
Org nr NO 956 153 557 MVA